

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

นางนวลน้อย จรูญสมาธิศักดิ์

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Construction of a Supplementary Book Entitle Local Place Names of
Thai Mueang District for Mathayom Suksa I Students in
Thai Mueang District, Phang Nga Province**

Mrs. Nuannoi Charoonsamathisak

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

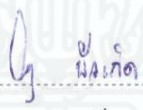
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
ชื่อและนามสกุล	นางนวนน้อย จรูญสมาริศักดิ์
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ร้อยเอกหญิงปรีญา หิรัญประดิษฐ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
ผู้ศึกษา นางนวนน้อย จรูญสมาริศักดิ์ รหัสนักศึกษา 2512101581 **ปริญญา** ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ด้านการสอนภาษาไทย และด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดพังงา ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอท้ายเหมือง และแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลการศึกษามีดังนี้ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง จำนวน 8 บท คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น และภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำเกี และ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า คุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหา และด้านคุณค่าและประโยชน์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.64 – 1.00

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ภูมินาม มัธยมศึกษา อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

Independent Study title: The Construction of a Supplementary Book Entitle Local Place Names of Thai Mueang District for Mathayom Suksa I Students in Thai Mueang District, Phang Nga Province

Author: Mrs. Nuannoi Charoonsamathisak; **ID:** 2512101581;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Wanna Buagerd, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The purpose of this independent study was to construct a supplementary book entitle Local Place Names of Thai Mueang District for Mathayom Suksa I students in Thai Mueang district, Phang Nga province.

The sample comprised three purposively selected experts on Thai language teaching and on folk culture and wisdom of Phang Nga province. The employed instruments were a supplementary book entitled Local Place Names of Thai Mueang District, and a book quality evaluation form for the experts. Statistics for data analysis was the index of concordance (IOC).

Findings of the study showed that (1) contents of the supplementary book entitled Local Place Names of Thai Mueang District for Mathayom Suksa I students in Thai Mueang district, Phang Nga province included eight chapters: Introduction to Local Place Names, Introduction to Thai Mueang District, Local Place Names of Villages in Thai Mueang Sub-District, Local Place Names of Villages in Thung Ma Phrao Sub-District, Local Place Names of Villages in Na Toey Sub-District, Local Place Names of Villages in Bang Thong Sub-District, Local Place Names of Villages in Lam Kaen Sub-District, and Local Place Names of Villages in Lam Phi Sub-District; and (2) results of quality verification of the developed supplementary reading book by the experts showed that quality of the book in the aspects of language style, contents, and benefits had the IOC indices ranging from 0.64 – 1.00.

Keywords: Supplementary book, Local Place Names, Mathayom Suksa, Thai Mueang district, Phang Nga province

กิตติกรรมประกาศ

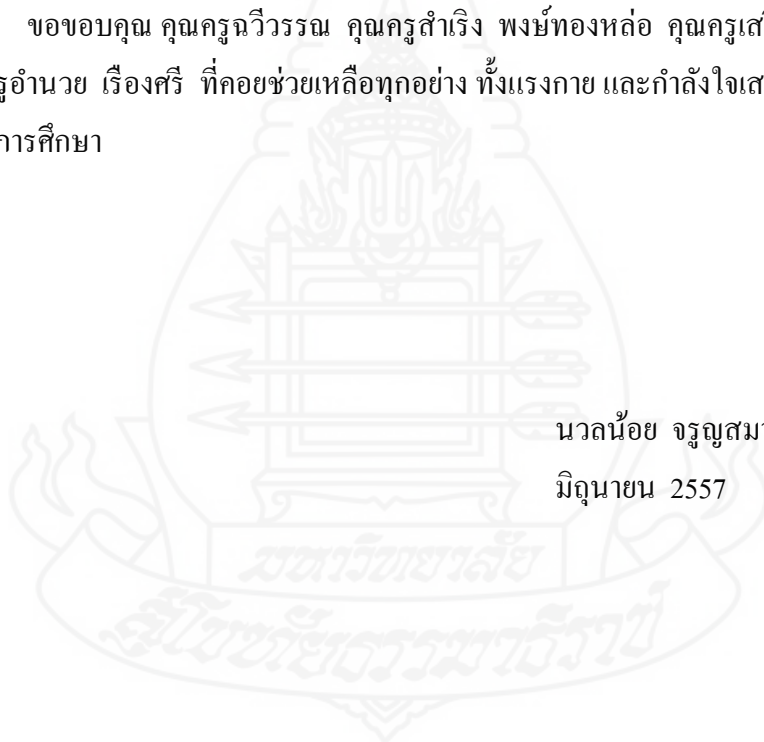
การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา
ตรวจสอบ แก้ไขและติดตามผลการศึกษาอย่างใกล้ชิดเสมอมา จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์
ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บำรุง
สุวรรณรัตน์ อาจารย์ดวงกมล เพ็ชรพรหม และอาจารย์ศักดิ์ชาย สุคนธชาติ ที่ให้ความช่วยเหลือ
ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมจนสำเร็จสมบูรณ์และให้ความอนุเคราะห์
ในการประเมินคุณภาพหนังสือ

ขอขอบคุณ คุณครูฉวีวรรณ คุณครูดำเริง พงษ์ทองหล่อ คุณครูเสริมพล แก้วขาว
และ คุณครูอำนาจ เรืองศรี ที่คอยช่วยเหลือทุกอย่าง ทั้งร่างกาย และกำลังใจเสมอมาตลอด
ระยะเวลาการศึกษา

นवलน้อย จรูญสมาธิศักดิ์

มิถุนายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
ขอบเขตการศึกษา	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ	4
หนังสืออ่านเพิ่มเติม	4
ภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง	11
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม	21
แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	23
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	27
คำนำ	28
สารบัญ	29
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม	33
บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง	38
บทที่ 3 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง	45
บทที่ 4 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว	59
บทที่ 5 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย	77
บทที่ 6 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง	87
บทที่ 7 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น	98

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 8 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำเกี	107
เฉลย	119
แหล่งอ้างอิง	134
อ้างอิงภาพ	135
บทที่ 3 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	140
วัตถุประสงค์การศึกษา	140
ขอบเขตการศึกษา	140
การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	141
อภิปรายหนังสือตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ	143
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	144
อภิปรายหนังสือตามการประเมินของนักเรียน	144
สรุปผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยรวม	145
ข้อเสนอแนะ	146
บรรณานุกรม	147
ภาคผนวก	151
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	152
ข สำเนาหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	154
ค แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	156
ง แบบแสดงความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียน	159
จ ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ	162
ฉ ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เรียน	167
ประวัติผู้ศึกษา	171

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ส่งผลให้สังคมไทยเปลี่ยนไป มีการรับวัฒนธรรมต่างชาติโดยเฉพาะวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในชีวิตประจำวัน จนทำให้คนไทยหลงลืมที่จะสนใจรากเหง้าความเป็นไทยของตนเอง การจัดการศึกษาจึงต้องมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ทรัพยากรบุคคลของชาติกลับมาสนใจความเป็นไทย โดยการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับชีวิตจริง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตในท้องถิ่นของตน ตลอดจนรู้จักท้องถิ่นของตนอย่างแท้จริง จนทำให้เกิดความรัก ความภูมิใจ และความหวงแหนในท้องถิ่นของตนด้วย การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นโดยนำแหล่งเรียนรู้มาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อถิ่นฐาน รวมทั้งสามารถสืบทอดความรู้และสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมไทยได้

การเรียนรู้ภูมินาม เป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมด้านภาษาที่มนุษย์ใช้ในการตั้งชื่อสำหรับเรียกสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งล้วนมีประวัติความเป็นมา ที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้ตั้ง ภูมินามทั้งสิ้น ดังที่ บุญยงค์ เกศเทศ (2536: 40-43) กล่าวว่า การกำหนดภูมินามมักจะกำหนดชื่อตามลักษณะเฉพาะทางเช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คตินิยม ความเชื่อ สภาพสังคมหรือวัฒนธรรมที่แวดล้อมอยู่ ส่วนมากจะเป็นคำไทยแท้ ส่วนไพฑูริศ ปิยะปกรณ (2531: 76) กล่าวว่า การตั้งภูมินามในชนบทหรือชื่อเรียกหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่าง ๆ เกือบทุกแห่ง จะมีประวัติความเป็นมาของชื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งชื่อเรียกหมู่บ้านนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญในการบ่งบอกและสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้เป็นอย่างดี จะเป็นดัชนีที่ให้ลักษณะที่น่าสนใจ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การตั้งท้องถิ่นหรือลักษณะเกี่ยวกับภูมิประเทศในพื้นที่นั้นๆ ได้ ภูมินามที่กำเนิดขึ้นแต่ละท้องถิ่น จะเกิดการรับรู้ เข้าใจร่วมกันในช่วงสมัยหนึ่ง แต่เมื่อเวลาผ่านไป การรับรู้ความเป็นมาและการสื่อความอาจสูญหายหรือบิดเบือนไป การบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ไว้ให้อนุชนคนรุ่นหลังได้รับรู้รับทราบ ทำให้คนรุ่นหลังเข้าใจได้ถูกต้อง ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับภูมินามจึงมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะเรื่องใกล้ตัวเช่น ภูมินามหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอที่ตนอาศัย เพราะจะช่วยให้เข้าใจลักษณะต่างๆ ของท้องถิ่น ความเป็นมา พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ชื่อบุคคล รวมทั้งลักษณะทางกายภาพ

สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามมีหลายวิธี เช่น การจัดการอบรม การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดทำหนังสือเผยแพร่ของสำนักวัฒนธรรมจังหวัด การสร้างเว็บไซต์ของจังหวัดเป็นต้น การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน เป็นวิธีหนึ่ง เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

ผู้ศึกษาจึงได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา และความสำคัญของชื่อเรียกสถานที่หรือภูมินาม เป็นการศึกษา ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คตินิยม ความเชื่อ สภาพสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมอยู่ และเป็นสื่อสำคัญที่ช่วยนำความรู้มาสู่ผู้อ่าน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 46) มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตัวชี้วัดมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อม ยกเหตุผลประกอบ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องภูมินามหมู่บ้าน ในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงามีเนื้อหา 8 บท ประกอบด้วย

- บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม
- บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง
- บทที่ 3 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง
- บทที่ 4 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว

บทที่ 5 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย

บทที่ 6 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง

บทที่ 7 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น

บทที่ 8 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำภี

แต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายเรื่องและภาพประกอบ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย (การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย) จำนวน 2 ท่าน และด้านท้องถิ่น จำนวน 1 ท่าน ประเมินโดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) และให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จำนวน 10 คน ประเมินหนังสือโดยหาค่าเฉลี่ย

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร ให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่านหรือใช้ประกอบวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

4.2 ภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง หมายถึง เรื่องราวที่มาของชื่อเรียกสถานที่ที่ประชาชนในท้องถิ่น กำหนด รับรู้และเข้าใจร่วมกันว่าเป็นชื่อเรียกหมู่บ้านของตำบลต่างๆ ในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สถานศึกษามีหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

6. กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ

กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามหมู่บ้าน ในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. ภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง

6.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

6.1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ถวัล มาศจรัส (2538: 20) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าเป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล ส่วน ภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 39) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าเป็นแบบเรียนอีกชนิดหนึ่ง ตามที่กระทรวงศึกษาได้กำหนดไว้แต่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเพิ่มเติมไปจากหนังสือแบบเรียน หรือใช้ประกอบหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น เป็นหนังสือที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากจะให้ความรู้เพิ่มเติมแล้ว การเสนอเรื่องราว หรือการเขียน นำอ่าน และอ่านเพลินกว่าหนังสือแบบเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้มักจะมีแต่ข้อเท็จจริง สำหรับเด็กเริ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติมจะช่วยให้อ่านแตกฉานขึ้น สอดคล้องกับสุภรณ์ สภาพงศ์ (2537: 66-67) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็แนวทางที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนให้เป็นที่ไปในทางที่ดีงาม โดยอาศัยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นสื่อในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ต้องใช้เวลา วิธีการ และความเอาใจใส่จากทุกฝ่าย ส่วน จินตนา ไบกาชุย (2554: 13) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า คือหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล และแต่ก่อนเคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติม จึงหมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร ให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้กับผู้อ่านหรือใช้ประกอบวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

6.1.2 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการ (2532: 144) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า จะเป็นหนังสือที่เขียนจากรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แล้วนำหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ที่ผู้เขียน มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ เชี่ยวชาญอย่างกระจ่างในฐานะเป็นผู้สอนในวิชานั้นๆ ตลอดจนได้มีการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเนื้อหาไว้เป็นอย่างดี หรืออาจจะนำปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ซึ่งนักเรียนไม่สามารถจะหาความรู้จากแหล่งอื่น ๆ มาจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เมื่อนำมาเขียนและทดลองให้นักเรียนใช้แล้ว ก็นำไปปรับปรุง และสามารถจัดทำเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ ใช้ประกอบการเรียนการสอนของตนได้ ส่วน ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 3) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระหลากหลาย แต่เนื้อหาสาระนั้นจะมุ่งเน้นให้ผู้่านเกิดความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจเป็นสำคัญ โดยมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด จินตนา ไบกาชุยี (2546: 4) กล่าวว่า ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดี สำนวนภาษาจะต้องเป็นภาษาไทยที่ดี การใช้เครื่องหมายวรรคตอนเพื่อให้อ่านเขียนกระจ่างน่าอ่าน คำย่อต่างๆควรใช้ให้ถูกต้อง มีเอกภาพ มีสัมพันธ์ภาพ มีการลำดับความที่ดี มีความกระชับรัดกุม และมีความยาวพอเหมาะสอดคล้องกับ สมพร จารุณี (2540: 5-8) ได้เสนอ ลักษณะที่สำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้

หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ ความคิดรวบยอดและหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำรงชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม

2. ส่งเสริมสติปัญญา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผล จำแนกแจกแจง วิเคราะห์ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างๆ

3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นอกจากเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังควรสอดแทรกแนวคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้นั้นไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวม

4. ส่งเสริมทำความเข้าใจ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระในลักษณะที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์

ทางการใช้ภาษาของผู้อ่าน เสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนของความรู้ และพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่าน ให้ตัวอย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีหรือส่งเสริมความเข้าใจอื่นๆ เช่นภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง คำถาม อภิธานศัพท์

5. ส่งเสริมการหาความรู้ด้วยตนเอง

หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเอง กล่าวคือผู้เขียนควรพิจารณาเสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจ เน้นให้ความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอ ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอดแทรกคำถามช่วยๆ ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่นที่ผู้อ่านอาจจะไปศึกษาได้ กว้างขวางลึกซึ้งขึ้นตามความสนใจ

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีลักษณะเป็นหนังสือที่เขียนจากรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แล้วนำหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ เชี่ยวชาญอย่างกระจ่างในฐานะเป็นผู้สอนในวิชานั้นๆ เนื้อหาสาระนั้นจะมุ่งเน้นส่งเสริมผู้อ่าน ด้านความรู้ สติปัญญา ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม ส่งเสริมทำความเข้าใจ และส่งเสริมการหาความรู้ด้วยตนเอง

6.1.3 แนวการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้จัดทำต้องมีการวางแผนในการเขียนให้ดี เพื่อนำไปสู่งานเขียนที่ประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

จินตนา ไบกาซูยี (2536: 147-173) กล่าวว่า ผู้ที่ประสงค์จะสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรจะได้มีการวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนและป้องกันการสับสนในการดำเนินการ แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีดังนี้

1. การกำหนดประเภทหนังสือ

ถ้าต้องการให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น นอกจากผู้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะสร้างตามลักษณะที่กรมวิชาการกำหนดไว้แล้ว ยังต้องคำนึงถึงรูปลักษณะและประโยชน์ใช้สอย รวมทั้งพิจารณาถึงความถนัดและความชำนาญของตนที่มีอยู่ว่ามีความชำนาญในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทใด เช่น สารคดี บันเทิงคดี นิทานหรือร้อยกรอง เป็นต้น

2. การกำหนดวัตถุประสงค์

การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ก่อนนั้น จะทำให้ผู้สร้างไม่ออกนอกกรอบที่ต้องการเขียน รวมทั้งยังทำให้ผู้อ่านทราบได้ทันทีว่าผู้เขียนต้องการที่จะสื่อเรื่องใด ให้แก่ผู้อ่าน นอกจากนี้แล้ววัตถุประสงค์ยังใช้เป็นเครื่องมือ

ตรวจสอบการเขียนเนื้อหาด้วยความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และยังเป็นเครื่องเตือนใจให้ผู้เขียนเพิ่มความระมัดระวังไม่ให้เขียนนอกเหนือหรือขาดหล่นไปจากวัตถุประสงค์ ซึ่งโดยปรกติแล้ว วัตถุประสงค์นี้จะปรากฏอยู่ในคำนำ คำชี้แจงของผู้เขียน หรือในบทนำก็ได้ โดยจะนิยมเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. การกำหนดระดับผู้อ่านหรือกลุ่มเป้าหมาย

ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ผู้สร้างจะต้องทราบว่าผู้อ่านของตนคือใคร ต้องคำนึงถึงเพศ วัย ระดับการศึกษา ความสนใจในการอ่าน ความสนใจทั่วไปในสังคมรอบตัวหรือความสนใจพิเศษ รวมทั้งจุดเด่นและจุดด้อยในเรื่องต่างๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบกฎเกณฑ์ในการเขียน สามารถสื่อสารได้ตรงกับผู้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การกำหนดเนื้อหา

ผู้ที่ต้องการจะสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรจะมีแรงบันดาลใจปรารถนาที่จะเขียนและต้องมีความเข้าใจตัวเองก่อนว่าจะเขียนอะไร จะหาสิ่งที่ตนจะเขียนได้จากที่ใด รายละเอียดของเนื้อหาจะไปค้นคว้าได้จากที่ไหน และที่สำคัญคือควรเขียนในสิ่งที่ตนเองรู้ดี ดีกว่าเขียนในสิ่งที่ตนยังไม่กระจ่างชัด สำหรับแหล่งข้อมูลที่ผู้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะสามารถค้นคว้าเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการเขียนนั้นมีอยู่ 3 แหล่ง คือ จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสิ่งแวดล้อมในสังคม และ สภาพท้องถิ่นจากความสนใจและความต้องการอ่านของเด็กแต่ละวัย

5. การกำหนดหัวข้อเรื่อง

หลักการสำคัญในการเลือกหัวข้อเรื่องที่ผู้สร้างจะเขียนลงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นจะต้องเป็นเรื่องที่ผู้เขียนมีความสนใจ มีความถนัดมีความเชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลและแหล่งที่จะค้นคว้า ตลอดจนได้เคยมีการเขียนหรือค้นคว้าด้วยตนเองมาก่อนแล้ว หรืออาจจะใช้เอกสารประกอบคำสอนของตนมาดัดแปลงเขียนใหม่ให้มีลักษณะการเขียนที่ดี พร้อมทั้งเพิ่มเติมรายละเอียดของข้อมูลให้ทันสมัยขึ้น แต่สิ่งที่ควรนำมาพิจารณาในการเลือกหัวข้อเรื่องก็คือหัวข้อเรื่องจะเป็นไปเพื่อตอบสนองการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือในสถานศึกษาที่ผู้เขียนปฏิบัติอยู่ โดยหัวข้อเรื่องใหญ่ควรจะครอบคลุมเนื้อหาของหนังสือทั้งเล่มเพราะหัวข้อเรื่องนี้ต่อไปภายหลังก่อนจะตั้งชื่อหนังสือก็อาจจะนำมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง หรือส่วนหนึ่งของชื่อเรื่องก็ได้

6. การกำหนดชื่อเรื่อง

ในการวางแผนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ผู้สร้างควรที่จะกำหนดชื่อเรื่องหนังสือที่ตนจะเขียนไว้ก่อนล่วงหน้า เพราะชื่อเรื่องนั้นจะเกี่ยวพันโยงไปถึงหัวข้อที่จะเขียนและขอบข่ายเนื้อหาที่จะกำหนดไว้ในโครงสร้างหนังสือด้วย ดังนั้นชื่อเรื่องควรมีความ

สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องและ โครงสร้างเนื้อหาของเรื่อง เพื่อว่าเมื่อผู้อ่านเห็นชื่อเรื่องแล้วก็สามารถคาดคะเนได้ว่าเนื้อหากายในเป็นเรื่องอะไร สำหรับหลักการกำหนดชื่อเรื่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นควรจะเป็นชื่อหัวข้อวิชา ชื่อวิชา ชื่อรายวิชา หรืออาจจะเป็นชื่อหัวข้อเรื่องและชื่อหัวข้อความรู้ที่มีขอบข่ายครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหนังสือซึ่งจะเป็นชื่อเรียบๆที่สื่อความหมายให้ตรงเป้าหมายตามความสำคัญของเนื้อหาหรืออรรถสาระของหรือประโยชน์ของหนังสือเล่มนั้นๆ นอกจากนี้ชื่อเรื่องควรจะต้องให้น่าสนใจสะดุดตาสะดุดใจชวนให้เปิดอ่าน ทันสมัยเหมาะสมกับกาลเวลา สั้นกะทัดรัด ใช้คำน้อยแต่มีความชัดเจนง่าย ไม่ใช้ตัวยอกเว้นรหัสวิชา

7. การกำหนดโครงสร้างของเนื้อหา

การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นจะต้องมีความถูกต้องและใช้เป็นพิมพ์เขียว สำหรับการเขียนรายละเอียดของเนื้อหา ดังนั้นผู้เขียนจะต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลความรู้ให้ได้มากพอสมควรก่อนที่จะลงมือกำหนดโครงสร้างเนื้อหา เพราะจะทำให้มองเห็นภาพรวม และสามารถกำหนดขอบเขตเนื้อหาออกมาในแนวทางการได้ง่ายขึ้น และในการกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่จะสร้างขึ้นนั้น ผู้สร้างจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างเนื้อหาทางวิชาการเป็นสำคัญ เสนอสาระไปตามลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสม เชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละบท แต่ละตอน แต่ละหัวข้อ และแต่ละย่อหน้าให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิด เกิดความรู้หรือเจตคติในแต่ละเรื่องตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนกำหนดเอาไว้ซึ่งโดยทั่วไปแล้วโครงสร้างของเนื้อหา มักจะปรากฏอยู่ในสารบัญหรือคำอธิบาย

ส่วนถวัลย์ มาศจรัส (2548: 45) ได้กล่าวถึงการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่ามีหลักดังนี้

1. เป็นการรวบรวมความรู้ความคิดที่ได้มีการศึกษา ค้นคว้าวิจัยไว้แล้วอย่างมากมายมาเรียบเรียงใหม่โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการเขียน
2. เป็นการนำเอาความรู้ที่มีอยู่แล้ว มาผสมผสานหรือบูรณาการกับประสบการณ์ ความชำนาญการ ความเชี่ยวชาญของผู้เขียนในรูปแบบลักษณะใหม่ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
3. มีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วว่า ต้องการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้ใครอ่าน ต้องการให้อ่านอะไร ต้องการให้อ่านเมื่อไหร่ ให้อ่านไปทำไม อ่านอย่างไร
4. เป็นการเขียนจากความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความชำนาญการความเชี่ยวชาญของตนเอง
5. องค์ประกอบในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีดังนี้

5.1 ชื่อเรื่อง ชื่อต้องสื่อความหมายที่ชัดเจน เพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ต้องการนำเสนออะไร

5.2 ความนำ เป็นการเกริ่นนำเพื่อจูงผู้อ่านให้สนใจเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอต่อไป

5.3 เนื้อเรื่อง เป็นเนื้อหาสาระที่นำเสนอทั้งหมดว่ามีอะไรบ้าง เพื่อนำเสนอประเด็นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมไปถึงความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างมีความสุข

5.4 บทสรุป เป็นการสรุปเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า เรื่องที่นำเสนอมาทั้งหมดนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างไร

สรุปแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องเริ่มต้นจากการกำหนดประเภทและวัตถุประสงค์ของหนังสือ เพื่อให้ทราบแนวทางในการเขียนจากนั้นก็รวบรวมความรู้ ความคิดที่มีการศึกษาไว้แล้ว นำมากำหนดเนื้อหา และเขียนหัวข้อเรื่องใหม่ให้ตรงกับความถนัดของตนเอง และตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมีองค์ประกอบของการเขียนคือ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป

6.1.4 การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้
 ชูติมา สัจจามันท์ (2543: 36-37) ได้ให้เกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กวัย 12 -14 ปี แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือเกณฑ์ทั่วไปและเกณฑ์เฉพาะประเภทของหนังสือ ซึ่งครอบคลุม 5 ประเด็น ได้แก่เกณฑ์ทั่วไปครอบคลุม 2 ประเด็นคือ รูปเล่มและการจัดหน้า เกณฑ์เฉพาะประเภทหนังสือครอบคลุม 3 ประเด็นคือ สารคดี บันเทิงคดี และกวีนิพนธ์ ซึ่งในที่นี้ขอเสนอเฉพาะสารคดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เกณฑ์ทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

1.1 รูปเล่ม พิจารณาจากขนาดของเล่มพอเหมาะกับผู้อ่าน รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน การออกแบบปกน่าสนใจ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือกระดาษ คุณภาพดี ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านและการเข้าเล่มแข็งแรงทนทาน

1.2 การจัดหน้า พิจารณาจากการจัดวางภาพประกอบและตัวอักษร ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้อ่าน ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดียิ่งขึ้น ภาพประกอบมีคำบรรยายสั้น ๆ ภาพประกอบน่าสนใจ ภาพประกอบให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านและปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา

2. เกณฑ์เฉพาะประเภทของหนังสือสารคดี มีรายละเอียดดังนี้

2.1 เนื้อหา พิจารณาจากเนื้อหาให้ความรู้ที่ถูกต้อง เนื้อหาให้ความรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับวัย เนื้อหาให้ความเพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม วิธีการนำเสนอเหมาะสมกับจริยธรรม เนื้อหาส่งเสริมด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเนื้อหาที่มีความยาวเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

2.2 แนวการเขียน พิจารณาการนำเสนอความคิดชัดเจน การนำเสนอเนื้อหาลำดับเป็นขั้นตอน การนำเสนอน่าสนใจ การนำเสนอแบ่งเป็นบทอย่างเหมาะสม วิธีการนำเสนอเหมาะสมกับความสนใจของผู้อ่าน

2.3 ภาษา พิจารณาจากภาษาสละสลวย ภาษาชัดเจน ภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้โวหารเหมาะสมกับเนื้อหา การยกตัวอย่างชัดเจนเข้าใจง่ายและภาษาที่ใช้ถูกต้อง

ดังนั้น มีขันหมาก (2537:184-185) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า

1. ลักษณะรูปเล่ม ปก รูปเล่มในภาพรวม คุณภาพวัสดุ ขนาดตัวอักษรและความชัดเจน ขนาดรูปเล่ม และจำนวนหน้า ศิลปะการจัดหน้า
  2. ภาพประกอบ ความชัดเจน ลักษณะความสมจริง ขนาด จำนวนภาพ ความเหมาะสม คำอธิบายประกอบภาพ
  3. เนื้อหา วิธีการเสนอเรื่อง ความสอดคล้องกับหลักสูตร การเรียงลำดับความยากง่าย เอกภาพ และความกลมกลืนของหนังสือ การเน้นสาระสำคัญ ความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์ กิจกรรมเสนอแนะ ภาคผนวกท้ายบท
  4. การใช้ภาษา ความถูกต้องตามหลักภาษา ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์ เครื่องหมายวรรคตอน
  5. แนวคิดริเริ่มของผู้อ่าน
- สรุปแนวทางในการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยแบ่งเนื้อหา ออกเป็น 5 ด้านและมีประเด็นในการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การออกแบบปกน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดและรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

2. ด้านเนื้อหา เนื้อหาให้ความรู้ที่ถูกต้อง การแบ่งเนื้อหาแต่ละบทมีความเหมาะสม หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา การลำดับเนื้อหาของเรื่องเข้าใจง่าย ความยาวของ

เนื้อหาในแต่ละบทเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน กิจกรรมท้ายบทที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมท้ายบทที่มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

3. ด้านภาพประกอบ ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา

ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ ขนาดของภาพประกอบตรงกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา

4. ด้านการใช้ภาษา การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอน โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

6.2 ภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง

6.2.1 ความหมายของภูมินาม

ความหมายของภูมินามนี้ ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์ (2531: 76) ได้ให้ความหมายว่า ภูมินามหรือชื่อเรียกสถานที่เป็นวัฒนธรรมด้านภาษาที่มนุษย์ตั้งชื่อขึ้นเรียกสถานที่ต่างๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของตน สำหรับภูมินามการตั้งถิ่นฐานในชนบท หรือชื่อเรียกหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างๆ ในชนบท ถ้าศึกษาและวิเคราะห์ที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านต่างๆ เกือบทุกแห่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชื่อเกี่ยวกับการตั้งชื่อหมู่บ้านนั้นๆ เฉพาะที่แตกต่างกัน ไป ชื่อเรียกหมู่บ้านนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญในการบ่งบอกและสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้เป็นอย่างดี เพราะตามปกตินั้น การเรียกชื่อหรือตั้งชื่อสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง คนเรานั้นจะตั้งชื่อแบบมีความหมายหรือแบบมีประวัติที่มาจากชื่อหรือบ่งบอกลักษณะปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ ทางพื้นที่ในบริเวณนั้นเอาไว้ส่วน สุจริตลักษณ์ ดีผดุง (2543: 51) ให้ความหมายว่า ภูมินาม (Toponym) หมายถึงการศึกษาชื่อสถานที่ ที่จัดเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาเกี่ยวกับชื่อของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในภาษา (Onomastics) ส่วนมากภูมินามมักมุ่งเน้นการศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชื่อเรียกสถานที่นั้นๆ

บุญยงค์ เกศเทศ (2536: 40-43) กล่าวว่า คนไทยนิยมใช้ภาษาในการตั้งชื่อต่างๆ โดยมุ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ยุคสมัย สังคม ค่านิยม ความเชื่อและแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ ซึ่งชื่อหรือถ้อยคำภาษาดังกล่าวน่าจะเป็นลักษณะอันเป็นภาพรวมของท้องถิ่นได้

เรไร ไพรวรรณ (2551: 1) การตั้งชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของคนไทย และเชื่อกันว่าการตั้งชื่อให้เป็นมงคลจะส่งผลให้เจ้าของชื่อมีความสุขความเจริญ มีฐานะดีและ

มีสุขภาพดี ความเชื่อในเรื่องการตั้งชื่อนี้ นอกจากจะใช้ตั้งชื่อบุคคลแล้วการตั้งชื่อสถานที่ต่างๆ ก็ถือคติเช่นเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ บางชื่อได้รับการเรียกขานกันมานานนับร้อยปีชื่อที่เรียกขานเหล่านั้นจึงมีความหมาย ความผูกพันหรือความศรัทธาและมีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ภูมินามคือวัฒนธรรมด้านภาษาที่มนุษย์ตั้งชื่อขึ้นเพื่อเรียกสถานที่ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของตน หรือการศึกษาเกี่ยวกับชื่อสถานที่ หรือนามสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งภูมินามสถานที่แต่ละแห่งสามารถแสดงให้เห็นลักษณะทางกายภาพ เช่นภูมิประเทศ พันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ ตลอดจนสภาพสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นได้ด้วย ภูมินามในแต่ละท้องถิ่นอาจมีที่มา จากเหตุผลที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยและสิ่งแวดล้อมของสถานที่นั้นๆ ซึ่งสามารถจำแนกเป็นประเภทได้หลายประเภทดังนี้

6.2.2 ประเภทของภูมินาม

ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์ (2531: 77) กล่าวว่า ลักษณะชื่อทั่วไปที่เป็นภูมินามของหมู่บ้านในชนบทไทยส่วนใหญ่จะตั้งเพื่อบ่งบอกลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนั้น และยังเป็นปัจจัยทางที่ตั้งของการตั้งถิ่นฐานด้วย สามารถจำแนกลักษณะที่บ่งบอกของกลุ่มชื่อทั่วไปที่สำคัญดังนี้

1. แหล่งน้ำ ชื่อทั่วไปของภูมินามที่บ่งบอกถึงแหล่งน้ำได้แก่ หนอง กุด ห้วย บาง ท่า คลอง บ่อ วัง สระ
2. ที่ดอน ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกว่าเป็นที่ดอนที่มีพื้นที่สูงกว่าบริเวณรอบๆได้แก่ โนน โคน เนิน ควน
3. ลักษณะภูมิประเทศ ชื่อทั่วไปของภูมินามที่บ่งบอกถึงลักษณะภูมิประเทศบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านได้แก่ นา หุ้ง เขา อ่าว หาด คอย ภู ถ้ำ ผา
4. พืชพรรณธรรมชาติ ชื่อทั่วไปของภูมินามที่บ่งบอกถึงลักษณะของพืชพรรณธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านได้แก่ กก ไม้ หมากรู จีว สะเดา
5. อาชีพ ชื่อทั่วไปของภูมินามที่บ่งบอกถึง ลักษณะของอาชีพที่ทำของประชากร ได้แก่ นา ไร่ สวน เหมือง นอกจากนั้นบางชื่อ นอกจากจะบ่งบอกอาชีพแล้ว ยังบ่งบอกถึงแหล่งทรัพยากรแร่ธาตุที่มีในบริเวณนั้น
6. เมืองโบราณ ชื่อทั่วไปของภูมินามที่บ่งบอกถึงชื่อของเมืองโบราณเดิมในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านหรืออยู่ใกล้ๆ กับหมู่บ้านเช่น เมืองสรวง เมืองไพร

บุญยงค์ เกศเทศ (2536: 40-43) กล่าวว่า การกำหนดภูมินามได้หลายลักษณะ ชื่อสถานที่ และท้องถิ่น ในประเทศไทยมักจะกำหนดชื่อตามลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์

ประวัติศาสตร์ คตินิยม ความเชื่อ และสภาพสังคม วัฒนธรรมที่แวดล้อมอยู่ ส่วนมากจะเป็นคำไทยแท้ ลักษณะที่ปรากฏอาจจำแนกได้ 7 ประเภทคือ

1. บอกลักษณะทางภูมิศาสตร์ ว่ามีสภาพเป็นอย่างไรอาจจำแนกได้เป็น 5 ลักษณะคือ
    - 1.1 ประเภทแหล่งน้ำ มี หนอง ท่า บ่อ พู โป่ง ลัด อ้อม สบ แพรก แคว ชับ แก่ง โจน กุด สระ
    - 1.2 ประเภทที่สูง มี เกาะ โนน โลก เขามอ ดอน โพน จอม ภู ผา เนิน
    - 1.3 ประเภทป่าดง มี ดง ป่า พง ไพร
    - 1.4 ประเภทที่ทำมาหากินมี ทุ่ง นา ไร่ สวน
    - 1.5 ประเภทลักษณะพื้นดิน มี ลาด แห่ หิน ดอย พนม สนาม ทุ่ง
  2. บอกลักษณะทางประวัติศาสตร์ อาจเป็นตำนาน นิทานพื้นบ้าน ชื่อบุคคล หรือสถานที่ที่เคยมีความสำคัญเช่น ปราสาทสี่เหลี่ยม สองแคว สามพราน สนามชัย บ้านเจ๊ก โพธิ์สามต้น
  3. บอกลักษณะการทำมาหากิน ซึ่งอาจเป็นชื่ออาหารที่ทำ ผลไม้ พืชผัก ตลอดจนลักษณะการประกอบกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เช่น บ้านขนมเงิน บ้านหม้อ บางกะปิ ด่านเกวียน สะพานถ่าน
  4. บอกลักษณะธรรมชาติ หมายถึง ลักษณะสภาพธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในท้องถิ่นต่างๆ เช่น บกขี้ยาง(ภาษาถิ่นใต้ หมายถึง ที่สูงที่มีเศษซากจากต้นพารา) เขาย้อย เขาสมิง ตะพานหิน(สะพานหิน) วังบัว
  5. บอกลักษณะสิ่งก่อสร้างหรือบ่งบอกที่ตั้ง ทิศทางโดยใช้คำว่า ศาลา กู่ หอ ปราสาท โรง ห้อง สำนัก ตลาด คุ่ม เช่น หัวขัว ศาลาทอง หอกลองทัพม่า คุ่มใต้ ตลาดม่วง
  6. บอกชื่อพืชและสัตว์ หรือเกี่ยวกับพืชหรือสัตว์ เช่น บ้านจี่เหล็ก บางม่วง หัวช้าง บ้านกอก
  7. บอกลักษณะความเชื่อและค่านิยม ชื่อลักษณะนี้ จะสื่อความ หมายถึง ความสามัคคี ความมั่งมี ความสุข ความเจริญ ความมีโชค หรือความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง ซึ่งถือเป็นมงคลนาม เช่น บ้านร่วมใจ บ้านใหม่ไทยเจริญ แสนสุข สว่างแดนดิน
- เรไร ไพรวรรณ (2551: 2) ได้กล่าวไว้ว่า ชื่อของสถานที่ต่างๆ ที่ตั้งขึ้นนั้น เป็นการกำหนดความหมายเพื่อให้สื่อสารได้ตรงกัน ถ้าพิจารณาตามชื่อที่ตั้งขึ้นอาจจำแนกประเภทได้ดังนี้

1. ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ คือ การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์กับรูปลักษณะพื้นที่ สิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ธรรมชาติของสถานที่นั้นๆ บางครั้งก็อาจผสมความคิด จินตนาการจากสิ่งที่มองเห็นเปรียบเทียบกับสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเช่น

1.1 ตั้งชื่อตามลักษณะธรรมชาติของพื้นที่ได้แก่

1.1.1 มีแร่ธาตุบางชนิดมากเช่น อำเภอบ่อพลอยในจังหวัดกาญจนบุรีใช้ชื่อบ่อพลอยเพราะในอดีตมีพลอยสีต่างๆ มาก และมีการทำเหมืองพลอย นอกจากพลอยแล้วยังมีการตั้งชื่อตามลักษณะของแร่ธาตุอื่นๆ เช่น เขาขุมทอง (นครศรีธรรมราช) ตะกั่วทุ่ง (พังงา) ท่าตะกั่ว (กาญจนบุรี) เขาเหล็กไหล (สงขลา) เขาเหล็กไฟ (นครพนม)

1.1.2 ตั้งชื่อตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของพื้นที่ เช่น เขาย้อย(เพชรบุรี)เรียกตามลักษณะการเกิดหินงอกหินย้อย เขาถล่ม เขาทะลุ (ชุมพร) เป็นต้น

1.1.3 เรียกตามรูปลักษณะของพื้นที่ เช่น ภูชี้ฟ้า (เชียงราย) เขาพิงกัน (พังงา) หาดทรายขาว (จันทบุรี) บ้านแหลม บ้านลาด (เพชรบุรี) ดลิ่งชัน (กรุงเทพฯ) เป็นต้น

1.2 ตั้งชื่อตามปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งชื่อตามปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดฟ้าผ่าเป็นประจำยามฝนฟ้าคะนอง เชื่อว่าบริเวณนั้นมีแร่ธาตุในดินที่เป็นสื่อไฟฟ้า ถ้ำน้ำผุด (พังงา) เขาหนองฟ้าผ่า (เพชรบุรี) เป็นต้น

2. ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ ภูมินามลักษณะนี้จะพบได้ทั่วไปเช่นบางลำพู (กรุงเทพฯ) ดงขี้เหล็ก(ปราจีนบุรี)ดงมะพร้าว(เพชรบุรี) ดงมะไฟ(อุบลราชธานี) โลกปีบ(ปราจีนบุรี)

3. ตั้งตามชื่อสัตว์ ภูมินามที่ได้ชื่อตามชื่อสัตว์มักจะใช้เรียกพื้นที่ซึ่งมีรูปร่างลักษณะคล้ายรูปสัตว์ หรือเป็นพื้นที่ ที่มีสัตว์ชนิดนั้นชุกชุมหลากหลายพันธุ์ และในบางครั้งก็เรียกตามกิริยาอาการของสัตว์ ได้แก่ เกาะหนู เกาะแมว(สงขลา) บางหัวเสือ (สมุทรปราการ) แก่งนางแมว(จันทบุรี) สี่แยกคอกวัว(กรุงเทพฯ) คลองสุนัขหอน (สมุทรสาคร) ทุ่งวัวแล่น(ชุมพร) ถ้ำค้างคาว(ราชบุรี) ห้วยจิ้งหรีด(บุรีรัมย์) บางปลาหมอ (สุพรรณบุรี) คอยเต่า (เชียงใหม่) เป็นต้น

4. ตั้งชื่อตามตำนาน นิทาน หรือตัวละครในนิทาน ภูมินามลักษณะนี้จะมีเนื้อหาสนุกสนาน น่าสนใจ บางเรื่องก็มีเนื้อเรื่องอธิบายถึงสถานที่หลายแห่งและสถานที่บางแห่งก็อาจมีเรื่องเล่าหลายสำนวนภูมินามลักษณะนี้ได้แก่

4.1 ตั้งชื่อตามตำนานหรือนิทาน เช่นถ้ำนางคอย (แพร่)

4.2 ตั้งชื่อตามตัวละครในนิทาน เช่น ปราสาทนางผมหอม(ลพบุรี) เวียงเจ้าเงาะ เวียงท้าวสามล(อุตรดิตถ์) ดอนยายหอม(นครปฐม เขานางพันธุรัตน์(ภูเก็ต)ดงพระราม (ปราจีนบุรี) ถ้ำนางสิบสอง (พิษณุโลก)

5. ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ภูมินามลักษณะนี้จะมีที่มาจากเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ของชาติ หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและมักจะเป็นการตั้งชื่อสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างสำคัญๆที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ วัด วัง บ้าน เมือง อาคาร สะพาน คลอง เจดีย์ ดังตัวอย่างเช่น อำเภอทัพทัน(อุทัยธานี)

6. ตั้งชื่อตามชื่อ ชื่อสกุล หรือตำแหน่งของบุคคล สถานที่ ที่ตั้งชื่อตามชื่อบุคคลสำคัญมีอยู่หลายลักษณะและหลายแห่ง ดังจะยกมาเป็นตัวอย่างพอสังเขปดังนี้

6.1 วัด วัดที่ตั้งชื่อตามชื่อหรือตำแหน่งของบุคคลเช่น วัดประยูรวงศาวาสรรวิหาร

6.2 ถนน เช่น ถนนประชาธิปไตย เป็นถนนที่สร้างขึ้นในสมัยพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

7. ตั้งชื่อตามความเชื่อ ภูมินามในลักษณะนี้เป็นการตั้งตามความเชื่อและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับความเชื่อ อาจแบ่งย่อยๆ ได้เป็น

7.1 ตั้งชื่อตามความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา เช่น เขาพระงาม (ลพบุรี) เขาพระบาท (นครศรีธรรมราช) เกาะเขมร (ชลบุรี) ตำบลสทิงพระ (สงขลา) ตำบลเจดีย์หัก (ราชบุรี) วัดเขานางบัว (สุพรรณบุรี) สระบุญ (ปราจีนบุรี)

7.2 ตั้งชื่อตามความเชื่อทางไสยศาสตร์เช่น เกาะหน้าเทวดา (พัทลุง) เขาน้ำราหู (สุราษฎร์ธานี) เขากว๊ายี่ (แพร่) คลองบางผีหลอก (สมุทรสงคราม) ถ้ำนาคราช (เพชรบุรี)

7.3 ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องสิริมงคล ชื่อสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในสิริมงคลนี้มักจะเปลี่ยนจากชื่อเดิมซึ่งมีเสียงหรือความหมายไม่ดี หรือใช้คำไม่สุภาพมาใช้คำใหม่ที่มีเสียงมีความหมายดีกว่าตัวอย่างเช่น ศาลาธรรมสพน์ เดิมเรียกศาลาทำศพ

8. ตั้งชื่อตามลำดับ จำนวนหรือขนาด ภูมินามลักษณะนี้ได้แก่

8.1 ตั้งชื่อตามลำดับ สถานที่ที่มีการตั้งชื่อลักษณะนี้ มักเป็นการตั้งชื่อตามการบอกระยะทาง ชื่อคลอง สะพาน หรือชื่อถนน เรียงลำดับกันไป เช่น หลัคนุ้ย หลัคนึ่ง หลัคนอง

8.2 ตั้งชื่อตามจำนวนเช่น ตำบลเจ็ดเสมียน(ราชบุรี) ตำบลดงแสนพัน (นครพนม) บางยี่เรือ(กรุงเทพฯ) จระเข้สามพัน(สุพรรณบุรี) วัดสามพระยา(กรุงเทพฯ)

8.3 ตั้งชื่อตามขนาดลักษณะเช่น หนองเจ็ดเส้น (อ่างทอง) คลองสิบหกวา (ปทุมธานี) เขาช่องสิบห้าวา (ชุมพร) คลองสามวา (ปทุมธานี)

9. ตั้งชื่อตามกลุ่มชาติพันธุ์ การตั้งชื่อในลักษณะนี้จะสัมพันธ์กับการอพยพโยกย้ายและการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนชาติต่างๆ ในประเทศไทย เช่น จีน มอญ เขมร ลาว ฉวน เป็นต้น เช่น บ้านเขมร(กรุงเทพฯ)

10. ตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพ การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพของคนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนต่างๆ นั้นพบได้ทั่วไปเช่นถนนดินสอในอดีตเคยจำหน่ายดินสอขาวดินสอเหลืองสำหรับเขียนสมุดไทย บ้านพานถม เป็นหมู่บ้านที่ทำอาชีพทำพานและเครื่องถม

จากการศึกษาภูมินามนี้มีผู้ศึกษาและแบ่งประเภทไว้มีหลายประเภท แต่ผู้ศึกษาได้แบ่งประเภทของภูมินาม เป็น 7 ประเภทดังนี้

1. การตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้ที่พบในท้องถิ่น ภูมินามประเภทนี้จะบ่งบอกถึงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน

2. การตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศหรือสภาพแวดล้อม ลักษณะภูมิประเทศคือ รูปลักษณะของพื้นที่ ที่ปรากฏ เช่นเป็นเกาะ เป็นทะเล เป็นแหล่งน้ำ เป็นที่สูง เป็นป่า

3. การตั้งชื่อตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน อาจมาจากเหตุการณ์ แรกที่เกิดขึ้นในสถานที่แห่งนี้ หรือเหตุการณ์ตามประวัติศาสตร์ของชาติที่เคยเกี่ยวข้องหรือเกิดขึ้นในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน

4. การตั้งตามนามบุคคลสำคัญของท้องถิ่น หรือผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน เป็นการตั้งชื่อสถานที่โดยใช้ชื่อตัว หรือตำแหน่งของบุคคลที่มีความสำคัญกับท้องถิ่นนั้นๆ หรือเป็นผู้ที่บุกเบิกเข้ามาอาศัยในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเป็นคนแรก

5. ตั้งตามชื่อสัตว์ ภูมินามประเภทนี้มักใช้เรียกพื้นที่ที่มีลักษณะคล้ายรูปสัตว์ หรือพื้นที่ที่มีสัตว์ชนิดนั้นๆ อาศัยอยู่

6. ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบอาชีพ เป็นการตั้งชื่อจากการประกอบอาชีพของบุคคลที่เข้ามาอาศัยในขณะตั้งหมู่บ้าน หรือตั้งตามการประกอบอาชีพของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน

7. ตั้งตามการเปลี่ยนแปลงของภาษาหรือคำที่ออกเสียงเพี้ยนจากคำเดิม เกิดจากการออกเสียงตามภาษาถิ่นนั้นๆ การออกเสียงเพี้ยนของคนรุ่นหลัง หรือการตัดคำเพื่อให้ง่ายต่อการออกเสียง

6.2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง

1) ความเป็นมาการก่อตั้งอำเภอท้ายเหมือง

(สำนักวัฒนธรรมจังหวัดพังงา 2548: 15) เดิมที่ตั้งอำเภอท้ายเหมืองเป็นพื้นที่ป่ามีต้นไม้ใหญ่น้อยขึ้นกระจัดกระจายไปทั่วบริเวณ แต่เนื่องด้วยพื้นที่แห่งนี้อุดมไปด้วยสายแร่ดีบุก จึงมีผู้คนเข้ามาบุกเบิกทำกิจการเหมืองแร่แถบบริเวณนี้กันเป็นจำนวนมาก จากการเข้ามาทำกิจการเหมืองแร่นี้เอง ประชาชนจากพื้นที่ต่างๆ ได้พากันเดินทางเข้ามาร่อนหาแร่บริเวณท้ายรางของเหมือง โดยมาปลูกเพิงเล็กๆ อาศัยหลับนอนเพื่อร่อนหาแร่ ครั้นนานเข้าประชาชนจากท้องถิ่นอื่นก็เริ่มอพยพเข้ามาหาแร่กันมากขึ้น มีการทำธุรกิจค้าขายเกิดขึ้น ชุมชนเดิมที่มีขนาดเล็กก็กลับขยายกลายเป็นชุมชนใหญ่ ชาวบ้านทั่วไปพากันเรียกขานชุมชนแห่งนี้ว่าท้ายเหมือง ตามลักษณะการเข้ามาร่อนหาแร่ เมื่อชุมชนใหญ่ขึ้น ทางราชการจึงได้จัดตั้งชุมชนแห่งนี้เป็นตำบล โดยเรียกชื่อว่าตำบลท้ายเหมืองตามการเรียกขานของชาวบ้าน ต่อมาตำบลท้ายเหมืองได้มีความเจริญขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทางราชการจึงยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอท้ายเหมือง ในพุทธศักราช 2451 โดยขึ้นกับอำเภอทุ่งมะพร้าว ต่อมาในปีพุทธศักราช 2458 ทางราชการพิจารณาเห็นว่าถ้าตั้งอำเภออยู่ที่ทุ่งมะพร้าวต่อไปคงไม่เหมาะสม ประกอบกับมีประชาชนมาติดต่อกับกิ่งอำเภอท้ายเหมืองมากขึ้น จึงได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2460 ยกฐานะกิ่งอำเภอท้ายเหมืองขึ้นเป็นอำเภอ และลดฐานะอำเภอทุ่งมะพร้าวเป็นกิ่งอำเภอ จนกระทั่งปีพุทธศักราช 2481 ทางราชการเห็นว่ากิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวมีปริมาณงานน้อยลงและตั้งอยู่ไม่ห่างจากอำเภอท้ายเหมือง การคมนาคมก็สะดวกยิ่งขึ้นเพราะมีถนนสายท่าปูนถึงตะกั่วป่า จึงไม่มีความจำเป็นต้องตั้งเป็นกิ่งอำเภอต่อไป จึงได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2481 ให้ยุบกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวเป็นตำบลทุ่งมะพร้าว ขึ้นอยู่ในเขตอำเภอท้ายเหมืองจนถึงปัจจุบัน

2) ขนาดพื้นที่

อำเภอท้ายเหมืองมีเนื้อที่ทั้งหมด 611,739 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 14.66 ของเนื้อที่จังหวัดพังงา โดยมีพื้นที่มากเป็นอันดับ 2 ของจังหวัด

3) สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่ เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ลักษณะเป็นไหล่ทวีป ทางทิศตะวันตกมีแนวหาดทรายชายฝั่งทะเลยาว 31 กิโลเมตร สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนทราย พื้นที่ตอนล่างทางทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ราบ พื้นที่ตอนกลางและด้านทิศตะวันออก เป็นเชิงเขา สลับซับซ้อน

4) แผนที่อำเภอท้ายเหมือง

5) การปกครองและประชากร

การปกครองแบ่งออกเป็น 6 ตำบล 49 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- 5.1) เทศบาลตำบล 1 แห่ง ได้แก่เทศบาลตำบลท้ายเหมือง
- 5.2) องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง ได้แก่
  - 5.2.1) องค์การบริหารส่วนตำบลนาเตย
  - 5.2.2) องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเหมือง
  - 5.2.3) องค์การบริหารส่วนตำบลบางทอง
  - 5.2.4) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมะพร้าว
  - 5.2.5) องค์การบริหารส่วนตำบลลำแก่น
  - 5.2.6) องค์การบริหารส่วนตำบลลำภี

ประชากรรวม 44,966 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81 ของจังหวัดมากเป็นอันดับ 2 ของจังหวัดและมีครัวเรือนรวม 14,680 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.96 ของจังหวัด

6) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ป่าไม้ อำเภอท้ายเหมืองมีพื้นที่ป่าไม้ 219,961 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.52 ของพื้นที่อำเภอทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ในเขตป่าสงวน จำนวน 9 ป่า ได้แก่ป่าล่ำกีดป่าควนเขาโดน ป่าเขาพัง ป่าโคกขรบ ป่าสนทะเล ป่าฝ้ายท่า ป่าเขากล้วย ป่าเขาหลัก- ลำแก่น และป่าเขาหลักลำรู่

พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติจำนวน 2 แห่ง ได้แก่อุทยานแห่งชาติเขาลำปี - หาดท้ายเหมืองและอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ อยู่ในพื้นที่อำเภอท้ายเหมือง ทุ่งมะพร้าว และลำแก่น

ป่าชายเลน มีพื้นที่ป่าชายเลน 17,018 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.35 ของพื้นที่ป่าชายเลนทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลท้ายเหมือง ตำบลนาเตย ตำบลลำแก่น

ปะการัง มีพื้นที่ 1283.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของพื้นที่แหล่งปะการังทั้งจังหวัดส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลลำแก่น หมู่ที่ 5 บ้านทับละมุ

แหล่งน้ำสำคัญ ลำน้ำธรรมชาติ 8 สาย ได้แก่คลองทุ่งมะพร้าว คลองนาเตย คลองลำหลัง คลองพลู คลองกำนึ่ง คลองอินทนิล คลองขัว และคลองแร่

7) การคมนาคม

มีถนนผ่านพื้นที่อำเภอคือ

- 7.1 ทางหลวงหมายเลข 4 (เพชรเกษม) และทางหลวงชนบท 57 สาย

7.2 การคมนาคมทางน้ำมีท่าเทียบเรือ 1 แห่ง คือท่าเทียบเรือบ้านทับละมุ หมู่ที่ 5 ตำบลลำแก่น (ฐานทัพเรือพังงา)

8) สาธารณูปโภค

8.1 ไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ดำเนินการจ่ายไฟฟ้า 49 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 100 หมู่บ้านทั้งหมด สามารถบริการไฟฟ้าให้แก่ครัวเรือนร้อยละ 100

8.2 ประปา ระบบประปาส่วนภูมิภาคให้บริการด้านการประปาครอบคลุม ใช้ในเขตอำเภอท้ายเหมือง จำนวน 1,695 ราย การประปาของขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 แห่ง ได้แก่ อบต.บางทอง อบต.ลำแก่น อบต.นาเตย อบต.ทุ่งมะพร้าว อบต.ท้ายเหมือง อบต.ลำภี จำนวนผู้ใช้น้ำรวม 8,255 ราย

8.3 โทรศัพท์ มีชุมสายจำนวน 1 แห่ง ให้บริการ 1,584 คู่สาย

8.4 ไปรษณีย์ มีไปรษณีย์จำนวน 1 แห่ง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

งานวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีผู้ศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

สุพรรณณี ภักษา (2549) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของดีเมืองลิกอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาค้นคว้า หนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปเล่มขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร จำนวน 152 หน้า เนื้อหาของหนังสือประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 9 ประเภทของชาวนครศรีธรรมราช ได้แก่ด้านเกษตร ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปะและการละเล่นพื้นบ้าน ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี และด้านโภชนาการ พร้อมภาพประกอบและกิจกรรมท้ายเรื่อง และการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดทำรูปเล่ม เนื้อหาและการใช้ภาษา ภาพประกอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 สรุปว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพระดับสูง

ธนกร สุขประเสริฐ(2550) การพัฒนาและการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดอาหารดี มีประโยชน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานบ้าน) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่า E1 / E2 เท่ากับ 83.19 /82.53 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์

มาตรฐาน 80/80 แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้นักเรียนมีการเรียนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด สรุปได้ว่าการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สูงขึ้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

พระเทพภาวนาวิกรม (2552) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องพระนางสาวดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าหนังสือที่สร้างมีขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร ความยาว 178 หน้า ตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินด้านรูปเล่ม ภาพประกอบ เนื้อหา และด้านการใช้ภาษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.97 ถึง 1 สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

วิมลรัตน์ ทองเหลือ (2552) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำควบกล้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประยูรธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการผลการศึกษาพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำควบกล้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E1 /E2) เท่ากับ 84.21/80.40 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องคำควบกล้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.68 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 69.18 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรางคณา บุญการ (2555) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดระบบนิเวศเขาคอหงส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้เครื่องมือวิจัยคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด ระบบนิเวศเขาคอหงส์ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการอนุรักษ์เขาคอหงส์ แบบประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ และโรงเรียนบ้านทุ่งงาม (วรรณกาลราษฎร์อุทิศ) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยสรุปว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับ ดีมาก มีความเหมาะสมที่จะนำไปอ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับใกล้เคียง

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

ชัชวาล สิงหาทอง (2547) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอด่านช้าง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66 – 1 ความคิดเห็นของนักเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระดับ 0.80 – 1

จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ (2548) ได้ศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบลใน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 99 ภูมินาม มีประวัติความเป็นมายาวนานและมีการเปลี่ยนแปลงภูมินามไปตามยุคสมัย จึงทำให้ภูมินามหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปด้วย การเปลี่ยนแปลงภูมินามในปัจจุบันพบว่าแสดงความหมายต่างๆ 12 ลักษณะ คือ แสดงความหมายของพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น แสดงความหมายของลักษณะทางภูมิศาสตร์ แสดงความหมายถึงเหตุการณ์ ตำนานในท้องถิ่น แสดงความหมายถึงทิศทางและลักษณะพื้นที่ แสดงความหมายถึงบุคคลและนามสกุล แสดงความหมายถึงสิ่งก่อสร้าง แสดงความหมายถึงทรัพยากรธรรมชาติ แสดงความหมายถึงศาสนสถาน แสดงความหมายถึงการประกอบอาชีพ แสดงความหมายถึงสัตว์ แสดงความหมายถึงความเป็นสิริมงคล

สุรัตนา พันธุ์พิช (2550) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลใน จังหวัดชัยนาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท และตรวจสอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปเล่มขนาด 20 x 28 เซนติเมตร ความยาว 105 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย สภาพทั่วไปของจังหวัดชัยนาท อำเภอสรรพยา อำเภอมนอมนธ์ อำเภอวัดสิงห์ อำเภอสรรคบุรี อำเภอหันคา กิ่งอำเภอหนองมะโมง กิ่งอำเภอเนินขาม โครงสร้างเนื้อหาแต่ละเรื่องประกอบด้วยสถานที่ตั้งและอาณาเขต แผนที่ เนื้อหา กิจกรรมท้ายเรื่องและภาพประกอบ (2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินด้านการจัดรูปเล่ม การพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 ถึง 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 (3) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เรียน จำนวน 10 คน ประเมินด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 ถึง 1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน (2553) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินาม อำเภอ พระประแดงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า หนังสือที่สร้างมีขนาดรูปเล่ม 18.5 x 26 เซนติเมตร ความยาว 79 หน้า การตรวจสอบคุณภาพหนังสือพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสือในภาพรวมที่เหมาะสมที่สุด

8. แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

สำหรับแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผู้ศึกษาได้วางแผน และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

8.1 กำหนดลักษณะของหนังสือเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทสารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

8.2 ศึกษาหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือดังนี้

สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

8.3 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลือกใช้รูปแบบงานเขียนสารคดี กำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ คือ หนังสือชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดพังงา ของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพังงา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพังงา

8.4 กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

8.5 การออกแบบปก นำเสนอลักษณะเด่นของอำเภอท้ายเหมือง คือ

8.5.1 อาชีพการทำเหมืองแร่ในอดีตซึ่งเป็นที่มาของชื่อ “ท้ายเหมือง”

8.5.2 แผนที่อำเภอท้ายเหมืองซึ่งแบ่งเขตการปกครองเป็น 6 ตำบล

8.5.3 ประเพณีปล่อยเต่า เป็นประเพณีที่สำคัญของอำเภอท้ายเหมือง

8.5.4 ชายทะเลท้ายเหมือง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอท้ายเหมือง

8.6 ส่วนประกอบของหนังสือประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดประสงค์ของผู้เขียน หน้าสารบัญ เพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแบ่งเป็น 8 บท แต่ละบทมีกิจกรรมท้ายเรื่อง หน้าบรรณานุกรม บอกแหล่งค้นคว้าที่มาของข้อมูล

8.7 ขนาดของหนังสือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองมีขนาด 21 x 29.7 หรือ A4 เนื่องจากต้องมีคำอธิบายและภาพประกอบ พร้อมทั้งเนื้อหาสาระที่น่าเสนาะมากกว่าเด็กเล็ก จึงมีขนาดรูปเล่มใหญ่พอเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

8.8 ขนาดตัวอักษร ใช้อักษร Angsana New ขนาด อักษร 16 พิกเซล ซึ่งเหมาะกับวัยและสายตาของผู้อ่าน

8.9 การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ ตามโครงสร้างของเนื้อหาแบ่งออกเป็น 8 บท ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม

บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง

บทที่ 3 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง

บทที่ 4 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว

บทที่ 5 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย

บทที่ 6 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง

บทที่ 7 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น

บทที่ 8 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำภี

แต่ละบทจะมีกิจกรรมท้ายบทที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

8.10 ภาพประกอบ เลือกใช้ภาพประกอบเป็นภาพถ่าย ภาพการ์ตูน และภาพวาดเสมือนจริงที่สื่อความถึงที่มาของภูมินามหมู่บ้านนั้นๆ โดยได้สืบค้นภาพจากอินเทอร์เน็ต โดยจะอ้างอิงที่มาของภาพไว้ได้ภาพ และถ่ายจากสถานที่จริงบางส่วน เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาของหนังสือ

8.11 การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง โดยผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

8.11.1 สร้างแบบสอบถาม เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือในด้านต่างๆ 5 ด้าน คือด้านการจัดรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษาและด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

8.11.2 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 2 ท่าน และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านท้องถิ่นอำเภอท้ายเหมือง 1 ท่าน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลปรากฏดังนี้

1) ด้านการจัดรูปเล่ม ผู้เชี่ยวชาญและนักเรียนมีความเห็นว่าการออกแบบปก ขนาดของเล่ม ขนาดของตัวอักษร และการจัดทำรูปเล่ม มีความเหมาะสมทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษา

ออกแบบปกครอบคลุมเนื้อหา จัดรูปเล่มขนาด ๘ หน้ายก หรือขนาด 21 x 29.7 เซนติเมตร เนื่องจากต้องมีคำอธิบายและภาพประกอบ พร้อมทั้งเนื้อหาสาระที่น่าเสนอมากกว่าเด็กเล็ก จึงมีขนาดรูปเล่มใหญ่พอเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าความสอดคล้อง 1.00

2) ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองเนื้อหาแต่ละบทมีความเหมาะสม หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา การลำดับเนื้อเรื่องได้ดี กิจกรรม ท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าความสอดคล้อง 0.95

3) ด้านภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความน่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น โดยมีค่าความสอดคล้อง 0.93

4) ด้านการใช้ภาษาผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าความสอดคล้อง 1.00

5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองช่วย ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น รวมทั้งเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 อีกด้วย โดยมีค่าความสอดคล้อง 1.00

ภาพรวมของหนังสือผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.93-1.00 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้เพื่อให้นักเรียนประเมินคุณค่าของหนังสือ

8.11.3 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ	แนวทางแก้ไข
1. การใช้ภาษา มีการใช้คำภาษาถิ่นได้หลายคำ ควรใช้ภาษามาตรฐาน หรือมีคำอธิบายความหมายของคำศัพท์ภาษาถิ่น	1. ปรับปรุงภาษาที่ใช้ และหากเล็งคำภาษาถิ่นไม่ได้จะใช้วิธีอธิบายความหมายของคำภาษาถิ่นไว้ด้านหลัง เช่น บังทอง (บัง ใช้เรียกชายชาวมุสลิม หมายถึงพี่ชาย)
2. ภาพประกอบ หลายภาพมีขนาดเล็กเกินไป ขนาดความน่าสนใจ เพราะนักเรียนวัย 12-14 ปี ยังสนใจภาพมากกว่าตัวหนังสือ	2. ปรับขนาดภาพประกอบให้ใหญ่ขึ้น

คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ	แนวทางแก้ไข
3. ภาพประกอบบางภาพยังอธิบายเนื้อเรื่องไม่ชัดเจน ควรมีภาพที่ชัดเจนกว่านี้	3. อธิบายภาพประกอบด้านล่าง เพื่อให้เข้าใจว่าเกี่ยวข้องกับหรือสอดคล้องกับเนื้อเรื่องอย่างไร
4. ควรศึกษาท้องถิ่นให้หลากหลายขึ้น เพื่อให้เข้าใจภูมินามมากขึ้น	4. จะศึกษาเพิ่มเติมในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมครั้งต่อไป

8.11.4 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จำนวน 10 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม 5 ด้าน แต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1) ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ นักเรียนมีความเห็นว่า การออกแบบปกของหนังสือมีความน่าสนใจ ขนาดของเล่มมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรอ่านชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ที่ 4.16

2) ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย เนื้อหามีความเหมาะสมไม่ยากหรือง่ายเกินไป เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น กิจกรรมท้ายบทมีเหมาะสม ไม่ง่ายหรือยากเกินไป โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ที่ 4.10

3) ด้านภาพประกอบของหนังสือ นักเรียนมีความเห็นว่าภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความน่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ที่ 4.33

4) ด้านการใช้ภาษา นักเรียนมีความเห็นว่าการใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ที่ 4.25

5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองช่วย ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น รวมทั้งเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 อีกด้วยผู้อ่าน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ที่ 4.5

บทที่ 2

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ภูมินามอำเภอท้ายเหมือง

หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นางนวนน้อย จรูญสมาริศักดิ์

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ภูมินามอำเภอท้ายเหมือง” เล่มนี้ผู้เขียนมีความประสงค์เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่า มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และเข้าใจภูมินามของอำเภอท้ายเหมืองทั้ง ๖ ตำบล ๔๕ หมู่บ้านถูกต้องตรงกัน

เพื่อให้เข้าใจภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองง่ายขึ้น จึงแบ่งเนื้อหาออกเป็นบทจำนวน ๘ บทดังนี้

- บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม
- บทที่ ๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง
- บทที่ ๓ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง
- บทที่ ๔ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว
- บทที่ ๕ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย
- บทที่ ๖ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง
- บทที่ ๗ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น
- บทที่ ๘ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำเกี

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม “ภูมินามอำเภอท้ายเหมือง” เล่มนี้ คงมีประโยชน์กับนักเรียนในการเรียนรู้ เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นอำเภอท้ายเหมือง

นवलน้อย จรูญสมาธิศักดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑	
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย	๑
ความหมายของกฎหมาย	๒
ความสำคัญของกฎหมาย	๒
ประเภทของกฎหมาย	๒
กิจกรรมที่ ๑	๔
บทที่ ๒	
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง	๕
ความเป็นมาการตั้งอำเภอท้ายเหมือง	๖
ที่ตั้งอำเภอท้ายเหมือง	๖
แผนที่อำเภอท้ายเหมือง	๖
การแบ่งเขตการปกครอง	๗
ลักษณะภูมิประเทศ	๗
อาชีพของประชากร	๗
จำนวนประชากร	๙
กิจกรรมที่ ๒	๑๐
บทที่ ๓	
กฎหมายหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง	๑๒
ที่ตั้งตำบลท้ายเหมือง	๑๓
การแบ่งเขตการปกครอง	๑๓
หมู่ที่ ๑ บ้านเขาน้อย	๑๔
หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยกร้าง	๑๕
หมู่ที่ ๓ บ้านพอแดง	๑๖
หมู่ที่ ๔ บ้านตลาดท้ายเหมือง	๑๗
หมู่ที่ ๕ บ้านท่าซอ	๑๘
หมู่ที่ ๖ บ้านหินลาด	๑๙
หมู่ที่ ๗ บ้านบนไร่	๒๐
หมู่ที่ ๘ บ้านลำปี	๒๑
หมู่ที่ ๙ บ้านทับยาง	๒๒
กิจกรรมที่ ๓	๒๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ ๔ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว	๒๕
ที่ตั้งตำบลทุ่งมะพร้าว	๒๖
การแบ่งเขตการปกครอง	๒๖
หมู่ที่ ๑ บ้านทุ่งมะพร้าว	๒๗
หมู่ที่ ๒ บ้านเกาะนก	๒๘
หมู่ที่ ๓ บ้านฝ้ายท่า	๒๙
หมู่ที่ ๔ บ้านนาใน	๓๐
หมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย	๓๑
หมู่ที่ ๖ บ้านอินทนิล	๓๒
หมู่ที่ ๗ บ้านขนิม	๓๓
หมู่ที่ ๘ บ้านนิคมพัฒนา	๓๔
หมู่ที่ ๙ บ้านนิคมสร้างตนเอง	๓๕
หมู่ที่ ๑๐ บ้านควนแรด	๓๖
หมู่ที่ ๑๑ บ้านนิคมสามัคคี	๓๗
กิจกรรมที่ ๔	๓๘
หน่วยที่ ๕ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย	๔๐
ที่ตั้งตำบลนาเตย	๔๑
การแบ่งเขตการปกครอง	๔๑
หมู่ที่ ๑ บ้านนาเตย	๔๒
หมู่ที่ ๒ บ้านหัวนา	๔๓
หมู่ที่ ๓ บ้านยายนิล	๔๔
หมู่ที่ ๔ บ้านลุมพินี	๔๕
หมู่ที่ ๕ บ้านห้วยทราย	๔๖
หมู่ที่ ๖ บ้านท่าแดง	๔๗
หมู่ที่ ๗ บ้านบ่อदान-โนไร่	๔๘
หมู่ที่ ๘ บ้านบางคลี	๔๙
หมู่ที่ ๙ บ้านนาแฝก	๕๐
กิจกรรมที่ ๕	๕๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ ๖ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง	๕๓
ที่ตั้งตำบลบางทอง	๕๔
การแบ่งเขตการปกครอง	๕๔
หมู่ที่ ๑ บ้านกลาง	๕๕
หมู่ที่ ๒ บ้านบางทอง	๕๖
หมู่ที่ ๓ บ้านแร่	๕๗
หมู่ที่ ๔ บ้านใหญ่	๕๘
หมู่ที่ ๕ บ้านราชา	๕๙
หมู่ที่ ๖ บ้านค่าย	๖๐
หมู่ที่ ๗ บ้านทรายขาว	๖๑
กิจกรรมที่ ๖	๖๒
หน่วยที่ ๗ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น	๖๓
ที่ตั้งตำบลลำแก่น	๖๔
การแบ่งเขตการปกครอง	๖๔
หมู่ที่ ๑ บ้านลำรุ	๖๕
หมู่ที่ ๒ บ้านเขาหลัก	๖๖
หมู่ที่ ๓ บ้านลำแก่น	๖๗
หมู่ที่ ๔ บ้านท่าดินแดง	๖๘
หมู่ที่ ๕ บ้านทับละมุ	๖๙
หมู่ที่ ๖ บ้านคอนจันทร์	๗๐
กิจกรรมที่ ๗	๗๑
หน่วยที่ ๘ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำเกี	๗๒
๑. ที่ตั้งตำบลลำเกี	๗๓
๒. การแบ่งเขตการปกครอง	๗๓
หมู่ที่ ๑ บ้านบกปุย	๗๔
หมู่ที่ ๒ บ้านตีนเป็ด	๗๕
หมู่ที่ ๓ บ้านช้างนอน	๗๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หมู่ที่ ๔ บ้านลำเกี.....	๓๓
หมู่ที่ ๕ บ้านเขี้ยวหลอด.....	๓๘
หมู่ที่ ๖ บ้านเก่าเจ้า.....	๓๕
หมู่ที่ ๗ บ้านคลองห้าง.....	๘๐
กิจกรรมที่ ๘.....	๘๑
แหล่งอ้างอิง.....	๑๓๔

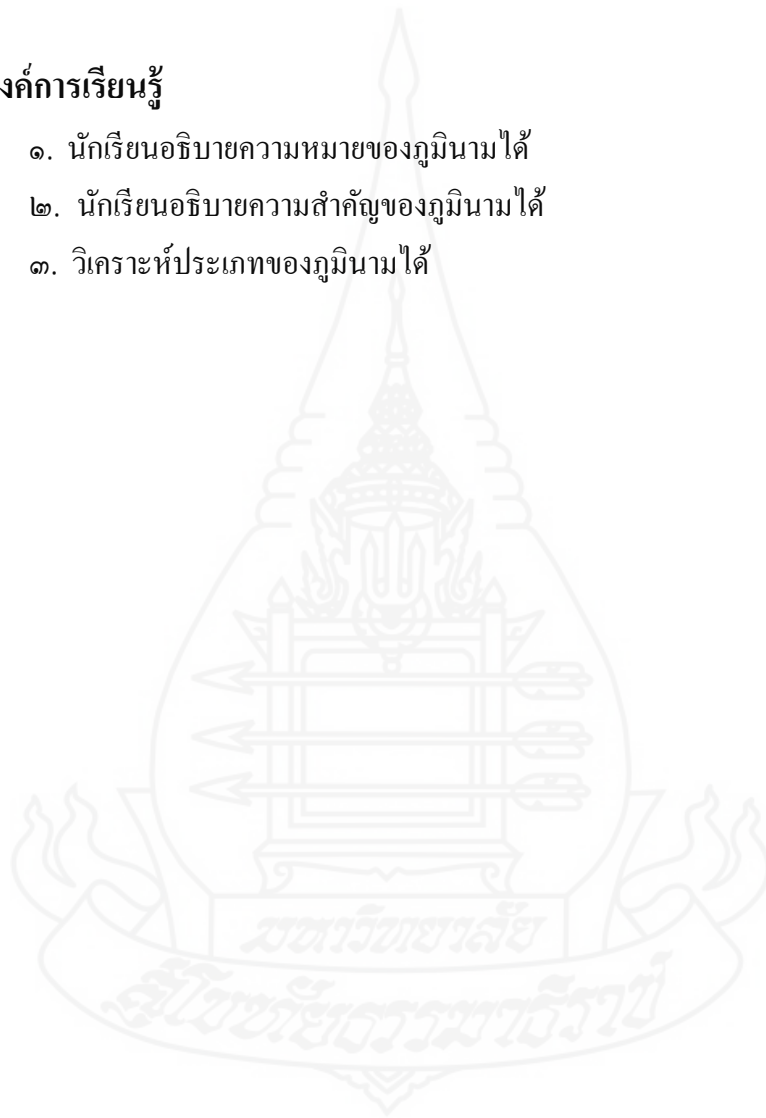

บทที่ ๑

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภุมินาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอธิบายความหมายของภุมินามได้
๒. นักเรียนอธิบายความสำคัญของภุมินามได้
๓. วิเคราะห์ประเภทของภุมินามได้

บทที่ ๑

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม

๑. ความหมายของภูมินาม

ภูมินามคือวัฒนธรรมด้านภาษาที่มนุษย์ตั้งชื่อขึ้นเพื่อเรียกสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของตน หรือการศึกษาเกี่ยวกับชื่อสถานที่ หรือนามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งภูมินามสถานที่แต่ละแห่งสามารถแสดงให้เห็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ พันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ ตลอดจนสภาพสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นได้ด้วย ภูมินามในแต่ละท้องถิ่นอาจมีที่มาจากเหตุผลที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมของสถานที่นั้น ๆ

๒. ความสำคัญของการศึกษาภูมินาม

การศึกษาภูมินามมีความสำคัญยิ่ง นอกจากการใช้ภาษาในการกำหนดภูมินามนั้น ยังเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตหรือสะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคม และวัฒนธรรมด้านใดด้านหนึ่งเสมอ เช่น สะท้อนให้เห็นคติ ความเชื่อ ประวัติศาสตร์ ศาสนา หรือสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นต้น การศึกษาภูมินามจึงเป็นการทำความเข้าใจท้องถิ่นของตนในอดีต และเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นจากรุ่นหนึ่งสู่อีกหนึ่ง ทำให้คนรุ่นหลังเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

๓. ประเภทของภูมินาม

การกำหนดประเภทของภูมินามสามารถกำหนดได้หลายลักษณะ เช่น ลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม และสภาพแวดล้อม เป็นต้น จากลักษณะดังกล่าวทำให้สามารถจำแนกประเภทภูมินามได้เป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๓.๑ การตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้ที่พบในท้องถิ่น ภูมินามประเภทนี้จะบ่งบอกถึงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน เช่น บ้านบางม่วง (มีต้นมะม่วงคันใหญ่) บ้านบางเตย (มีต้นเตยที่ใช้

สำหรับสานเสื่อเป็นจำนวนมาก) บ้านสวนพริก (มีต้นพริกไทยที่ขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก) บ้านนบปริง (ที่ทำน้ำมีต้นมะปริงใหญ่) บ้านบางไทร (มีต้นไทรขึ้นอยู่ริมแม่น้ำทุกสายในบริเวณนี้) เป็นต้น

๓.๒ การตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศคือ รูปลักษณะของพื้นที่ที่ปรากฏ เช่นเป็นเกาะ เป็นทะเล เป็นแหล่งน้ำ เป็นที่สูง เป็นป่า การตั้งภูมินามประเภทนี้ เช่นบ้านเกาะคอเขา (มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะอยู่บริเวณคอเขาหรือริมเขา) บ้านริมทะเล (เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมทะเล) บ้านน้ำจืด (ตั้งอยู่บนเกาะยาวเป็นที่ ที่มีแหล่งน้ำจืดอุดมสมบูรณ์) บ้านบนโตน (ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงที่มีน้ำ) บ้านโล๊ะปาเหรด (เป็นภาษามลายูหมายถึงอ่าวที่มีคูน้ำ)

๓.๓ การตั้งชื่อตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน อาจมาจากเหตุการณ์ แรกที่เกิดขึ้นในสถานที่แห่งนี้ หรือเหตุการณ์ตามประวัติศาสตร์ของชาติที่เคยเกี่ยวข้องหรือเกิดขึ้นในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน เช่น บ้านฝรั่ง (มีฝรั่งหรือชาวยุโรปมาอาศัยหลบภัยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒) บ้านบางมา (มีพม่ามาอาศัยหลบภัยในช่วงสงครามเก้าทัพ) บ้านทับเหวน (ในช่วงสงครามมีทหารลาดตระเวนเป็นจำนวนมาก)

๓.๔ การตั้งตามนามบุคคลสำคัญของท้องถิ่น หรือผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน เป็นการตั้งชื่อสถานที่โดยใช้ชื่อตัว หรือตำแหน่งของบุคคลที่มีความสำคัญกับท้องถิ่นนั้นๆ หรือเป็นผู้ที่บุกเบิกเข้ามาอาศัยในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเป็นคนแรกเช่น บ้านเขาปีหลาย (โตะ (คำว่าโตะใช้เรียกปู ยา ตา ยาย ของชาวมุสลิม ถ้าเป็นตา ปู่จะเรียก โตะชาย ถ้าเป็นย่า ยาย จะเรียก โตะหญิง) ปีหลาย นำครอบครัวมาอาศัยเป็นครอบครัวแรก) บ้านบางอี (มีชาวบ้านชื่อนายอีมาอาศัยเป็นคนแรก) บ้านทุ่งนางคำ (นางคำออกหักจึงมาตั้งบ้านอยู่ท้ายทุ่งเพื่อให้ห่างไกลผู้คน) บ้านจีน (มีสองสามีภรรยาอพยพมาจากเมืองจีนมาตั้งรกรากที่นี่) ชุมชนเสนานุชรังสรรค์ (ตั้งอยู่บริเวณวัดที่พระยาเสนานุชิต (นุช ณ นคร) เจ้าเมืองตะกั่วป่าสร้าง) บ้านนายทวย (ผู้เข้ามาอาศัยคนแรกชื่อยายทวยแต่เพี้ยนเสียงเป็นนายทวย)

๓.๕ ตั้งตามชื่อสัตว์ ภูมินามประเภทนี้มักใช้เรียกพื้นที่ที่มีลักษณะคล้ายรูปสัตว์ หรือพื้นที่ที่มีสัตว์ชนิดนั้น ๆ อาศัยอยู่ เช่น บ้านคอกช้าง (ช้างป่ามาหากินบริเวณนี้) บ้านบางเต่า (เป็นบริเวณที่มีเต่าป่าเป็นจำนวนมาก) บ้านบางปลา (ที่ลำคลองกลางหมู่บ้านมีปลาชุกชุม) บ้านสะพานเสื่อ (เป็นพื้นที่ ที่มีป่าสมบูรณ์ทำให้มีเสื่อเข้ามาหากิน)

๓.๖ ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบอาชีพ เป็นการตั้งชื่อจากการประกอบอาชีพของบุคคลที่เข้ามาอาศัยในขณะตั้งหมู่บ้าน หรือตั้งตามการประกอบอาชีพของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านเช่น บ้านโรงกลวง (เคยเป็นที่ตั้งของโรงกลวงที่ใช้กลึงแร่ดีบุกมาก่อน) บ้านบางหม้อ (เป็นพื้นที่ ที่มีดินเหมาะสำหรับการปั้นหม้อ คนจึงมาอาศัยเพื่อปั้นหม้อขาย) บ้านนากรอก คอกหญ้า (ชาวนาเลี้ยงควายไว้ทำนามีคอกเก็บฟางไว้ให้ควายบริเวณนี้)

๓.๗ ตั้งตามการเปลี่ยนแปลงของภาษาหรือคำที่ออกเสียงเพี้ยนจากคำเดิม เกิดจากการออกเสียงตามภาษาถิ่นนั้น ๆ การออกเสียงเพี้ยนของคนรุ่นหลัง หรือการตัดคำเพื่อให้ง่ายต่อการออกเสียงเช่น บ้านผล (จากตำนานเรื่องตายมดิงฆ่าช้าง ช้างเดินขาเป๋ในบริเวณนี้ เพี้ยนเป็น ผล) บ้านเจ้าขรัว (ในหมู่บ้านมีเหตุร้ายมากมายแม้แต่พระสงฆ์(ชาวบ้านเรียกพระสงฆ์ว่า “เจ้า”)ยังกลัว จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านเจ้ากลัว” แล้วเพี้ยนเป็นบ้านเจ้าขรัว) บ้านเขาปีหลาย (ชาวบ้านคนแรกที่เข้ามาซื้อ โตะปีหลาย เพี้ยนเสียงเป็น ปีหลาย) อำเภอดะกั่วป่า (เพี้ยนเสียงจากตะโกละ หรือตะโกลา) บ้านบางติบ (เป็นหมู่บ้านติตริมทะเลเพี้ยนเสียงมาจาก บ้านบางติต) บ้านเหล (เพี้ยนเสียงจาก เล หรือ ทะเล เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๑

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภูมินาม มีความหมายอย่างไร

---

๒. การมีความรู้เกี่ยวกับหมู่บ้านที่นักเรียนอาศัยมีความจำเป็นอย่างไร

---

๓. หมู่บ้านต่อไปนี้ เป็นภูมินามประเภทใด

ชื่อหมู่บ้าน	ประเภทของภูมินาม
บ้านบางไทร	
บ้านเขาน้อย	
บ้านบางมา	
บ้านคอกช้าง	
ชุมชนเสนานุสรังสรรค์	
บ้านบนไร่	
บ้านเขี้ยวหลอด	
บ้านย่าหมี	
บ้านหน้าเขา	
บ้านทับละมุ	

บทที่ ๒

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง

สาระการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอธิบายความเป็นมาของอำเภอท้ายเหมืองได้
๒. นักเรียนบอกที่ตั้งของอำเภอท้ายเหมืองได้
๓. นักเรียนสามารถอ่านแผนที่ของอำเภอท้ายเหมืองได้
๔. นักเรียนระบุการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอท้ายเหมืองได้
๕. นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของอำเภอท้ายเหมืองได้
๖. นักเรียนสามารถระบุอาชีพของประชากรในอำเภอท้ายเหมืองได้
๗. นักเรียนบอกลักษณะประชากรของอำเภอท้ายเหมืองได้

บทที่ ๒

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง

๑. ความเป็นมาการก่อตั้งอำเภอท้ายเหมือง

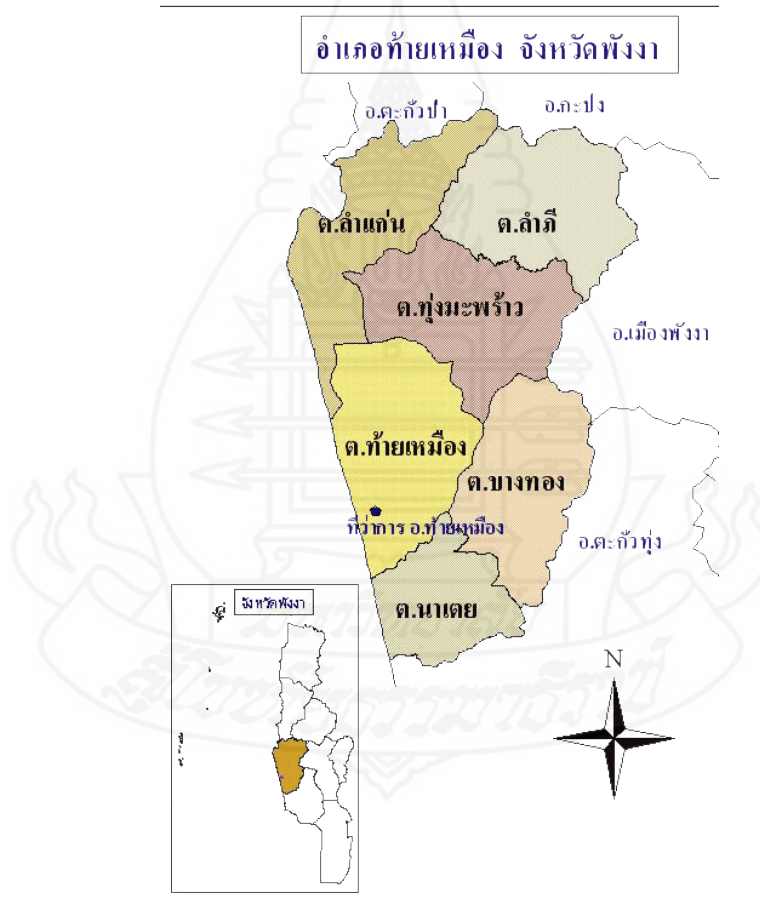
เดิมที่ตั้งอำเภอท้ายเหมืองเป็นพื้นที่ป่า มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นกระจัดกระจายไปทั่วบริเวณ แต่เนื่องด้วยพื้นที่แห่งนี้อุดมไปด้วยสายแร่ดีบุก จึงมีผู้คนเข้ามาบุกเบิกทำกิจการเหมืองแร่แถบบริเวณนี้กันเป็นจำนวนมาก จากการเข้ามาทำกิจการเหมืองแร่นี้เอง ประชาชนจากพื้นที่ต่าง ๆ ได้พากันเดินทางเข้ามาร่อนหาแร่บริเวณท้ายรางของเหมือง โดยมาปลูกเพิงเล็ก ๆ อาศัยหลบร้อนเพื่อร่อนหาแร่ ครั้นนานเข้าประชาชนจากท้องถิ่นอื่น ก็เริ่มอพยพเข้ามาหาแร่กันมากขึ้น มีการทำธุรกิจค้าขายเกิดขึ้น ชุมชนเดิมที่มีขนาดเล็ก ก็กลับขยายกลายเป็นชุมชนใหญ่ ชาวบ้านทั่วไปพากันเรียกขานชุมชนแห่งนี้ว่า “ท้ายเหมือง” ตามลักษณะการเข้ามาร่อนหาแร่ เมื่อชุมชนใหญ่ขึ้น ทางราชการจึงได้จัดตั้งชุมชนแห่งนี้เป็นตำบลโดยเรียกชื่อว่าตำบลท้ายเหมืองตามการเรียกขานของชาวบ้าน ต่อมาตำบลท้ายเหมืองได้มีความเจริญขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทางราชการจึงยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอท้ายเหมือง ในพุทธศักราช ๒๔๕๑ โดยขึ้นกับอำเภอทุ่งมะพร้าว ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๔๕๘ ทางราชการพิจารณาเห็นว่าถ้าตั้งอำเภออยู่ที่ทุ่งมะพร้าวต่อไปคงไม่เหมาะสม ประกอบกับมีประชาชนมาติดต่อกับกิ่งอำเภอท้ายเหมืองมากขึ้น จึงได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๔๖๐ ยกฐานะกิ่งอำเภอท้ายเหมืองขึ้นเป็นอำเภอ และลดฐานะอำเภอทุ่งมะพร้าวเป็นกิ่งอำเภอ จนกระทั่งปีพุทธศักราช ๒๔๘๑ ทางราชการเห็นว่ากิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวมีปริมาณงานราชการน้อยลง และ ตั้งอยู่ไม่ห่างจากอำเภอท้ายเหมือง การคมนาคมก็สะดวกมากขึ้น เพราะมีถนนสายท่าขุนถึงตะกั่วป่า จึงไม่มีความจำเป็นต้องตั้งเป็นกิ่งอำเภอต่อไป จึงได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ ให้ยุบกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวเป็นตำบลทุ่งมะพร้าว ขึ้นอยู่ในเขตอำเภอท้ายเหมืองจนถึงปัจจุบัน

๒. ที่ตั้งอำเภอท้ายเหมือง

อำเภอท้ายเหมืองตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของจังหวัดพังงา มีอาณาเขตดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอตะกั่วป่าและอำเภอกะปง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอตะกั่วทุ่ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอเมืองพังงา และอำเภอตะกั่วทุ่ง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน

๓. แผนที่อำเภอท้ายเหมือง

ที่มา : www.xn-77-5qid5d2flaod.com (2556)

สัญลักษณ์

N

ทิศเหนือ

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอท้ายเหมืองแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ ตำบล ๔๕ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

๔.๑ เทศบาลตำบล ๑ แห่ง ได้แก่

เทศบาลตำบลท้ายเหมืองมี ๕ หมู่บ้าน

๔.๒ องค์การบริหารส่วนตำบล ๕ แห่ง

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมะพร้าว มี ๑๑ หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลนาเตย มี ๕ หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลบางทอง มี ๗ หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลลำแก่น มี ๖ หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลลำภี มี ๗ หมู่บ้าน

๕. ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอท้ายเหมือง มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่ง ทางทิศตะวันตกมีแนวหาดทรายชายฝั่งทะเลยาว ๓๑ กิโลเมตร พื้นที่ทิศเหนือเป็นที่ราบสลับกับเทือกเขา สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนทราย พื้นที่ตอนล่างทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบ พื้นที่ตอนกลางและด้านทิศตะวันออก เป็นเชิงเขาสลับซับซ้อน มีแม่น้ำไหลผ่านทุกหมู่บ้าน ทำให้เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน และประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๖. อาชีพของประชากร

เนื่องจากตำบลต่าง ๆ ในอำเภอท้ายเหมืองมีสภาพภูมิประเทศคล้ายคลึงกัน คือเป็นที่ราบชายฝั่งที่ราบภูเขา มีดินเป็นดินร่วน มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ประชากรในอำเภอท้ายเหมืองจึงประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม และการผลิตสินค้าที่มีวัตถุดิบจากการเกษตร เช่น ทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน สวนผลไม้ ได้แก่ เงาะ มังคุด ลองกอง มะพร้าว จำปาตะ และทุเรียน การทำไร่ ได้แก่ ไร่สับปะรด ไร่แตงโม นอกจากนี้ยังปลูกพืชระยะสั้น เช่น ถั่วฝักยาว แดงร้าน นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงไก่ไข่ สุกรพันธุ์พื้นเมือง เลี้ยงปลาในกระชัง

การผลิตสินค้าจากวัตถุดิบในท้องถิ่น เช่น การประกอบอาชีพค้าขายมีการจำหน่ายสินค้าในชุมชนในลักษณะเฟิงเล็ก ๆ ริมถนน เช่น ผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกอ้อ ผลิตภัณฑ์เครื่องแกงที่ผลิตขึ้นโดยใช้ครกตำซึ่งชาวบ้านเรียกว่า เครื่องแกงทำมือ อาหารทะเลสดๆ เช่น ปลา ปูม้า ปูดำ และ หอยทะเลทุกประเภทพืชผักตามฤดูกาลของท้องถิ่น เช่น ผักเหริยง (ในท้องถิ่นเรียกผักเหมียง) สะตอ ลูกเนียง หน่อไม้ป่า ลูกปุย และลูกหิ เป็นต้น ซึ่งอาชีพการจำหน่ายสินค้านี้บางครอบครัวประกอบเป็นอาชีพหลัก

นอกจากนี้ประชากรในวัย ๒๐ – ๔๐ ปี นิยมประกอบอาชีพพนักงานโรงแรม เพราะมีค่าตอบแทนสูง มีงานทำตลอดทั้งปีอีกด้วย โดยเฉพาะประชากรในตำบลลำภี และ ตำบลลำแก่น เพราะอยู่ใกล้อุทยานแห่งชาติเขาลำปี - ลำรู่ ซึ่งมีที่พักประเภทโรงแรม และรีสอร์ท ที่แต่ละปี จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวพักผ่อนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ ฤดูท่องเที่ยว ระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง เดือนเมษายน

กล่าวโดยรวมสภาพเศรษฐกิจของอำเภอท้ายเหมืองค่อนข้างดี แต่รายได้ไม่แน่นอน เนื่องจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับราคาผลผลิตในท้องตลาด ภูมิอากาศ และฤดูกาล

๗. จำนวนประชากร

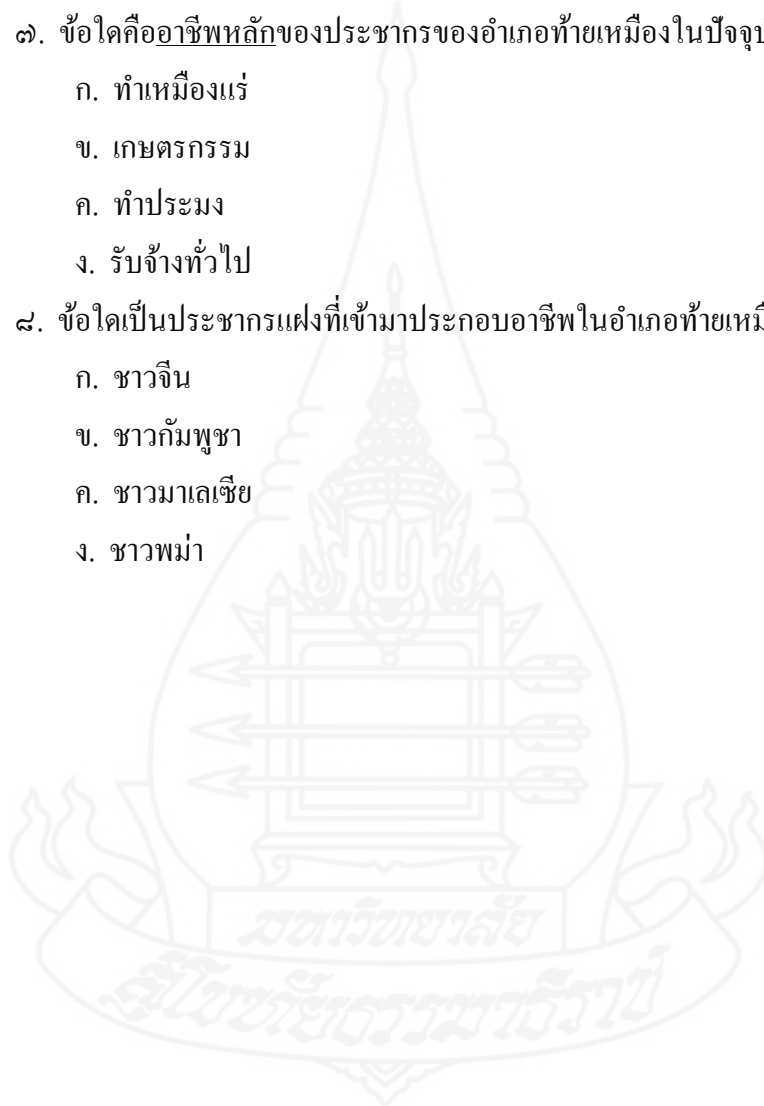
จากข้อมูลสถิติจำนวนประชากรของจังหวัดพังงา เมื่อเดือนธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ อำเภอท้ายเหมืองมีประชากรชาย ๒๑,๕๕๗ คน ประชากรหญิง ๒๑,๐๐๑ คน ประชากรรวม ๔๒,๕๕๗ คน มีครัวเรือนทั้งหมด ๑๕,๓๑๒ ครัวเรือน นอกจากนี้ อำเภอท้ายเหมืองยังมีประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพเช่นข้าราชการ เจ้าของธุรกิจรับซื้อยางพารา ธุรกิจลานपाल์ม น้ำมัน เป็นต้น รวมทั้งแรงงานต่างด้าว (พม่า มอญ) เข้ามารับจ้างภายในบ้าน ร้านค้า ทำสวนยางพารา และสวนปาล์มน้ำมันอีกด้วย

กิจกรรมที่ ๒

คำสั่ง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใด ไม่ใช่ความเป็นมาของอำเภอท้ายเหมือง
  - ก. เดิมอำเภอท้ายเหมืองมีพื้นที่เป็นป่า
  - ข. ประชากรกลุ่มแรกที่เข้ามา เข้ามาทำเหมืองแร่
  - ค. ชื่ออำเภอมาจากการทำเหมืองแร่เหล็ก
  - ง. ได้รับการยกฐานะให้เป็นอำเภอเมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๐
๒. เดิมอำเภอท้ายเหมืองขึ้นอยู่กับอำเภอใด
  - ก. อำเภอทุ่งมะพร้าว
  - ข. อำเภอกะปง
  - ค. อำเภอตะกั่วทุ่ง
  - ง. อำเภอตะกั่วป่า
๓. ข้อใด ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของอำเภอท้ายเหมือง
  - ก. ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอตะกั่วป่าและอำเภอกะปง
  - ข. ทิศใต้ติดอำเภอเมืองและอำเภอตะกั่วทุ่ง
  - ค. ทิศตะวันออกติดทะเลอ่าวไทย
  - ง. ทิศตะวันตกติดทะเลอันดามัน
๔. สัญลักษณ์ ในแผนที่อำเภอ ตำแหน่ง N คืออำเภอใด
  - ก. อำเภอตะกั่วป่า
  - ข. อำเภอเมืองพังงา
  - ค. อำเภอตะกั่วทุ่ง
  - ง. อำเภอท้ายเหมือง
๕. ข้อใดคือจำนวนตำบลและจำนวนหมู่บ้านของอำเภอท้ายเหมือง
  - ก. ๖ ตำบล ๔๐ หมู่บ้าน
  - ข. ๖ ตำบล ๔๕ หมู่บ้าน
  - ค. ๗ ตำบล ๔๐ หมู่บ้าน
  - ง. ๗ ตำบล ๔๕ หมู่บ้าน

๖. อำเภอท้ายเหมืองมีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร
- ก. ทิศเหนือเป็นที่ราบสูง
  - ข. ทิศใต้ติดต่อกับชายทะเลยาว ๓๑ กิโลเมตร
  - ค. ทิศตะวันออกเป็นที่ราบสลับเทือกเขา
  - ง. ทิศตะวันตกเป็นที่ราบชายฝั่ง
๗. ข้อใดคืออาชีพหลักของประชากรของอำเภอท้ายเหมืองในปัจจุบัน
- ก. ทำเหมืองแร่
  - ข. เกษตรกรรม
  - ค. ทำประมง
  - ง. รับจ้างทั่วไป
๘. ข้อใดเป็นประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพในอำเภอท้ายเหมือง
- ก. ชาวจีน
  - ข. ชาวกัมพูชา
  - ค. ชาวมาเลเซีย
  - ง. ชาวพม่า

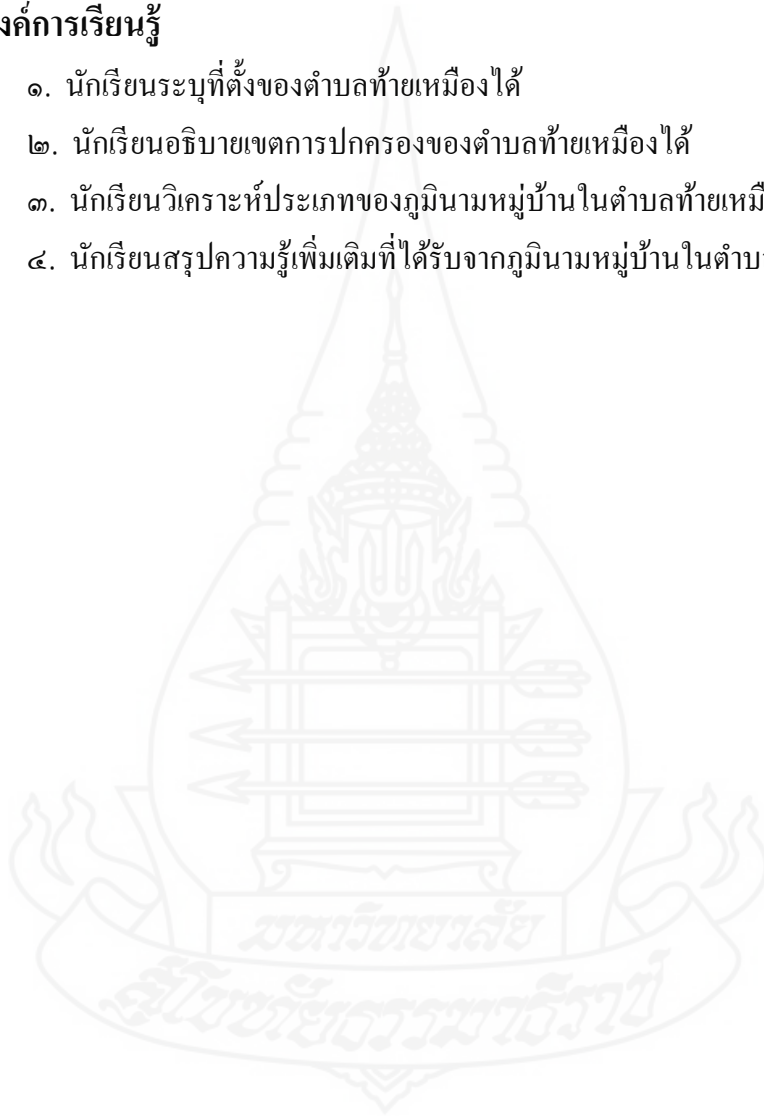

บทที่ ๓

กฎหมายหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนระบุที่ตั้งของตำบลท้ายเหมืองได้
๒. นักเรียนอธิบายเขตการปกครองของตำบลท้ายเหมืองได้
๓. นักเรียนวิเคราะห์ประเภทของกฎหมายหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมืองได้
๔. นักเรียนสรุปความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากกฎหมายหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมืองได้

บทที่ ๓

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง

๑. ที่ตั้งตำบลท้ายเหมือง

ตำบลท้ายเหมืองตั้งอยู่ศูนย์กลางของอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลทุ่งมะพร้าว	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลนาเคย	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลบางทอง	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับทะเลอันดามัน	

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลท้ายเหมืองแบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ ๑ บ้านเจ้าน้อย

หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยกร้าง

หมู่ที่ ๓ บ้านพอแดง

หมู่ที่ ๔ บ้านตลาดท้ายเหมือง

หมู่ที่ ๕ บ้านท่าซอ

หมู่ที่ ๖ บ้านหินลาด

หมู่ที่ ๗ บ้านบนไร่

หมู่ที่ ๘ บ้านลำปี

หมู่ที่ ๙ บ้านทับยาง

หมู่ที่ ๑ บ้านเขาน้อย

บ้านเขาน้อย เรียกตามสภาพภูมิประเทศของหมู่บ้าน ที่มีภูเขาขนาดเล็ก ๆ ลูกหนึ่ง ใครผ่านไปผ่านมาก็เรียกภูเขาลูกนี้ว่า “เขาน้อย” ซึ่งหมายถึงภูเขาลูกเล็ก ๆ และเมื่อมีผู้คนเข้ามาอาศัยในบริเวณนี้จนกลายเป็นชุมชน ชาวบ้านจึงพากันเรียกบริเวณนี้ว่าบ้านเขาน้อยตามชื่อภูเขานั้นเอง

ในอดีตหมู่บ้านเขาน้อยเป็นพื้นที่ว่างเปล่าไม่มีเจ้าของ ต่อมามีคนเห็นเป็นที่ว่างเปล่าจึงเข้ามาจับจองเป็นเจ้าของที่ดินเพื่อทำการเกษตร จากพื้นที่ว่างเปล่า ไม่มีเจ้าของก็กลายเป็นชุมชนที่มีครัวเรือนหลายครัวเรือน จนกระทั่งปีพุทธศักราช ๒๔๔๑ ทางราชการจึงตั้งเป็นหมู่บ้าน โดยใช้ชื่อว่า “บ้านเขาน้อย”ตามที่ชาวบ้านเรียกขานกัน

ภูเขาลูกเล็ก ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับภูเขาในหมู่บ้านเขาน้อยในอดีต

หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยกร้าง

บ้านห้วยกร้าง เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ คือ ลำห้วยซึ่งหมายถึงแอ่งน้ำลึก กว้างมีทางน้ำไหลจากภูเขามาขังอยู่ตลอดทั้งปี หรืออาจจะ แห้งบ้างเป็นบางครั้ง และชื่อปลาชนิดหนึ่งที่มีอยู่มากในห้วย หนอง คลอง บึง ในหมู่บ้านแห่งนี้ ปลาชนิดนี้ชาวบ้านเรียกกันว่าปลากร้าง ซึ่งเป็นปลาในตระกูลเดียวกับปลาช่อน มีลักษณะคล้ายปลาช่อนแต่ตัวเล็กกว่า ชาวบ้านที่เข้ามาจับปลาในหมู่บ้านแห่งนี้ จะพูด กันว่า ไปห้วยกร้าง หมายถึง ไปลำห้วยที่มีปลากร้างอาศัยอยู่จำนวนมากนั่นเอง

บ้านห้วยกร้าง เป็นชุมชนขนาดเล็ก มีอาณาเขตติดต่อกับบ้านตลาดท้ายเหมือง ในอดีต มีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่เพียงไม่กี่ครัวเรือน ต่อมาชาวบ้านเห็นว่ามีพื้นที่ว่างเปล่า ผู้คนในพื้นที่ใกล้เคียง จึงได้เข้ามาอยู่อาศัยจับจองที่ดินทำกิน ชุมชนขนาดเล็กจึงขยายใหญ่ขึ้น จนกระทั่งปีพุทธศักราช ๒๔๔๑ ทางราชการได้จัดตั้งเป็นหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงนำชื่อ “ห้วยกร้าง” ตามการเรียกขานของชาวบ้านมาเป็นชื่อหมู่บ้าน

ลำห้วย

ที่มา : www.weekendhobby.com (๒๕๕๖)

ปลากร้าง

ที่มา : www.siamensis.org (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๓ บ้านพองแดง

บ้านพองแดง เป็นการตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ คือ ต้นกะพ้อซึ่งเป็นปาล์มชนิดหนึ่งมักขึ้นเป็นกออยู่ริมทะเลหรือบริเวณที่น้ำเค็มท่วมถึง ใช้ห่อขนมหรือมุงหลังคาชั่วคราว เนื่องจากในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้มีต้นกะพ้อเจริญงอกงามอยู่มาก แต่ต้นกะพ้อที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่แห่งนี้จะมีลักษณะแตกต่างจากต้นกะพ้อที่อื่น คือมีใบและก้านใบเป็นสีแดง จึงเป็นที่มาของการเรียกสถานที่ตั้งหมู่บ้านว่าบ้านพ้อแดง เมื่อเวลาผ่านไปได้ออกเสียงเพี้ยนจากพ้อแดงมาเป็นพองแดง

ในอดีตบ้านพองแดงไม่ได้เป็นหมู่บ้าน แต่เป็นชุมชน ชุมชนหนึ่งที่มีสารวัตรกำนันดูแลปกครองและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ที่ ๒ บ้านห้วยกร้าง ต่อมาชุมชนได้เติบโตและขยายใหญ่ขึ้นทางราชการจึงได้แบ่งแยกชุมชนแห่งนี้ออกจากหมู่ที่ ๒ บ้านห้วยกร้าง มาตั้งเป็นหมู่ที่ ๓ บ้านพองแดง ตามการเรียกขานของชาวบ้าน ซึ่งบ้านพองแดงในขณะนั้นเป็นชุมชนใหญ่เพราะได้รวมบ้านทับยางมาอยู่ด้วย ต่อมาทางราชการเห็นว่าชุมชนบ้านทับยางมีผู้คนเข้ามาอาศัยมากขึ้น จึงได้แยกออกไปเป็นหมู่ที่ ๕ บ้านพองแดงจึงมีขนาดเล็กลงกว่าเดิม

ลักษณะต้นกะพ้อ

หมู่ที่ ๔ บ้านตลาดท้ายเหมือง

บ้านตลาดท้ายเหมือง หมู่บ้านนี้เป็นที่ตั้งของตำบลท้ายเหมือง การตั้งชื่อบ้านตลาดท้ายเหมือง เป็นการตั้งชื่อตามสภาพแวดล้อมคือ “ตลาด” เนื่องจากสถานที่นี้เป็นตลาดที่ผู้เข้ามาทำเหมืองแร่มาซื้อของ และคำว่า “ท้ายเหมือง” ที่หมายถึงการทำแร่ดิบที่ชาวบ้านไปร่อนแร่ที่ท้ายรางเหมืองแร่ของนายทุน เนื่องจากบ้านตลาดท้ายเหมืองเป็นศูนย์กลางของอำเภอท้ายเหมือง เมื่อชาวบ้านจะเลือกซื้อสินค้า ก็จะมาเลือกซื้อที่ตลาดท้ายเหมือง ในอดีตแร่ดิบในจังหวัดพังงามีมาก และเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งในขณะที่ชาวบ้านเข้าไปร่อนหาแร่ นั้นจะพูดกันว่า ไปร่อนแร่ท้ายเหมือง เมื่อเวลาผ่านไป คำว่าร่อนแร่หายไปเหลือเรียกสั้น ๆ ว่าท้ายเหมือง

เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสายแร่ดิบจึงมีผู้คนเข้ามาบุกเบิกทำกิจการเหมืองแร่ดิบกันเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการทำกิจการเหมืองแร่ ประชาชนจึงได้เข้ามาร่อนหาแร่บริเวณท้ายรางของ เหมืองแร่ โดยมาปลุกเพลิงเล็ก ๆ อาศัยหลบนอนเพื่อร่อนหาแร่ เวลาผ่านไป ประชาชนจากท้องถิ่นอื่น ก็เริ่มอพยพเข้ามาร่อนหาแร่กันมากขึ้น มีการทำธุรกิจค้าขายในชุมชนเดิมเคยมีขนาดเล็กก็ขยายกลายเป็นชุมชนใหญ่ และขยายใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ กลายเป็นบ้านตลาดท้ายเหมืองปัจจุบัน และเป็นหมู่บ้านที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นที่ตั้งของส่วนราชการเกือบทุกส่วนราชการของอำเภอ

ภาพการร่อนแร่ดิบของชาวบ้าน
ที่มา : live.phuketindex.com (๒๕๕๖)

การทำเหมืองแร่ดิบ
ที่มา : Time-musem.blogspot.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๕ บ้านท่าซอ

บ้านท่าซอ มาจากการเรียกชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน เนื่องจากบริเวณนี้เป็นท่าจอดเรือของหมู่บ้าน ซึ่งการเดินทางสัญจรไปมาของคนในหมู่บ้านแห่งนี้ จะเดินทางกันทางน้ำ โดยใช้เรือเป็นพาหนะ และในสมัยนั้นมีชาวจีนได้เข้ามาติดต่อค้าขาย และลงทุนทำเหมืองแร่กันเป็นจำนวนมาก เมื่อชาวจีนเหล่านั้นเดินทางมาถึงพื้นที่บริเวณนี้ ซึ่งเป็นท่าจอดพักเรือ และทำกิจกรรมยามว่างด้วยการนั่งสี่ซอ ที่ท่าเรือ ชาวจีนเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า “บ้านท่าซอ” ตั้งแต่นั้นมา ในอดีต บ้านท่าซอ เป็นชุมชนขนาดเล็กมีชาวบ้านอาศัยน้อย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นควน (เนินเขาขนาดเล็ก) ชาวบ้านในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ต่อมาเมื่อชุมชนเติบโตขยายใหญ่ขึ้น ทางราชการจึงได้ประกาศจัดตั้งเป็นหมู่บ้านชื่อว่า “บ้านท่าซอ” เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๔๑ เป็นต้นมา

ลักษณะของศาลาท่าเรือในอดีต

หมู่ที่ ๖ บ้านหินลาด

บ้านหินลาด เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศของหมู่บ้านในอดีต เนื่องจากมีหินก้อนหนึ่ง ในหมู่บ้าน เล่ากันว่าเป็นก้อนหินขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่เท่ากับบ้าน ๑ หลัง ตั้งอยู่ในลักษณะลาดเอียง โดยผู้ที่พบหินก้อนดังกล่าวเป็นคนแรกคือ คนจีนที่เข้ามาทำเหมืองหาบแร่ เพราะบริเวณบ้านหินลาดนี้เป็นบริเวณหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ดีบุก เมื่อชาวบ้านเข้ามาเห็นลักษณะก้อนหินก้อนดังกล่าว จึงพากันเรียกบริเวณนี้ว่า หินลาด และเมื่อมีการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหินลาด ตามลักษณะภูมิประเทศ

แต่ปัจจุบันก้อนหินที่ถูกเรียกเป็นชื่อของหมู่บ้าน ได้ถูกกลบด้วยดินจากการทำเหมืองถึด จึงไม่มีหินก้อนดังกล่าวปรากฏให้เห็น แต่ชาวบ้านก็ยังเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านหินลาด” ตลอดมา

ลักษณะหินก้อนใหญ่ที่ลาดเอียงคล้ายกับหินที่บ้านหินลาดในอดีต

ที่มา : www.skyscrapercity.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๗ บ้านบนไร่

บ้านบนไร่ เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่ ที่ชาวบ้านใช้ประกอบอาชีพคือเป็นเนินเขา เนินเขาแห่งนี้ชาวบ้านจะขึ้นไปทำไร่ และเนื่องจากพื้นที่แห่งนี้อยู่บนเนินเขาสูง ชาวบ้านจึงเรียกว่าบนไร่และเรียกติดปากกันจนมาถึงปัจจุบัน

ในอดีตบริเวณที่ตั้งบ้านบนไร่ เป็นป่าที่รกร้างไม่มีผู้คนอาศัย ชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงเห็นเป็นสถานที่เหมาะสมที่จะทำไร่ปลูกข้าว จึงได้พากันเข้ามาหักร้างถางพงปลูกข้าวไร่กัน ผู้ที่เข้ามาทำไร่ส่วนใหญ่มาจากบ้านนาเดย ตอนแรกชาวบ้านเข้ามาทำไร่เพียงชั่วคราว ต่อมาได้สร้างที่อยู่อาศัยอยู่อย่างถาวร โดยบุคคลแรกที่เข้ามาสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัย คือ นายคง พลายม่วง ซึ่งต่อมาได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกของบ้านบนไร่ หมู่บ้านนี้ได้รับการจัดตั้งให้เป็นหมู่บ้านเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๔๑

ลักษณะการทำไร่ปลูกข้าวบนเนินเขา คล้ายกับที่บ้านบนไร่เคยทำในอดีต

หมู่บ้าน ๘ บ้านลำปี

บ้านลำปี เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะ เทือกเขาที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งชื่อว่าเทือกเขาลำปี ปัจจุบันเทือกเขาดังกล่าวเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติเขาลำปี – หาดท้ายเหมือง นอกจากนี้ชื่อเทือกเขาดังกล่าว จะใช้เป็นชื่อเรียกหมู่บ้านแล้ว ชาวบ้านยังใช้ชื่อดังกล่าวเรียกน้ำตกที่เกิดจากเทือกเขาแห่งนี้ว่า “น้ำตกลงปี” อีกด้วย

บ้านลำปีเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ของอำเภอท้ายเหมือง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ นอกจากเป็นคนท้องถิ่นเดิมแล้ว จะมีชาวมอแกนหรือมอแกน (ชาวเลหรือชาวไทยใหม่) อาศัยอยู่ด้วย ร้อยละ ๘๐ โดยอพยพมาจากเกาะแก่งต่าง ๆ ในทะเลอันดามันเข้ามาหากินบริเวณชายฝั่งอันดามัน แล้วมาตั้งถิ่นฐานในชุมชนหวนนกทูน และชุมชนบ้านทับปลา ซึ่งอยู่ในความดูแลของบ้านลำปี จนถึงปัจจุบัน

น้ำตกลงปี

ชาวมอแกนกลุ่มชน
ส่วนใหญ่ที่อาศัยที่บ้านลำปี

หมู่ที่ ๕ บ้านทับยาง

บ้านทับยาง เป็นการตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น คือต้นยาง เพราะในอดีตชาวบ้านจะเข้ามาในพื้นที่แห่งนี้ เพื่อมาเจาะลมนไฟเอาน้ำมันยาง น้ำมันยางคือน้ำมันที่ได้จากการเจาะไม้สกุลยางใช้สำหรับทำคบเพลิง หรือใช้ผสมชัน (ซึ่งเป็นยางไม้สำหรับยาเรือ) แล้วนำมายาเรือคือการป้องกันเรือรั่ว หรืออุดรอยรั่วของเรือนั่นเอง เมื่อเข้ามาในพื้นที่นี้ต้องเข้ามาหลายวันชาวบ้านจึงสร้างที่พักพิงชั่วคราวซึ่งเรียกกันว่า “ทับ” ซึ่งหมายถึงกระท่อม หรือที่พักชั่วคราว ดังนั้นคำว่า “ทับยาง” จึงมีที่มาจากการเข้ามาสร้างทับที่ได้ต้นยางเพื่อเป็นที่พัก ในขณะที่รอน้ำมันยางจากต้นยางเพื่อเอามาทำชันสำหรับใช้ยาเรือ

บ้านทับยางในอดีตเป็นพื้นที่ป่า มีต้นยางขึ้นมากมาย คนที่เข้ามาในพื้นที่แห่งนี้ ในสมัยนั้น ส่วนใหญ่จะเข้ามาเพื่อเจาะต้นยางเอาน้ำมันยางนั้นมาทำชันยาเรือ หรือทำชันขายเท่านั้น นอกจากผู้คนที่เข้าจะเข้ามาเพื่อเจาะเอาน้ำมันยางจากต้นยางแล้ว จะมีคนอีกพวกหนึ่ง เข้ามาเพื่อทอดแหปลาอีกด้วย ทั้งนี้เพราะพื้นที่บริเวณนี้ติดกับชายฝั่งทะเลเรียกกันว่าชายทะเลท้ายเหมือง ในระยะแรกบ้านทับยางไม่มีถนนตัดผ่านในหมู่บ้าน ต่อมาได้มีผู้คนเข้ามาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่มากขึ้น จึงมีการตัดถนนจากตลาดเข้ามาในพื้นที่

ในอดีตบ้านทับยางเป็นเพียงชุมชนหนึ่งที่ขึ้นอยู่กับหมู่ที่ ๓ บ้านพอแดง ต่อมา ในช่วงประมาณปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ ได้มีการทำเหมืองแร่ในทะเล ผู้คนจากต่างถิ่นได้หลั่งไหลเข้ามาทำแพคลุมแร่เป็นจำนวนมาก ชุมชนแห่งนี้จึงได้ขยายใหญ่ขึ้น จนต้องแยกหมู่บ้านออกจากหมู่ที่ ๓ บ้านพอแดง มาตั้งเป็น หมู่ที่ ๕ บ้านทับยางจนถึงปัจจุบันนี้

ทับหรือกระท่อม

ต้นยาง

กิจกรรมที่ ๓

๑. บอกอาณาเขตของตำบลท้ายเหมือง

ทิศเหนือ ติดต่อกับ _____

ทิศใต้ ติดต่อกับ _____

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ _____

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ _____

๒. กา X หน้าชื่อที่ไม่ใช่หมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง

_____ ๑. บ้านเขากล้วย

_____ ๒. บ้านเขาน้อย

_____ ๓. บ้านบงปุย

_____ ๔. บ้านลำรุ

_____ ๕. บ้านทับยาง

_____ ๖. บ้านทุ่งมะพร้าว

_____ ๗. บ้านท่าซอ

_____ ๘. บ้านท่าดินแดง

_____ ๙. บ้านหินลาด

_____ ๑๐. บ้านทับปลา

๓. นำชื่อหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมืองเติมในประเภทภูมินามที่กำหนด

๑) ลักษณะภูมิประเทศ

_____

_____

๒) ชื่อสัตว์

_____

_____

๓) ชื่อพันธุ์ไม้

_____

_____

๔) เหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน

---

๕) การประกอบอาชีพ

---

๔. ภูมินามหมู่บ้านต่อไปนี้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมเรื่องใด

๑) บ้านเขาน้อย

---

๒) บ้านห้วยกร้าง

---

๓) บ้านพองแดง

---

๔) บ้านตลาดท้ายเหมือง

---

๕) บ้านท่าซอ

---

๖) บ้านหินลาด

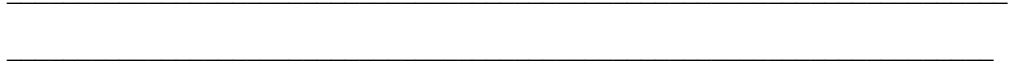
---

๗) บ้านบนไร่

---

๘) บ้านลำปี

บทที่ ๔

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนระบุที่ตั้งของตำบลทุ่งมะพร้าวได้
๒. นักเรียนอธิบายการแบ่งเขตการปกครองของตำบลทุ่งมะพร้าวได้
๓. นักเรียนวิเคราะห์ประเภทของภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าวได้
๔. นักเรียนสรุปความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าวได้

บทที่ ๔

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว

๑. ที่ตั้งตำบลทุ่งมะพร้าว

ตำบลทุ่งมะพร้าวตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลลำแก่น และตำบลลำภี	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลท้ายเหมือง และตำบลบางทอง	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลทุ่งคาโงก	อำเภอเมืองพังงา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลลำแก่น	อำเภอท้ายเหมือง

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลทุ่งมะพร้าวเป็นตำบลที่ใหญ่ที่สุดในอำเภอท้ายเหมือง มีหมู่บ้านทั้งหมด ๑๑ หมู่บ้านดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านทุ่งมะพร้าว
- หมู่ที่ ๒ บ้านเกาะนก
- หมู่ที่ ๓ บ้านฝายท่า
- หมู่ที่ ๔ บ้านนาใน
- หมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย
- หมู่ที่ ๖ บ้านอินทนิล
- หมู่ที่ ๗ บ้านขนิม
- หมู่ที่ ๘ บ้านนิคมพัฒนา
- หมู่ที่ ๙ บ้านสร้างตนเอง
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านควนแรด
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านนิคมสามัคคี

หมู่ที่ ๑ บ้านทุ่งมะพร้าว

บ้านทุ่งมะพร้าว หมู่บ้านนี้เป็นที่ตั้งของตำบลทุ่งมะพร้าว การตั้งชื่อทุ่งมะพร้าวเป็นการตั้งชื่อตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะตั้งหมู่บ้าน คือ ในอดีต บ้านทุ่งมะพร้าว ตั้งอยู่บริเวณวัดหาดทรายสมบูรณ์ มีลักษณะเป็นทุ่งนากว้างและมีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่โดดเดี่ยวกลางท้องทุ่งนาที่กว้างใหญ่ เมื่อชาวบ้านผ่านไปบริเวณนั้นก็กล่าวกันว่าไปทุ่งมะพร้าวซึ่งหมายถึงทุ่งนาที่มีต้นมะพร้าวและเรียกมาจนถึงปัจจุบัน

หมู่บ้านทุ่งมะพร้าวเคยเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ ชื่อว่าที่ว่าการอำเภอเขากล้วย (ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งมะพร้าวในปัจจุบัน) ในขณะนั้นชุมชนบ้านเขากล้วยเป็นชุมชนใหญ่ มีรายได้และผลประโยชน์จากการทำเหมืองแร่ดีบุก ทางราชการจึงได้ยกฐานะเป็นอำเภอ ต่อมาชุมชนบ้านเขากล้วยมีการทำเหมืองแร่ค่อยๆลดลง ทางราชการเห็นว่าที่โรงกลวงหรือโรงถลุงแร่มีคนมากกว่าจึงย้ายที่ว่าการอำเภอจากชุมชนบ้านเขากล้วยมาตั้งที่โรงกลวง (ริมคลองทุ่งมะพร้าวในปัจจุบัน) ต่อมาได้มีการย้ายที่ว่าการอำเภอจากโรงกลวงมาที่สามแยกทุ่งมะพร้าว เพราะสภาพพื้นที่เหมาะสมกว่า จากอำเภอเขากล้วยจึงเปลี่ยนมาเป็นอำเภอทุ่งมะพร้าว จนกระทั่งชุมชนท้ายเหมืองซึ่งในขณะนั้นมีฐานะเป็นกิ่งอำเภอสังกัดอำเภอทุ่งมะพร้าวมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น และมีประชาชนมาติดต่อราชการมากกว่าอำเภอทุ่งมะพร้าว และในปีพุทธศักราช ๒๔๕๓ ทางราชการจึงยกฐานะกิ่งอำเภอท้ายเหมืองเป็นอำเภอท้ายเหมือง และลดฐานะอำเภอทุ่งมะพร้าวเป็นกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าว

หลังจากนั้นเมื่อเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอท้ายเหมืองกับกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวสะดวกยิ่งขึ้น ทางราชการจึงตั้งยุบกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าว เป็นตำบลทุ่งมะพร้าวขึ้นอยู่กับเขตการปกครองอำเภอท้ายเหมืองจนถึงปัจจุบัน

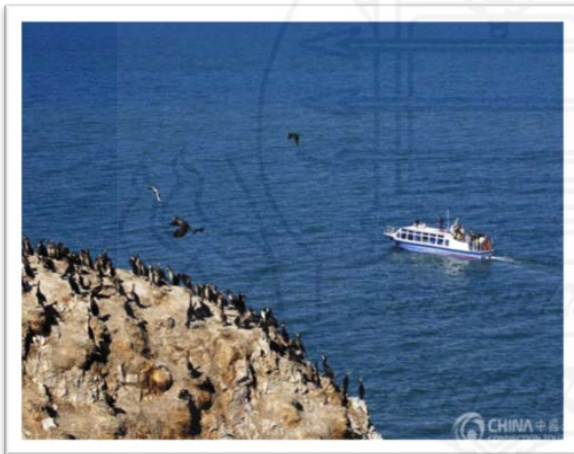
ลักษณะของต้นมะพร้าว โดดเดี่ยวกลางทุ่งกว้าง

หมู่ที่ ๒ บ้านเกาะนก

บ้านเกาะนก เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ คือ เกาะ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 ขณะแรก ตั้งหมู่บ้านคือนกอพยพมาอาศัยที่เกาะแห่งนี้เป็นจำนวนมาก ในอดีตเกาะนี้มีชื่อว่า
 เกาะทรัพย์ เพราะเป็นพื้นที่ ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ดีบุก ต่อมา มีนายทุนเข้ามาทำสัมปทาน
 เหมือนแร่เงินแร่ดีบุกหมดไป การเรียกชื่อเกาะว่าเกาะทรัพย์ก็ถูกลบเลือนไปด้วย ประกอบกับ
 ตอนนั้นมีนก นานาชนิดอพยพมาอาศัย ผู้คน จึงพากันตั้งชื่อเกาะแห่งนี้ใหม่ว่า “เกาะนก” มาจนถึง
 ปัจจุบัน

บ้านเกาะนกเดิมเป็นชุมชนเล็กๆ ต่อมาชาวบ้านได้เข้ามาจับจองที่ดินทำมาหากินมาก
 ขึ้นทางราชการจึงตั้งชุมชนแห่งนี้ขึ้นเป็นหมู่บ้าน หมู่บ้านเกาะนกประกอบด้วยชุมชนเล็ก ๆ หลาย
 ชุมชนอยู่รวมกันเช่น ชุมชนบ้านสำนักหิน ชุมชนบ้านห้วยไม้ไผ่ ชุมชนบ้านคลองเจริญ ซึ่งผู้คน
 ในแต่ละชุมชนในหมู่บ้านแห่งนี้จะมีความหลากหลายคือมีทั้งชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิมและ
 ชาวไทยใหม่ (คนทั่วไปเรียก ชาวมอแกน)

ลักษณะของเกาะที่มีนกจำนวนมากอาศัยอยู่

ที่มา : www.china-tour.cn (๒๕๕๖)

ที่มา: www.lovethepictures.com (๒๕๕๖)

หมู่บ้านที่ ๓ บ้านฝายท่า

บ้านฝายท่า เป็นการตั้งชื่อตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะแรกตั้งหมู่บ้าน คือที่หมู่บ้านแห่งนี้เคยเป็นท่าเรือ คำว่าฝายท่าเป็นภาษาถิ่น เกิดจากคำ ๒ คำ คือคำว่า “ฝาย” หมายถึง ฝิ่ง หรือ ด้าน และคำว่า “ท่า” หมายถึง ท่าน้ำ คำว่าฝายท่าจึงหมายถึง ฝิ่งที่เป็นท่าเรือ ในอดีตบ้านฝายท่าอยู่คนละฝั่งคลองกับบ้านทุ่งมะพร้าว เมื่อคนจากฝั่งทุ่งมะพร้าวจะข้ามไปฝั่งตรงข้ามก็จะบอกว่าไปฝายท่า และเรียกต่อ ๆ กันมาจนถึงปัจจุบันซึ่งได้มีการสร้างถนน และสร้างสะพาน ลำคลองเดิมที่เคยเป็นลำคลองขนาดใหญ่และกว้างขนาดเรือใหญ่แล่นเข้ามาขนถ่ายสินค้าได้ ก็ตื้นเขินกลายเป็นสวน ไม่มีท่าเรือปรากฏให้เห็นอีก

แต่เดิมบ้านฝายท่ามีบ้านเพียงไม่กี่หลัง ต่อมาเมื่อมีการสร้างถนนและสร้างสะพาน จำนวนครัวเรือนก็มากขึ้นจนกลายเป็นชุมชน ทางราชการจึงได้แยกมาตั้งเป็นหมู่บ้าน ชื่อว่า “บ้านฝายท่า” จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะของท่าจอดเรือ ขนาดเล็กในหมู่บ้าน

หมู่ที่ ๔ บ้านนาใน

บ้านนาใน เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม “นาใน” หมายถึงที่นาที่อยู่ด้านในลึกเข้าไปห่างจากถนน ในอดีตบ้านนาในจะเป็นพื้นที่ ที่มีการทำนาเป็นบริเวณกว้าง ที่นี้จะไม่มีความเจริญ ไม่มีถนนตัดผ่าน มีเพียงทางเดินเล็ก ๆ เท่านั้น พื้นที่นาจะถูกแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือพื้นที่นาที่อยู่ด้านนอก เรียกว่า “นานอก” ส่วนพื้นที่นาที่อยู่ลึกเข้าไปเรียกว่า “นาใน” ต่อมาเมื่อมีถนนตัดผ่านนาใน ชาวบ้านจึง เข้ามาตั้งถิ่นฐานที่บ้านนาในมากขึ้นจนสามารถตั้งเป็นหมู่บ้านได้ ส่วนที่นานอกไม่มีคนอาศัยชื่อ “นานอก” จึงหายไป

บ้านนาใน เป็นชุมชนที่เกิดขึ้นจากการเข้ามาประกอบอาชีพทำนาของชาวบ้าน และเมื่อมีการตัดถนนจากหมู่ที่ ๓ บ้านฝายท่า ตำบลทุ่งมะพร้าว ไปยังบ้านดินเป็ด ตำบลลำภี ซึ่งทำให้มีถนนตัดผ่านบ้านนาในด้วย เพราะบ้านนาในเป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างบ้านฝายท่า และบ้านดินเป็ด ชาวบ้านจึงเข้ามาปลูกบ้านเรือนอาศัยมากขึ้น จนกลายเป็นชุมชนและหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างทุ่งนาที่กว้างใหญ่

หมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย

บ้านเขากล้วย เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่ ที่เป็นภูเขาและชื่อพันธุ์ไม้ คือต้นกล้วย ชื่อบ้านเขากล้วยมาจากคำ ๒ คำ คือคำว่า “เขา” หมายถึง ภูเขาลูกหนึ่งที่ตั้งอยู่ที่บ้านเขากล้วย และคำว่า “กล้วย” หมายถึงต้นกล้วยป่าที่ขึ้นอยู่มากที่ภูเขาลูกนี้ ในอดีตบนภูเขาที่บ้านเขากล้วยจะมีต้นกล้วยป่าขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากสามารถมองเห็นได้จากด้านล่าง โดยเฉพาะต้นกล้วยป่า กอใหญ่ กอหนึ่งที่มีลักษณะพิเศษคือ ลำต้นสูง ใบใหญ่เป็นที่สะดุดตา จนชาวบ้านเรียกภูเขาลูกนั้นว่า เขากล้วย ซึ่งหมายรวมถึงพื้นที่โดยรอบเขากล้วยด้วย

เดิมบ้านเขากล้วยเป็นที่ตั้งของอำเภอชื่อว่าอำเภอเขากล้วย ชุมชนเขากล้วยในสมัยก่อนนั้น เป็นชุมชนใหญ่ มีผู้คนอาศัยอยู่มาก ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ตั้งหมู่บ้านเป็นลานแร่ดิบุกที่อุดมสมบูรณ์ มีรายได้และผลประโยชน์จากการทำเหมืองแร่มาก ทางราชการได้ตั้งบ้านเขากล้วยเป็นอำเภอชื่อว่าอำเภอเขากล้วย (ปัจจุบันยังปรากฏตราอำเภอที่ทำด้วยไม้กึ่งด้านแกะสลักเป็นตราอำเภอที่บ้านเขากล้วย) ต่อมาชุมชนเขากล้วยมีการทำเหมืองแร่น้อยลง ทางราชการเห็นว่า โรงกลวงหรือโรงถลุงแร่ มีคนมากกว่าจึงย้าย ที่ว่าการอำเภอจากที่เดิมมาตั้งที่บริเวณโรงกลวง (ข้างคลองทุ่งมะพร้าว) เมื่อเวลาผ่านไปได้มีการย้ายที่ว่าการอำเภอจากโรงกลวง ไปที่สามแยกทุ่งมะพร้าวด้วย เห็นว่ามีสภาพพื้นที่ ที่เหมาะสมกว่าอำเภอเขากล้วย และเปลี่ยนชื่อจากอำเภอเขากล้วยเป็นอำเภอทุ่งมะพร้าว ต่อมาชุมชนทำเหมืองซึ่งมีฐานะเป็นกิ่งอำเภอ ขึ้นอยู่กับอำเภอทุ่งมะพร้าวมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นมีประชาชนมาติดต่อราชการมากกว่า ทางราชการจึงยกฐานะกิ่งอำเภอทำเหมืองเป็นอำเภอทำเหมือง และลดฐานะอำเภอทุ่งมะพร้าวเป็นกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวในปีพุทธศักราช ๒๕๔๓ เมื่อเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอทำเหมืองกับกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวสะดวกสบายขึ้น ทางราชการจึงยุบกิ่งอำเภอทุ่งมะพร้าวเป็นตำบลขึ้นอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอทำเหมือง ส่วนชุมชนเขากล้วยก็มีสถานะเป็นหมู่บ้านที่ชื่อว่า “บ้านเขากล้วย” จนถึงปัจจุบัน

ต้นกล้วยป่า

ที่มา : www.oknation.net (๒๕๕๖)

ที่มา : www.7infantrydiv.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๖ บ้านอินทนิล

บ้านอินทนิล เป็นการตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น คือ ต้นอินทนิลหรือต้นตะแบก เพราะในอดีตบ้านอินทนิลเป็นป่ารกทึบ มีต้นอินทนิลซึ่งเป็นไม้ยืนต้น เนื้อแข็ง มีดอกสีม่วง ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อพบว่าพื้นที่บริเวณนี้อุดมไปด้วยแร่ดีบุก จึงพากันย้ายเข้ามาทำเหมืองแร่ และเรียกหมู่บ้านนี้ตามชื่อพันธุ์ไม้ที่พบมากในบริเวณนี้ว่า “บ้านอินทนิล” ปัจจุบันยังสามารถพบพันธุ์ไม้ชนิดนี้บ้างในท้องถิ่น

หมู่บ้านอินทนิล เกิดขึ้นเนื่องจากการที่มีผู้คนย้ายเข้ามาทำเหมืองแร่ดีบุก จนกระทั่งแร่ดีบุกหมดไป แต่ผู้คนที่ย้ายเข้ามาก็ยังคงตั้งหลักปักฐานอยู่ที่นี้ไม่ย้ายไปไหน ซึ่งบ้านอินทนิลในขณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย ต่อมาเมื่อมีคนมากขึ้น ทางราชการจึงประกาศแยกบ้านอินทนิลออกจากหมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย มาตั้งเป็นหมู่ที่ ๖ บ้านอินทนิล จนถึงปัจจุบัน

ต้นอินทนิลหรือต้นตะแบก

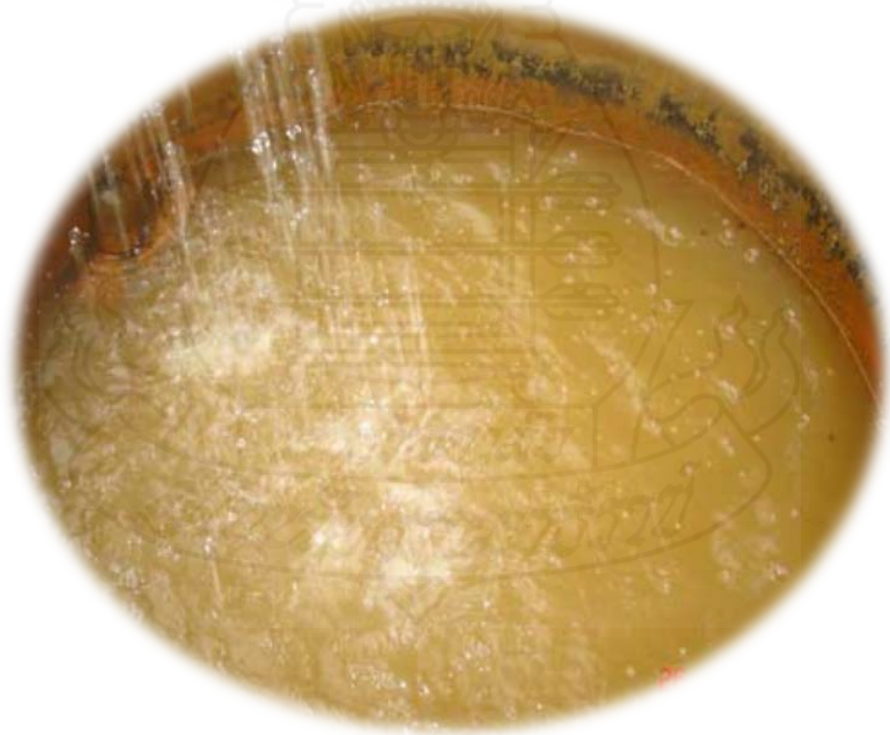
ที่มา : blogging.com (๒๕๕๖)

ที่มา : www.saunmitpranee.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๗ บ้านขนิม

บ้านขนิม เป็นการตั้งชื่อตามสภาพแวดล้อม คือ สีของน้ำในหมู่บ้านนี้จะเป็นสีน้ำตาล จนเกือบ จะเป็นสีแดง คล้ายสีของสนิม เนื่องจากการทำเหมืองแร่ดีบุกทำให้แหล่งน้ำในหมู่บ้านทั้ง บ่อ คลอง หนอง และบึงมีสภาพเป็นสีแดงคล้ายสีของสนิม เวลาจะนำน้ำมาใช้ก็ต้องผ่านการ กรองก่อน และจากการที่สีของน้ำเป็นสีของสนิมนี้ชาวบ้านจึงนำมาตั้งเป็นหมู่บ้านชื่อว่า “บ้านขนิม” ซึ่งคำว่า ขนิม เป็นการออกเสียงเพี้ยนของคนในท้องถิ่น หมายถึง “สนิม” ในภาษาไทยมาตรฐาน นั้นเอง

เดิมบ้านขนิม เป็นสถานที่ทำเหมืองแร่ดีบุก คนที่เข้ามาจะทำเหมืองแร่ดีบุก เมื่อแร่ ดีบุกหมดไปก็ยังคงตั้งหลักปักฐานอยู่ในพื้นที่ จนมีการชักชวนกันเข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้น เมื่อมี ประชากรเพิ่มมากขึ้น ทางราชการจึงประกาศตั้งชุมชนบ้านขนิม เป็นหมู่บ้านชื่อว่า “บ้านขนิม” จนถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างแหล่งน้ำที่มีสนิม

หมู่ที่ ๘ บ้านนิคมพัฒนา

บ้านนิคมพัฒนา เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามความเชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล คือทุกคนในชุมชนได้ช่วยกันพัฒนาชุมชนของตนให้ดีขึ้น ในอดีตพื้นที่แห่งนี้เป็นที่ป่า ไม่มีบ้านเรือน ต่อมาประชาชน จากจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์และนครศรีธรรมราช เข้ามาทำไร่ไถนาที่บ้านน้ำเค็ม อำเภอดงขี้เฒ่า และเมื่อไถนาเสร็จได้เดินทางมาจับจองที่ดินเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยและทำเกษตรกรรม ที่บริเวณบ้านนิคมพัฒนา ประกอบกับทางราชการได้สำรวจพื้นที่ป่า และได้กำหนดพื้นที่ป่าบริเวณนี้เป็นป่าเสื่อมโทรมประกาศตั้งบริเวณนี้เป็นนิคม รับสมัครสมาชิกเข้ามาอยู่และช่วยกันพัฒนาจนกลายเป็นชุมชนพร้อมทั้งตั้งชื่อว่า “บ้านนิคมพัฒนา”

เดิมชุมชนนิคมพัฒนา เป็นส่วนหนึ่งของนิคมสร้างตนเอง หลังจากที่ทางราชการประกาศตั้งเป็นนิคมและมีประชากรเพิ่มขึ้น ทางราชการจึงแยกบ้านนิคมพัฒนา ออกจากบ้านนิคมสร้างตนเอง โดยตั้งบ้านนิคมพัฒนาเป็นหมู่ที่ ๘ และบ้านนิคมสร้างตนเองเป็นหมู่ที่ ๙ ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๕

ลักษณะการการตั้งบ้านเรือนอาศัยเป็นชุมชน

หมู่ที่ ๕ บ้านสร้างตนเอง

บ้านสร้างตนเอง เป็นการตั้งชื่อตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะแรกตั้งหมู่บ้าน คำว่า “สร้างตนเอง” หมายถึง หมู่บ้านที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นการสร้างตนเอง เหตุที่ต้องตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านสร้างตนเอง เพราะหมู่บ้านแห่งนี้มาจากการที่ทางราชการได้จัดสรรพื้นที่ ให้ประชาชนที่ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่มีที่ทำกิน ได้มีที่อยู่อาศัยและทำกิน เพื่อเป็นการสร้างตนเอง

เดิมบ้านสร้างตนเอง เป็นพื้นที่ป่าขนาดใหญ่ ไม่มีผู้คนอยู่อาศัย ทางราชการได้กำหนดให้เป็นป่าเสื่อมโทรม และประกาศให้ผู้ที่ต้องการที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน ให้เข้ามาอยู่อาศัยทำกิน โดยรวมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่เป็นคณะ ร่วมกันซื้อร่วมกันขายในรูปแบบสหกรณ์นิคม หรือนิคมสร้างตนเองตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ โดยรัฐบาลได้จัดที่อยู่อาศัยให้ตามแผนผังที่ทางราชการกำหนด แต่เนื่องด้วยมีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยมากกว่าที่ทางราชการกำหนด ทางราชการจึงจัดให้จับฉลากในครั้งแรก มีครัวเรือนจับฉลากได้ ๓๐ ครัวเรือน ซึ่งต่อมาทางราชการได้จัดสรรที่ดินให้เพิ่มทุกปี จนกระทั่งวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน มีชื่อว่า “บ้านสร้างตนเอง”

การอาศัยรวมกันเป็นกลุ่ม หรือหมู่คณะ

หมู่ที่ ๑๐ บ้านควนแรด

บ้านควนแรด เป็นการตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น ภาษาถิ่นเรียกกันว่าต้นจี่แรด เป็นไม้ยืนต้นเนื้ออ่อนดัดง่ายมีหนาม และมียางเหนียว ชาวบ้านนิยมนำมาใช้ทำหุกระบุงและบั้งก็ เพราะสามารถดัดได้ง่าย ซึ่งต้นจี่แรดนี้จะมีจำนวนมากในพื้นที่แห่งนี้ ผู้คนที่เข้ามาอาศัยอยู่จึง เรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านจี่แรด”ตามชื่อต้นไม้ ต่อมาภายหลังชาวบ้านเห็นว่าจี่แรดเป็นคำไม่สุภาพ จึงเปลี่ยนเป็นควนแรด จนถึงปัจจุบัน

เดิมหมู่บ้านควนแรดขึ้นอยู่กับหมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย แต่เนื่องจากจำนวนประชากร เพิ่มขึ้น คราวเรือนขยายใหญ่ ทางราชการจึงได้แยกหมู่บ้านควนแรดออกจากหมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย มาเป็นหมู่ที่ ๑๐ บ้านควนแรด ประมาณปีพุทธศักราช ๒๕๓๔

ต้นจี่แรด

หมู่ที่ ๑๑ บ้านนิคมสามัคคี

บ้านนิคมสามัคคี เป็นการตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล การตั้งชื่อเรียกชุมชนแห่งนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้คนที่อาศัยอยู่ร่วมกันมีความสามัคคีกัน บ้านนิคมสามัคคี เป็นหมู่บ้านที่ทางราชการประกาศเป็นนิคม และจัดสรรที่ดินทำกินให้ประชาชน ชาวบ้านพร้อมใจกันตั้งชื่อว่า “บ้านนิคมสามัคคี”

เดิมบ้านนิคมสามัคคี เป็นชุมชนหนึ่งขึ้นกับหมู่ที่ ๕ บ้านเขากล้วย ต่อมาในปี พุทธศักราช ๒๕๒๕ ได้แยกมาตั้งหมู่บ้านใหม่ เป็นหมู่ที่ ๘ บ้านนิคมพัฒนา และหมู่ที่ ๑๑ บ้านนิคมสามัคคี เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๔๑ ชาวบ้านส่วนใหญ่นี้เข้ามาอยู่ในพื้นที่จะเป็นต่างถิ่นมาจากหลายจังหวัด ได้อพยพเข้าจับจองที่ดินทำกินตามประกาศของนิคม โดย นิคมจะแบ่งพื้นที่เป็นผัให้กับผู้มาจับจอง ซึ่งผู้มีสิทธิจับจองจะจับจองพื้นที่ได้ ๒๕ ไร่ต่อ ๑ ครัวเรือน เพื่อทำสวนและอีก ๒ ไร่เพื่ออยู่อาศัย ผู้ที่ได้เข้ามาจับจองพื้นที่ได้้อยู่ร่วมกันด้วยความสมัครสมานสามัคคี และพร้อมใจกันตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านนิคมสามัคคี”

ความสามัคคีของคนในชุมชน

กิจกรรมที่ ๔

๑. จับคู่อาณาเขตติดต่อของตำบลทุ่งมะพร้าวกับตำบลอื่น โดยนำตัวอักษรไปใส่หน้าตัวเลข

_____ ๑. ทิศเหนือ	_____ ก. ตำบลลำภี
_____ ๒. ทิศใต้	_____ ข. ตำบลท้ายเหมือง
_____ ๓. ทิศตะวันออก	_____ ค. ตำบลลำแก่น
_____ ๔. ทิศตะวันตก	_____ ง. ตำบลทุ่งคาโงก

๒. จิตเส้นใต้ชื่อหมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครองของตำบลทุ่งมะพร้าว

บ้านบางไทร	บ้านเกาะนก	บ้านเขากล้วย	บ้านทับละมุ
บ้านนาใน	บ้านขนิม	บ้านคอกช้าง	บ้านควนแรด
บ้านบนไร่	บ้านอินทนิล	บ้านทุ่งมะพร้าว	บ้านย่าหมี

๓. การตั้งภูมินามของตำบลทุ่งมะพร้าวมีวิธีการตั้งชื่อ ๖ ประเภทดังนี้

๑) ตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น คือ

- ๑.๑ บ้าน _____
- ๑.๒ บ้าน _____
- ๑.๓ บ้าน _____
- ๑.๔ บ้าน _____

๒) ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ คือ

- ๒.๑ บ้าน _____

๓) ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน คือ

- ๓.๑ บ้าน _____

๔) ตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ คือ

- ๔.๑ บ้าน _____

๕) ตั้งชื่อตามสภาพแวดล้อม คือ

- ๕.๑ บ้าน _____

๖) ตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล เป็นหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่ คือ

- ๖.๑ บ้าน _____

- ๖.๒ บ้าน _____

๖.๓ บ้าน _____

๖.๔ บ้าน _____

๔. ความรู้เพิ่มเติมต่อไปนี้ที่นักเรียนได้รับจากการศึกษาภูมินามหมู่บ้านใด ให้นักเรียนนำชื่อหมู่บ้านไปเติมในช่องว่าง

- บ้าน _____ ประโยชน์ของต้นจืดแรดคือใช้ทำทุกระบุง และบั้งก็
- บ้าน _____ การทำเหมืองแร่ส่งผลให้แหล่งน้ำในชุมชนเปลี่ยนสีคล้ายสีของสนิม
- บ้าน _____ ต้นตะแบกเป็นไม้เนื้อแข็งมีดอกสีม่วง
- บ้าน _____ เป็นชุมชนที่อาศัยของชาวมอแกน
- บ้าน _____ เคยเป็นที่ตั้งของโรงกลวงหรือโรงถลุงแร่
- บ้าน _____ เคยมีลำคลองขนาดใหญ่และกว้างจนมีเรือเข้ามาขนถ่ายสินค้า
- บ้าน _____ ตั้งเป็นหมู่บ้านได้เพราะมีถนนจากบ้านฝายท่า ถึง บ้านดินเป็ด ตัดผ่าน
- บ้าน _____ ในอดีตจะใช้ไม้แกะสลักเป็นป้ายชื่ออำเภอ

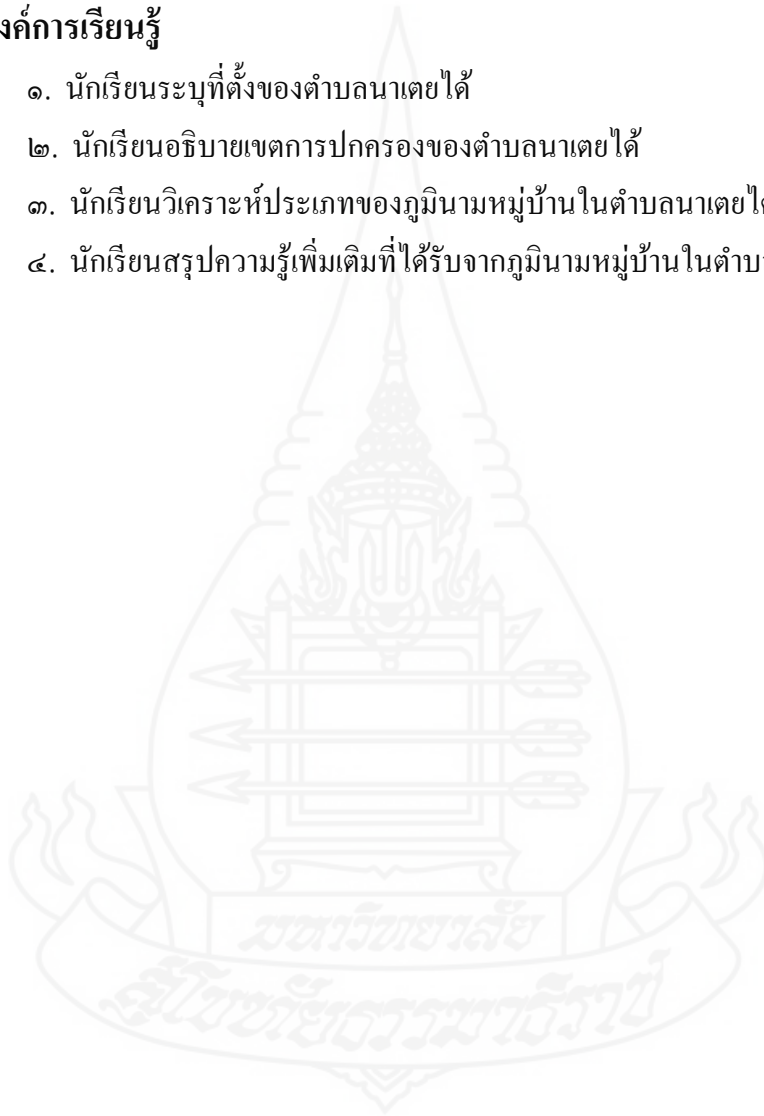

บทที่ ๕

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนระบุที่ตั้งของตำบลนาเตยได้
๒. นักเรียนอธิบายเขตการปกครองของตำบลนาเตยได้
๓. นักเรียนวิเคราะห์ประเภทของภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตยได้
๔. นักเรียนสรุปความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตยได้

บทที่ ๕

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย

๑. ที่ตั้งตำบลนาเตย

ตำบลนาเตยตั้งอยู่ที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลท้ายเหมือง	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลโคกกลอย	อำเภอตะกั่วทุ่ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลบางทอง	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลนาเตย แบ่งการปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านนาเตย
- หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยนา
- หมู่ที่ ๓ บ้านขายนิน
- หมู่ที่ ๔ บ้านลุมพินี
- หมู่ที่ ๕ บ้านห้วยทราย
- หมู่ที่ ๖ บ้านท่าแดง
- หมู่ที่ ๗ บ้านบ่อदान-ในไร่
- หมู่ที่ ๘ บ้านบางคลี
- หมู่ที่ ๙ บ้านนาแฝก

หมู่ที่ ๑ บ้านนาเตย

บ้านนาเตยเป็นที่ตั้งของตำบลนาเตย ชื่อนาเตย มาจากชื่อพืชชนิดหนึ่งเรียกว่าต้นเตย เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ราบลุ่มมีต้นเตยขึ้นอยู่ตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงจึงเข้ามาตัดใบเตยไปทำเป็นเครื่องจักสานใช้ในครัวเรือน เช่น สานเป็นเสื่อปูนอน สานเป็นกระสอบใส่ข้าว กระสอบใส่หมากพลู เป็นต้น โดยจะเดินทางเข้ามาตัดใบเตยในบริเวณนี้ ต่อมาจำนวนต้นเตยที่เคยมีอยู่เป็นจำนวนมากได้ถูกตัดไปใช้สอยจนลดน้อยลง ชาวบ้านเห็นว่าพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ราบเหมาะแก่การทำนาข้าว จึงเข้ามาทำมาหากินและตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย จากชุมชนเล็กๆ ได้ขยายเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น จนกลายเป็นหมู่บ้านและถูกขนานนามว่า “บ้านนาเตย” หมายถึงที่นาที่เคยมีต้นเตยอยู่นั่นเอง

บ้านนาเตยได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณ ๔๐๐ ปีมาแล้ว จากการเข้ามาตัดใบเตย เข้ามาทำนาข้าว และเข้ามาตั้งบ้านเรือนอาศัย จนกลายเป็นชุมชนเล็กๆ จนถึงปัจจุบัน

ต้นเตย

ที่มา : www.biogang.net (๒๕๕๗)

ตัวอย่าง เสื่อใบเตย

ที่มา : nkpotop.biogspot.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยนา

บ้านห้วยนา มาจากการเรียกลักษณะพื้นที่ คือ คันทนาซึ่งในภาษาถิ่นใต้เรียกคันทนาว่า “ห้วยนา” สาเหตุที่เรียกบริเวณนี้ว่าห้วยนา เพราะในอดีตหมู่บ้านห้วยนาคือไม่มีถนน พื้นที่บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเป็นที่นาทั้งหมด เมื่อชาวบ้านเดินทางก็จะเดินไปบนห้วยนา หมู่บ้านแห่งนี้จึงถูกเรียกว่า บ้านห้วยนา ตามลักษณะเส้นทางที่ใช้สัญจรไปมาหาสู่กัน

ในอดีต บ้านห้วยนาเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีชาวบ้านเข้ามาอาศัยอยู่ประมาณ ๕ ครัวเรือน มีสภาพ เป็นป่ามีพื้นที่ราบเหมาะแก่การทำนา เมื่อมีชาวบ้านจากหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๔ และ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาเตย จากต่างถิ่นเข้ามาหักร้างถางพง ประกอบอาชีพการทำนาจนกลายเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ และตั้งชื่อว่า “บ้านห้วยนา” ขึ้นอยู่กับตำบลนาเตยจนถึงปัจจุบัน

คันทนาหรือ ห้วยนา

ที่มา : oknation.net (๒๕๕๖)

ที่มา: www.photoontour.com

(๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๓ บ้านยายนิน

บ้านยายนิน เป็นการตั้งชื่อ ตามชื่อของหญิงม่ายคนหนึ่งเดินทางมาจากท้องถิ่นอื่น มาบุกเบิกหักร้างถางพงตั้งรกรากทำนาปลูกข้าวในบริเวณนี้เป็นคนแรก เมื่อนานเข้ายายนินเจริญงอกงามดี ชาวบ้านอื่น ๆ จึงพากันย้ายเข้ามาอาศัยเพิ่มมากขึ้น และเมื่อมีการจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านยายนิน” ตามชื่อผู้เข้ามาบุกเบิกตั้งหลักปักฐานเป็นคนแรก

หลังจากที่ยายนินเข้ามาตั้งรกราก ต่อมาก็ได้มีผู้คนเข้ามาอาศัยพื้นที่แห่งนี้เพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นชุมชน ชื่อว่า “บ้านยายนิน” ตามชื่อของยายนิน และอยู่อาศัยกันมาจนถึงปัจจุบัน

การทำนาปลูกข้าว

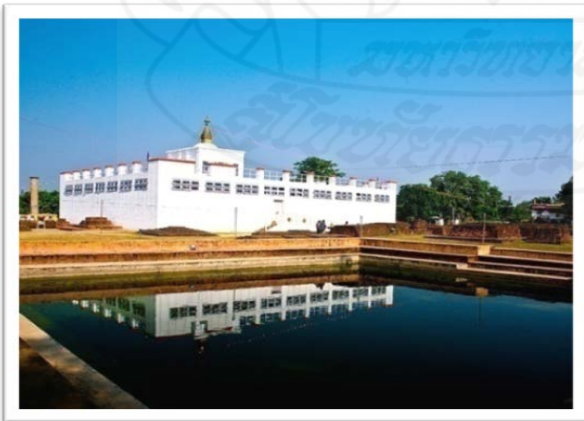
หมู่ที่ ๔ บ้านลุมพินี

บ้านลุมพินี เป็นการเรียกชื่อหมู่บ้านตามสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อม เพราะพื้นที่ที่ตั้งของหมู่บ้านที่เป็นที่ราบต่ำ หรือที่ลุ่ม เวลาฝนตกลงมาจะมีน้ำท่วมขังเป็นเวลาหลายวัน ต่อมาประมาณ พุทธศักราช ๒๔๖๘ หรือ พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งตรงกับสมัยท่านเจ้าคุณวโรดม เป็นเจ้าหัวเมืองใต้ เดินทางมาตรวจเยี่ยมวัดต่างๆ ในจังหวัดพังงา ท่านได้แวะเยี่ยมวัดลุ่มด้วย ขณะท่านมาตรวจเยี่ยมวัด ท่านมีความเห็นว่าวัดลุ่ม เป็นวัดที่มีความร่มรื่นเขียวชอุ่มอากาศโปร่งสบาย ท่านจึงสั่งให้เปลี่ยนชื่อ “วัดลุ่ม” เป็น “วัดลุมพินี” โดยให้มีชื่อคล้ายกับที่ประสูติ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งการเปลี่ยนชื่อวัดในครั้งนี้ ทำให้ชื่อหมู่บ้าน “บ้านลุ่ม” ถูกเปลี่ยนการเรียกเป็น “บ้านลุมพินี” ตามชื่อวัดไปด้วยนั่นเอง

ลักษณะ ที่ลุ่มหรือที่ราบต่ำ

ที่มา : mblog.manager.co.th (๒๕๕๖)

วัดลุมพินี ประเทศอินเดีย

ที่มา : travel.thaiza.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๕ บ้านห้วยทราย

บ้านห้วยทราย เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน เนื่องจากในหมู่บ้านแห่งนี้มีลำห้วยสายหนึ่ง ที่มีแต่ทรายปรากฏอยู่ในลำห้วยไม่มีดินหรือก้อนหินเลย เมื่อมีการก่อตั้งเป็นหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านห้วยทราย” ตามชื่อห้วยที่ปรากฏนั่นเอง

บ้านห้วยทรายเป็นชุมชนที่มีผู้คนอาศัยมานานชุมชนหนึ่ง ในระยะแรกบ้านห้วยทรายเป็นเพียงชุมชนเล็ก มีเพียงไม่กี่ครัวเรือน ต่อมาครัวเรือนได้ขยายกลายเป็นชุมชนใหญ่ และถูกจัดตั้งเป็นหมู่บ้านใน ปีพุทธศักราช ๒๔๕๘ โดยรวมอาณาเขตของบ้านห้วยนา เข้ามาอยู่ในหมู่ที่ ๕ นี้ด้วย

ห้วยที่มีทรายไม่มีก้อนหิน

หมู่ที่ ๖ บ้านท่าแดง

บ้านท่าแดง ตรงกับภาษาภาคกลางว่า “ท่าแดง” หมายถึง ทำน้ำที่ใช้จอดซ่อมแซมเรือ แต่คนภาคใต้จะออกเสียงว่า “แดงเรือ” แทนคำว่าซ่อม เช่น ซ่อมรถก็จะพูดว่า “แดงรถ” ซ่อมเรือก็จะพูดว่า “แดงเรือ” ในอดีตการเดินทางไปมาหาสู่กัน ระหว่างหมู่บ้านของประชาชนในบริเวณนี้ ต้องเดินทางโดยอาศัย ลำคลองต่าง ๆ เป็นทางสัญจร เช่น คลองบางคลี คลองทุ่งมะพร้าว คลองท่าแดง คลองท่าดินแดง เป็นต้น การเดินทางสมัยนั้นชาวบ้านจะใช้เรือเป็นพาหนะในการสัญจรเป็นหลัก เรือลำใดที่เล่นผ่านลำคลองแห่งนี้เมื่อมีปัญหา ก็จะเข้ามาจอดซ่อมแซมที่ท่าแดงแห่งนี้ ชาวบ้านจึงพากันเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า “ท่าแดง” มาจนถึงทุกวันนี้

บ้านท่าแดงเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ที่มีมานาน คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อประมาณปีพุทธศักราช ๒๓๔๕

การประกอบอาชีพซ่อมเรือ หรือ “แดงเรือ” ในภาษาถิ่น

ที่มา : www.positioningmag.com (๒๕๕๖)

ที่มา : news.hatyaiok.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๗ บ้านบ่อदान – ในไร่

บ้านบ่อदान – ในไร่ มีที่มา ๒ อย่าง คำว่า “บ่อदान” นั้นมาจากบ่อน้ำในหมู่บ้าน เนื่องจากสถานที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ใกล้ทะเล พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย ส่งผลให้ชาวบ้านขาดแคลนน้ำดื่มมาใช้ จึงช่วยกันขุดบ่อ เพื่อนำน้ำมาใช้ในหมู่บ้าน แต่ในสมัยนั้น ไม่มีท่อซีเมนต์ การขุดบ่อที่เป็นพื้นทรายทำให้ดินไหลทะลักลงบ่อ เมื่อเป็นเช่นนี้ชาวบ้านจึงนำไม้กระดานมาตั้งรอบบ่อเพื่อกันดินพังทลายลงไปในบ่อ บ่อที่ชาวบ้านช่วยกันขุดนี้ เป็นบ่อน้ำลูกแรกของหมู่บ้าน มีปริมาณน้ำขุดขึ้นมาจากใต้ดินมาก สามารถใช้น้ำได้ตลอดปี โดยน้ำไม่แห้ง ชาวบ้านที่อยู่อาศัยในบริเวณนี้จึงเรียกหมู่บ้านที่เขาอยู่นี้ว่า “บ้านบ่อदान” ซึ่งหมายถึงบ่อน้ำที่มีไม้กระดานกั้นรอบบ่อ

ส่วนคำว่าในไร่ มาจากการเรียกชุมชน ชุมชนหนึ่งของหมู่บ้านแห่งนี้ เพราะพื้นที่ของหมู่ที่ ๗ รวมเอาบ้านบ่อदानและบ้านในไร่เข้ามาอยู่ด้วยกัน บ้านในไร่เป็นชุมชนที่อยู่ลึกเข้าไปติดกับฝั่งทะเลอันดามันชาวบ้านได้เข้าไปทำมาหากินโดยการเข้าไปหักร้างถางพงทำไร่ปลูกถั่วลิสง ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกพริก และปลูกแตงโม ซึ่งเมื่อเข้าไปในสถานที่นั้น ก็มักจะพูดกันว่าไปในไร่ จนติดปากมาจนถึงปัจจุบัน

บ้านบ่อदान-ในไร่ ในอดีตเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่าไม่มีผู้คนอาศัย ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านอื่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับในพื้นที่บริเวณนี้ ได้เข้าไปถางป่าเพื่อปลูกพืชไร่ ระยะเวลาแรก ๆ ก็เข้ามาปลูกทับ (กระท่อม) เพื่ออยู่พักอาศัยขณะทำไร่ แต่ครั้นนานเข้าจึงสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยเป็นการถาวร จนถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างการทำไร่แตงโม

หมู่บ้านที่ ๘ บ้านบางคลี

บ้านบางคลี เป็นการตั้งชื่อตามนามบุคคลที่เข้ามาก่อตั้งหมู่บ้านคือ “บังกะหลี” ซึ่งเป็นชื่อของชาวมุสลิมที่เข้ามาบุกเบิกตั้งหมู่บ้านในบริเวณนี้ แต่บางครั้งก็เรียกคนกลุ่มนี้ว่า “เทศ” ซึ่งหมายถึง คนที่มาจากประเทศบังกลาเทศ ต่อมามีการเพี้ยนเสียงมาเป็น บังกะหลี และบางคลีในที่สุด

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า เดิม “บ้านบางคลี” เป็นที่ตั้งของเมืองตะกั่วทุ่ง เพราะปรากฏในสนธิสัญญาที่ทำกับฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งเมืองตะกั่วทุ่งตั้งเมืองอยู่ริมทะเลด้านนอก ภายหลังได้แยกไปตั้งที่เมืองบางคลี ต่อมาในปี พุทธศักราช ๒๓๒๘ ได้เกิดศึกสงครามกับพม่า จึงได้ย้ายเมืองไปรวมกันที่บางคลีเมืองเดียว และในปีพุทธศักราช ๒๓๕๒ พม่ามาตีเมืองกลางอีกครั้งชาวบ้านจึงพากันอพยพหลบหนีไปอยู่ที่บ้านกระโสม เมื่อสงครามสงบ ราษฎรบางกลุ่มจึงย้ายกลับมาอยู่ที่บ้านบางคลี เพราะบ้านบางคลีมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ดีบุก และอยู่มาจนถึงทุกวันนี้

ชายชาวมุสลิมเราจะเรียกว่า “บัง”
แปลว่า “พี่ชาย”

ที่มา : th.inter.pix.com (๒๕๕๖)

ชายชาวบังกลาเทศ

ที่มา: okanation.net (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๕ บ้านนาแฝก

บ้านนาแฝก มาจากการเรียกชื่อพืชชนิดหนึ่งที่ชาวบ้านนำมาปลูกไว้เพื่อกันดินบนคันนาไม่ให้พังทลาย เพราะพื้นที่นาในบริเวณบ้านนาแฝกเป็นลักษณะชันบันได คันนาพังทลายได้ง่ายจึงต้องปลูกหญ้าแฝกกันดินบนคันนาพังทลาย เมื่อมีการจัดตั้งหมู่บ้าน จึงตั้งชื่อตาม ลักษณะพื้นที่และพืชที่ปลูกในที่นา เป็น “บ้านนาแฝก”

ครั้งแรกที่มีการตั้งหมู่บ้าน บ้านนาแฝกถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ นาแฝกเหนือ ตั้งอยู่ใกล้น้ำตกภูผาสวรรค์ มีครัวเรือนเพียง ๕-๖ ครัวเรือน อีกส่วนเรียกว่า นาแฝกใต้ มีครัวเรือนประมาณ ๒๐ ครัวเรือน สันนิษฐานว่าหมู่บ้านนาแฝกได้ตั้งมาเป็นหมู่บ้านเป็นเวลาหลายร้อยปีแล้ว ตามการบอกเล่าทราบว่า ผู้ใหญ่บ้านของบ้านนาแฝกชื่อแจ้ง ไม่มีนามสกุล (เนื่องจากในสมัยนั้นไม่มีการตั้งนามสกุล) ผู้ที่เข้ามาอาศัยส่วนมากจะมาจากบ้านเชียงใหม่ อำเภอตะกั่วทุ่ง โดยเข้ามาทำไร่เลื่อนลอย ปัจจุบันนาแฝกเหนือกับนาแฝกใต้รวมกันเป็นบ้านนาแฝก

ลักษณะการทำนาแบบชันบันได

ที่มา : www.mwa.co.th (๒๕๕๖)

ที่มา: vetivergrassuru.blogspot.com (๒๕๕๖)

- ๒) “ห้วนนา”ในภาษาถิ่นใต้ หมายถึงสิ่งใด
- ก. คันนา
  - ข. พื้นที่นาที่เปลี่ยนแปลง
  - ค. โคนต้นข้าวที่ใช้ดำในนา
  - ง. พื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำสำหรับทำนา
- ๓) จังหวัดพังงาในอดีตขึ้นอยู่กับหัวเมืองใด
- ก. นครศรีธรรมราช
  - ข. ตะกั่วทุ่ง
  - ค. ถลาง
  - ง. ไชยา
- ๔) ลุมพินีวัน เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติอย่างไร
- ก. เป็นสถานที่ประสูติของพระพุทธเจ้า
  - ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
  - ค. เป็นสถานที่ปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
  - ง. เป็นสถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งแรกของพระพุทธเจ้า
- ๕) ข้อใดไม่ใช่พืชที่ชาวบ้านบ่อदान – ในไร่ในอดีตปลูก
- ก. แดงโม
  - ข. ข้าว
  - ค. ถั่วลิสง
  - ง. พริก
- ๖) “เทศ”หมายถึงคนที่มาจากที่ใด
- ก. ในเขตเทศบาล
  - ข. อำเภออรัญประเทศ
  - ค. ชายแดนของประเทศ
  - ง. ประเทศบังกลาเทศ
- ๗) หัวเมืองถลางทำสงครามกับประเทศใดในปีพุทธศักราช ๒๓๒๘
- ก. พม่า
  - ข. มอญ
  - ค. เวียดนาม
  - ง. กัมพูชา
- ๘) ข้อใดคือประโยชน์ของหญ้าแฝก
- ก. เป็นยาสำหรับสุนัข
  - ข. เป็นพืชคลุมดินป้องกันวัชพืช
  - ค. เป็นอาหารของมนุษย์
  - ง. เป็นพืชที่ปลูกไว้ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

บทที่ ๖

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนระบุที่ตั้งของตำบลบางทองได้
๒. นักเรียนอธิบายเขตการปกครองของตำบลบางทองได้
๓. นักเรียนวิเคราะห์ประเภทของภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทองได้
๔. นักเรียนสรุปความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทองได้

บทที่ ๖

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง

๑. ที่ตั้งตำบลบางทอง

ตำบลบางทองตั้งทางทิศตะวันออกของอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีอาณาเขต
ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลลำแก่น และตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลถ้ำ อำเภอตะกั่วทุ่ง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลบางทองแบ่งการปกครองออกเป็น ๗ หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านกลาง

หมู่ที่ ๒ บ้านบางทอง

หมู่ที่ ๓ บ้านแร่

หมู่ที่ ๔ บ้านใหญ่

หมู่ที่ ๕ บ้านราชา

หมู่ที่ ๖ บ้านค่าย

หมู่ที่ ๗ บ้านทรายขาว

หมู่บ้าน ๑ บ้านกลาง

บ้านกลาง เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะสภาพแวดล้อม กล่าวคือ พื้นที่ ที่ตั้งของหมู่บ้าน “บ้านกลาง” ในปัจจุบันนั้น เคยเป็นศูนย์กลางของชุมชน ในอดีตพื้นที่บริเวณตำบลบางทอง เคยเป็นชุมชน ที่มีขนาดใหญ่ มีชุมชนเล็ก ๆ อยู่ล้อมรอบ และบ้านกลางเป็นชุมชนที่อยู่ส่วนกลางของชุมชนแห่งนี้ ชาวบ้านจึงพากันเรียกชุมชนนี้ว่าบ้านกลาง

“บ้านกลาง” เคยเป็นชุมชนของเมืองตะกั่วทุ่งมาก่อน ต่อมาเมื่อมีสงครามเก้าทัพ ชาวบ้านจึงอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่ตั้งปัจจุบันคือที่ตำบลบางทอง จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน

หมู่บ้าน ๒ บ้านบางทอง

คำว่า “บางทอง” เป็นที่ตั้งของตำบลบางทอง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อบุคคลสำคัญของหมู่บ้าน คือชื่อชาวมุสลิมคนหนึ่งที่มาอาศัยตั้งรกรากอาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ โดยชาวมุสลิมคนนี้มีชื่อว่านายทอง ชาวบ้านเรียกว่า “บังทอง” เพราะชาวบ้านมักจะเรียกชายชาวมุสลิมผู้ชายว่า “บัง” ซึ่งแปลว่า “พี่ชาย”

เดิมพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่รกร้าง นายวัน หรือ บังวัน เป็นชาวตำบลบ่อแสน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดพังงา ได้เดินทางผ่านมาและเห็นพื้นที่บริเวณนี้เหมาะสมที่จะตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย จึงได้ไปชักชวน บังทอง บังแดง บังเขียว และบังจัน มาตั้งรกรากอาศัย กระจัดกระจายกันเต็มพื้นที่ แต่ต่อมา บังแดง บังเขียว และบังจัน ได้อพยพกลับไปที่บ้านบ่อแสน เหลือแต่บังวันและบังทอง บังวัน ได้เป็นนายบ้านปกครองหมู่บ้านชาวบ้านอยู่กันอย่างสงบและมีความสุข บังวัน จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นขุนสุวรรณค์ ชาวบ้านจึงต้องหานายบ้านคนใหม่ และลงความเห็นว่าจะเป็นบังทองเนื่องจากเป็นเพื่อนของขุนสุวรรณค์ ต่อมาเมื่อมีการตั้งหมู่บ้านก็เรียกว่า บ้านบังทอง และเรียกเพี้ยนเสียงคำว่า “บังทอง” เป็น “บางทอง” จนถึงปัจจุบัน

ในอดีตชุมชนบ้านบางทอง มีคนอาศัยอยู่ไม่มาก มีแค่ครอบครัวบังวัน บังทอง บังแดง บังเขียว และบังจัน อาศัยอยู่ ต่อมาเมื่อครอบครัวอื่นๆย้ายเข้ามาเรื่อยๆ จนกลายเป็นชุมชนใหญ่ มีนายวัน หรือ บังวันเป็นนายบ้าน ปกครองหมู่บ้านต่อมานายวัน จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นขุนสุวรรณค์ ชาวบ้านจึงเลือกบังทองเป็นนายบ้านคนใหม่ เนื่องจากเป็นเพื่อนของขุนสุวรรณค์

ชายชาวมุสลิมเราจะเรียกว่า “บัง” หรือ “อามัง” ซึ่งแปลว่า “พี่ชาย”

หมู่ที่ ๓ บ้านแร่

บ้านแร่ เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามการประกอบอาชีพของผู้ก่อตั้งหมู่บ้านในอดีต คือ อาชีพการทำเหมืองแร่ดีบุก เนื่องจากที่ตั้งของชุมชนมีแร่ดีบุกเป็นจำนวนมาก จนมีชาวบ้านจากที่ต่างๆ พากันย้ายเข้ามาทำเหมืองแร่ในบริเวณนี้ ชาวบ้านที่เข้ามาอาศัยทำกินในพื้นที่แห่งนี้ พากันเรียกว่าบริเวณนี้ว่า“บ้านแร่” ตามชื่อทรัพยากรแร่ที่มีอยู่

“บ้านแร่” เป็นชุมชนที่มีมานานพร้อม ๆ กับชุมชนอื่นในบริเวณนี้ สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอตะกั่วทุ่ง และเนื่องจากพื้นที่แห่งนี้อุดมสมบูรณ์ทั้งบนดินและในน้ำจึงทำให้มีผู้คนเข้ามาอาศัยจนกลายเป็นชุมชน และตั้งเป็นหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน

อุปกรณ์การทำเหมืองแร่

ที่มา : travel.thaiza.com (๒๕๕๖)

การร่อนแร่

ที่มา : www.oknation.net (๒๕๕๖)

ลักษณะการทำเหมืองแร่

ที่มา : thaiza.com (๒๕๕๖)

ลักษณะของแร่ดีบุก

ที่มา: www.toptenthailand.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๔ บ้านใหญ่

บ้านใหญ่ เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อม เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ในอดีตเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีผู้คนอาศัยมากกว่าชุมชนอื่น ๆ เป็นแหล่งชุมชน เมื่อมีการตั้งเป็นหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงนำชื่อ บ้านใหญ่ มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน จนถึงปัจจุบัน

“บ้านใหญ่” เป็นชุมชนที่มีมานาน ขึ้นกับเมืองตะกั่วทุ่ง ต่อมาเมื่อมีการแบ่งการปกครองใหม่ ชุมชนบ้านใหญ่จึงมาขึ้นอยู่กับ ตำบลบางทอง ท้ายเหมือง จนถึงปัจจุบัน

ที่มา : www.manager.co.th (๒๕๕๖)

ที่มา : thailandyim-siam.blogspot.com

(๒๕๕๖)

ลักษณะการอาศัยเป็นชุมชนขนาดใหญ่

หมู่ที่ ๕ บ้านราชา

บ้านราชา เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน คือ คำว่า “ราชา” มาจากคำว่า “ราชาภิเษก” โดยเรียกชื่อตามชื่อวัดที่เจ้าเมืองนครโปรดยกให้เป็นที่พักของสงฆ์ เมื่อคราวพระอุปราช เมืองนครที่มาปกป้องอาณาเขตเมืองตะกั่วทุ่ง

ในอดีตหัวเมืองทางภาคใต้ขึ้นตรงต่อหัวเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาหัวเมืองตะกั่วทุ่งถูกพม่ารุกราน เจ้าเมืองนครจึงแต่งตั้งให้อุปราชเมืองนครมาปกป้องดูแลเขตแดนเมืองตะกั่วทุ่ง เมื่ออุปราชเมืองนครมาประจำอยู่ได้รักกับนางบุญญา ซึ่งเป็นลูกสาวของนายทองเปียและนางบางจนถึงขั้นไปสู่ขอตามประเพณี เมื่อการสู่ขอเป็นที่ตกลง อุปราชเมืองนครจึงจัดให้มีการปลูกโรงพิธีสำหรับจัดงานแต่งงาน หลังจากประกอบพิธีแต่งงานแล้วอุปราชได้ทำหนังสือถวายไปยังเจ้าเมืองนคร เมื่อเจ้าเมืองนครทราบก็มีความโสมนัสยินดีเป็นอย่างยิ่งโปรดแต่งตั้งให้นางบุญญาเป็นหมั้นเทพพิถุลมธูรส ให้นายทองเปียเป็นหมั้นยศพิทักษ์เขต สำหรับโรงพิธีแต่งงานนั้น โปรดให้สร้างเป็นที่พักสงฆ์และให้นามว่า “วัดราชาภิเษก” แต่ ชาวใต้มักจะพูดสั้น ๆ ตามสำเนียงได้ว่า “วัดราชา” ชุมชนที่เป็นที่ตั้งของวัดราชาแห่งนี้จึงถูกเรียกว่า “บ้านราชา” ตามชื่อวัดตั้งแต่นั้นมา

บ้านราชา ในอดีตเป็นเพียงชุมชนเล็กๆ ต่อมาเมื่อมีผู้คนเข้ามาอาศัยเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ชุมชนขยายใหญ่ขึ้น เมื่อมีการตั้งชื่อหมู่บ้าน จึงพากันเรียกชื่อชุมชนนี้ว่า “บ้านราชา” ตามชื่อวัดที่อยู่ในชุมชน

ตัวอย่างสถานที่จัดงานแต่งงาน ต้องสวยงาม
ที่มา : www.siamviva.com (๒๕๕๗)

ตัวอย่างขบวนขันหมาก ประคองเงินประคองทอง
ที่มา www.baanmaha.com (๒๕๕๖)

ตัวอย่างพิธีรับขวัญบ่าวสาว (ภาคอีสาน)
ที่มา : wedding.kapook.com (๒๕๕๗)

ตัวอย่างการรับพรจากพระสงฆ์
ที่มา : airayagems.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๖ บ้านค่าย

บ้านค่าย เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน นั่นคือมาจากการเรียกขานชุมชนซึ่งเกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ประมาณปี พุทธศักราช 2327 ขณะนั้นพม่าได้ยกทัพมาตีเมืองกลาง เมืองตะกั่วทุ่ง และเมืองตะกั่วป่า (สงครามเก้าทัพ) เจ้าเมืองตะกั่วทุ่งจึงขอความช่วยเหลือไปยังเจ้าเมืองนครเจ้าพระยานครได้กราบทูลต่อพระเจ้ากรุงสยาม พระองค์จึงส่งพระยุพราชมาทรงหาหรือให้จัดสถานที่ฝึกทหาร ทางทิศตะวันออกของเมือง (คือที่บริเวณ บ้านค่ายในปัจจุบัน) จึงได้สร้างค่ายขึ้น และเรียกสถานที่นี้ว่าบ้านค่าย ตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน

บ้านค่าย ก่อตั้งขึ้นจากการที่ชาวบ้านอพยพเข้ามาอาศัยเพื่อหลบภัยพม่า และฝึกทหาร หลังจากสงครามสิ้นสุดลง ชาวบ้านก็ไม่ได้อพยพกลับไป คงตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่บริเวณนี้และเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านค่าย” จนถึงปัจจุบัน

การอพยพหนีภัยสงคราม

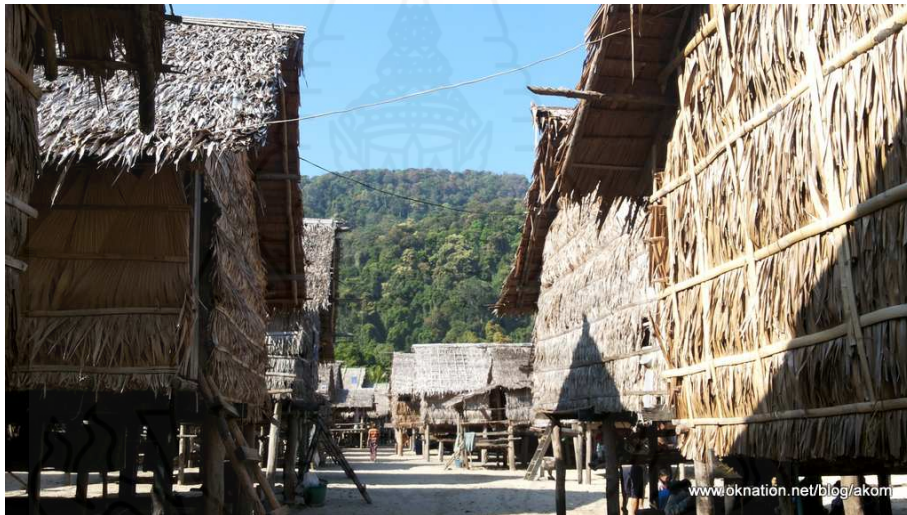
ที่มา : siangtai.com (๒๕๕๖)

ที่มา : new.springnewstv.tv (๒๕๕๖)

หมู่บ้าน ๗ บ้านทรายขาว

บ้านทรายขาว มาจากการเรียกชื่อหมู่บ้านตามสภาพพื้นที่ ที่ตั้งของหมู่บ้าน ที่มีลักษณะเป็น ลานทรายสีขาวทั่วบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้าน โดยเฉพาะในลำคลองของหมู่บ้านจะมีมากเป็นพิเศษ จึงเป็นที่มาของการเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า “ทรายขาว”

บ้านทรายขาว เป็นหมู่บ้านใหม่ที่เพิ่งจัดตั้งขึ้น เดิมบ้านหาดทรายขาว เป็นชุมชนเล็กๆ มีครัวเรือนเพียงสิบกว่าครัวเรือน ผู้คนที่เข้ามาอาศัยอยู่ ส่วนใหญ่อพยพมาจากท้องถิ่นอื่นๆ ก่อนที่จะแยกมาตั้งเป็นหมู่บ้าน บ้านทรายขาวเคยขึ้นอยู่กับหมู่ที่ ๑ บ้านกลาง ตำบลบางทอง ต่อมาภายหลังชุมชนขยายใหญ่ขึ้น มีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้นทางราชการจึงประกาศแยกบ้านทรายขาวเป็นหมู่ที่ ๗ ชื่อว่า “บ้านทรายขาว” เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๒

ลักษณะหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนลานทรายสีขาวสะอาด

ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=905178> (๒๕๕๗)

กิจกรรมที่ ๖

๑. คำบลงบางทองตั้งอยู่ทางทิศใดของอำเภอท้ายเหมือง

---

๒. จัดเส้นใต้ชื่อหมู่บ้านที่*ไม่อยู่*ในเขตการปกครองของคำบลงบางทอง

บ้านกลาง	บ้านหินลาด	บ้านทรายขาว	บ้านลุมพินี
บ้านแร่	บ้านราชา	บ้านควนแรด	บ้านเขากล้วย
บ้านค่าย	บ้านบางทอง	บ้านใหญ่	บ้านบางใหญ่

๓. นำประเภทของภูมินามต่อไปนี้เติมในช่องว่างเพื่อให้สัมพันธ์กับที่มาของภูมินามหมู่บ้าน (สามารถซ้ำได้)

ตั้งตามชื่อสัตว์	ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศหรือสภาพแวดล้อม
ตั้งตามชื่อพืช	ตั้งตามนามผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน
ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ	ตั้งตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน

- ๑) บ้านกลาง _____
- ๒) บ้านบางทอง _____
- ๓) บ้านแร่ _____
- ๔) บ้านใหญ่ _____
- ๕) บ้านราชา _____
- ๖) บ้านค่าย _____
- ๗) บ้านทรายขาว _____

๔. กา ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง

- _____ ๑. บ้านกลางเคยเป็นชุมชนหนึ่งของอำเภอตะกั่วทุ่ง
- _____ ๒. คำว่า “บัง” หมายถึง “พี่ชาย” ใช้เรียกชายที่นับถือศาสนาอิสลาม
- _____ ๓. อุปราชเมืองนครมาแต่งงานกับนางทองเป็ย สาวชาวบ้านในตำบลบางทอง
- _____ ๔. สงครามเก้าทัพ เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
(รัชกาลที่ ๒)
- _____ ๕. ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ ๑) พม่ายกทัพมาตี
เมืองถลาง

บทที่ ๗

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนระบุที่ตั้งของตำบลลำแก่นได้
๒. นักเรียนอธิบายเขตการปกครองของตำบลลำแก่นได้
๓. นักเรียนวิเคราะห์ประเภทของภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่นได้
๔. นักเรียนสรุปความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่นได้

บทที่ ๗

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น

๑. ที่ตั้งตำบลลำแก่น

ตำบลลำแก่นตั้งทางทิศเหนือ ของอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลศึกคัก อำเภอตะกั่วป่า
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่งมะพร้าวและตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลลำแก่นเป็นตำบลที่เล็กที่สุดในอำเภอท้ายเหมือง มีแบ่งการปกครองออกเป็น ๖ หมู่บ้านดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านลำรุ
- หมู่ที่ ๒ บ้านเขาหลัก
- หมู่ที่ ๓ บ้านลำแก่น
- หมู่ที่ ๔ บ้านท่าดินแดง
- หมู่ที่ ๕ บ้านทับละมุ
- หมู่ที่ ๖ บ้านดอนจันทร์

หมู่ที่ ๑ บ้านลำนารู

บ้านลำนารู เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม เนื่องจากในอดีตบริเวณนี้ไม่มีถนนเหมือนอย่างปัจจุบัน การจะไปมาหาสู่ต้องเดินด้วยเท้าเท่านั้น บ้านเรือนผู้คนก็มีไม่มาก และปลูกอยู่ ห่างๆ กัน เส้นทางเดินจะรกและถูกปกคลุมไปด้วยต้นไม้ไผ่ มองไปจะเห็นทางเดินแหวกเป็นโพรงไปเท่านั้น ชาวบ้านที่อาศัยอยู่จึงเรียกชุมชนแห่งนี้ภาษาถิ่นว่า “บ้านลำนารู” ซึ่งหมายถึงช่องทางเดินที่แหวกเป็นโพรง

บ้านลำนารู เป็นหมู่บ้านดั้งเดิมของตำบลลำแก่น ในอดีตตำบลลำแก่นประกอบด้วยหมู่บ้านแค่ ๒ หมู่บ้านคือ หมู่ที่ ๑ บ้านลำนารู และหมู่ที่ ๒ บ้านเขาหลักเท่านั้น ต่อมาผู้คนได้ทยอยเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น ประกอบกับมีการตัดถนนเพชรเกษมผ่านทำให้มีความเจริญเพิ่มขึ้น ทางราชการจึงแยกชุมชนบ้านลำแก่นออกจากบ้านลำนารู ไปจัดตั้งหมู่บ้านใหม่เรียกว่า บ้านลำแก่น

ลักษณะทางเดินที่เป็นรู

หมู่ที่ ๒ บ้านเขาหลัก

บ้านเขาหลัก เป็นที่ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศ นั่นคือเรียกตามชื่อของภูเขาที่คั่นกลางระหว่างอำเภอท้ายเหมืองและอำเภอตะกั่วป่า ในอดีตเมื่อผู้คน ๒ อำเภอนี้จะติดต่อไปมาหาสู่กันจะต้องเดินข้ามภูเขาสูงนี้ จึงพากันเรียกว่า “เขาหลัก” (คำว่า “หลัก” ในภาษาถิ่นใต้หมายถึงก้อนไม้) และเรียกหมู่บ้านที่อยู่ในบริเวณนี้ว่า “บ้านเขาหลัก” ไปด้วย

บ้านเขาหลัก เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ของตำบลลำแก่น ในอดีตตำบลลำแก่นประกอบด้วยหมู่บ้านแค่ ๒ หมู่บ้านคือ หมู่ที่ ๑ บ้านลำรุ และหมู่ที่ ๒ บ้านเขาหลัก เท่านั้น บ้านเขาหลักในยุคแรก ๆ มีผู้คนอาศัยเพียงแค่ ๔-๕ ครัวเรือน ต่อมาผู้คนได้ทยอยเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น ประกอบกับมีการตัดถนนเพชรเกษมผ่าน ทำให้มีความเจริญเพิ่มขึ้น และได้มีการจัดตั้งฐานทัพเรือพังงาขึ้นที่หมู่บ้านทับละมุบ้านเขาหลักซึ่งเป็นหมู่บ้านใกล้เคียงจึงมีคนจำนวนมากเข้ามาตั้งถิ่นฐาน

เขาหลักในปัจจุบันที่ยังคงเป็นภูเขาที่คั่นระหว่างอำเภอตะกั่วป่าและอำเภอท้ายเหมือง

หมู่ที่ ๓ บ้านลำแก่น

บ้านลำแก่นเป็นที่ตั้งของตำบลลำแก่น การตั้งชื่อหมู่บ้านเป็นการตั้งชื่อตามลักษณะของพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น มาจากการเรียกชื่อต้นไม้ที่ขึ้นอยู่มากในหมู่บ้าน ในอดีตพื้นที่บริเวณบ้านลำแก่นมีต้นไม้เป็นจำนวนมากซึ่งต้นไม้ที่ขึ้นจะมีลักษณะแตกต่างจากต้นไม้ที่อื่นคือไม้ไผ่จะต้นลำต้นใหญ่ ไม่มีรู ชาวบ้านเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่าบ้านลำแก่นตามลักษณะของต้นไม้ ที่มีแต่แก่น ไม่มีรูนั่นเอง

เดิมหมู่บ้านในตำบลลำแก่นมี เพียง ๒ หมู่บ้าน คือบ้านลำธูและบ้านเขาหลัก มีผู้คนอาศัยอยู่ไม่มาก ต่อมามีการตัดถนนเพชรเกษมผ่าน ชุมชนต่างๆที่อยู่ในหมู่บ้านได้ขยายใหญ่ขึ้น และเมื่อทางราชการได้เข้ามาตั้งฐานทัพเรือขึ้นในตำบลจึงมีผู้คนเข้ามาอาศัยทำมาหากินเพิ่มมากขึ้น เพื่อความสะดวกในการปกครอง ทางราชการจึงแยกชุมชนบ้านลำแก่นซึ่งเคยขึ้นอยู่กับบ้านลำธูมาจัดตั้งหมู่บ้านใหม่ เป็น หมู่ที่ ๓ “บ้านลำแก่น” จนถึงปัจจุบัน

ต้นไผ่

ที่มา : www.bloggang.com/mainblog

(๒๕๕๖)

ที่มา : surachat30426.blogspot.com

หมู่ที่ ๔ บ้านทำดินแดง

บ้านทำดินแดง เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม คือ เป็นการเรียกทำเทียบเรือในหมู่บ้าน โดยทำจอดเรือแห่งนี้จะมีดินสีแดงต่างจากดินในบริเวณอื่นๆ (ปัจจุบันยังสามารถหาได้) ในอดีตทำจอดเรือแห่งนี้เป็นตลิ่งสูงชันมีดินสีแดงเห็นเด่นชัดแต่ไกล ชาวบ้านจึงเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า “บ้านทำดินแดง”

ในอดีตบ้านทำดินแดง เป็นป่าดงดิบ ต่อมานายหอย ตะติ ได้เข้ามาในหมู่บ้านและทราบว่า บริเวณนี้มีต้นยางนาเป็นจำนวนมาก จึงเข้ามาเจาะเอาน้ำมันยาง และได้ย้ายครอบครัวมาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ เวลาผ่านไปก็ได้มีลูกหลานเพิ่มขึ้น และแยกครอบครัวออกไป ประกอบกับมีชาวบ้านหมู่บ้านอื่นเข้ามาอาศัยเพิ่มมากขึ้น ทางราชการจึงได้แยกชุมชนบ้านทำดินแดงซึ่งเดิมรวมอยู่กับบ้านลำรุ้ ออกมาเป็น “บ้านทำดินแดง” เพื่อความสะดวกในการปกครอง

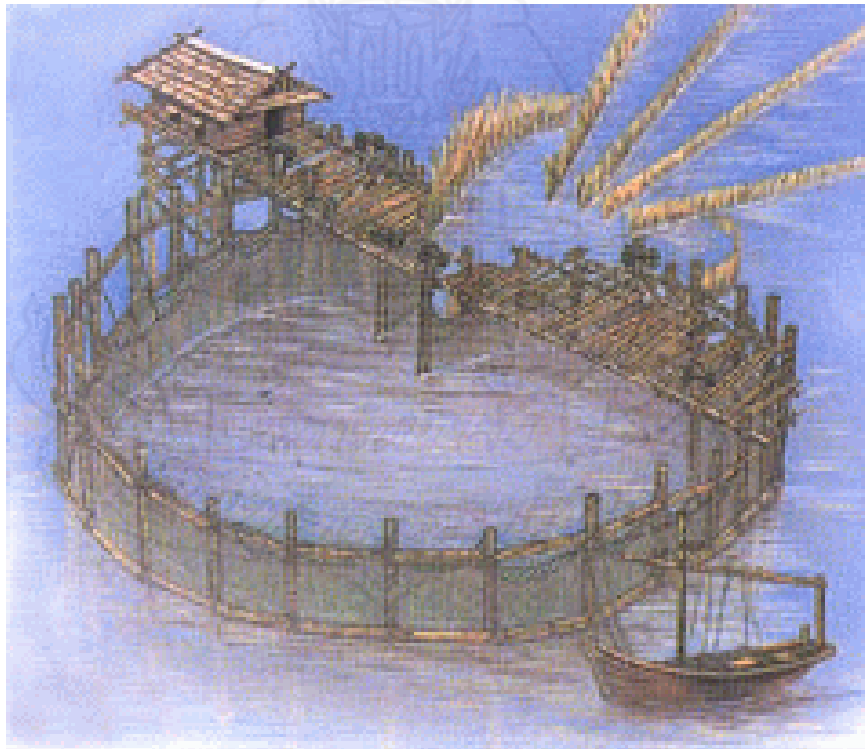
ทำเทียบเรือที่มีตลิ่งสีแดงด้วยสีของดิน

หมู่ที่ ๕ บ้านทับละมุ

บ้านทับละมุ เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน มาจากลักษณะการประกอบอาชีพของชาวบ้านที่มาอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ เพราะบ้านทับละมุเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดทะเล ชาวบ้านเข้ามาทำมุดักปลา (เครื่องมือจับปลาคล้ายโป๊ะ) การเข้ามาทำมุดักปลาต้องทำที่กันแดดกันลมจึงได้ปลูกกระท่อม(ภาษาถิ่นใต้เรียกกระท่อมว่า “ทับ”) เพื่อเป็นที่พักอาศัยขณะลงมือทำ ผู้คนที่ผ่านไปมาจึงเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่าบ้านทับละมุ แต่คนภาคใต้มักจะออกเสียงสั้น ๆ ว่า “บ้านทับมุ”

เดิมบ้านทับละมุเป็นชุมชนเล็ก ๆ มีผู้คนอาศัยอยู่จำนวนน้อยมาก แต่เมื่อการทำเหมืองแร่ดีบุก มีคนต่างถิ่นอพยพเข้ามาทำแพเพื่อดูดแร่ในทะเล ชุมชนแห่งนี้จึงขยายใหญ่ขึ้น แม้ว่าแร่ดีบุกในทะเลจะหมดไปแต่คนเหล่านั้นก็ไม่ได้ย้ายกลับ และทางราชการได้มาตั้งฐานทัพเรือพังงาขึ้นในหมู่บ้าน บ้านทับละมุจึงกลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ เพื่อความสะดวกในการปกครองทางราชการจึงแยกหมู่บ้านมาจัดตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ ชื่อว่า “บ้านทับละมุ”

โป๊ะจับปลา มีลักษณะคล้ายมุดักปลา

หมู่ที่ ๖ บ้านดอนจันทร์

บ้านดอนจันทร์ มาจากการเรียกชื่อต้นไม้ในหมู่บ้านที่ชื่อว่าต้นจันทร์ โดยเล่ากันว่าเดิมบ้านดอนจันทร์ เรียกว่าบ้านป่าสงวน แต่คนที่เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเห็นว่าไม่ควรใช้ชื่อว่าป่าสงวน และในหมู่บ้านมีต้นจันทร์ต้นใหญ่เป็นลักษณะเด่นอยู่ จึงรวมใจกันเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็น “บ้านดอนจันทร์” จนถึงปัจจุบัน

บ้านดอนจันทร์เป็นชุมชน ชุมชนหนึ่งขึ้นอยู่กับหมู่ที่ ๓ ตำบลลำแก่น ต่อมาชุมชนบ้านดอนจันทร์ขยายใหญ่ขึ้น มีครัวเรือนเพิ่มขึ้น เพื่อความสะดวกในการปกครองทางราชการจึงแยกบ้านดอนจันทร์ ออกจากบ้านลำแก่น มาจัดตั้งเป็นหมู่ที่ ๖ บ้านดอนจันทร์ จนถึงปัจจุบัน

ต้นจันทร์

ลูกจันทร์

ที่มา : www.oknation.net (๒๕๕๖)

ที่มา : share.psu.ac.th (๒๕๕๖)

กิจกรรมที่ ๗

๑. วงกลมล้อมรอบสถานที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลลำแก่น

ตำบลคึกคัก	ตำบลบางทอง	ตำบลนาเตย
ตำบลท้ายเหมือง	ตำบลทุ่งมะพร้าว	ตำบลลำภี
ตำบลทุ่งคาโงก	ตำบล โลกกลมลอย	ทะเลอันดามัน

๒. เขียนชื่อหมู่บ้านในตำบลลำแก่นอย่างน้อย ๓ หมู่บ้าน

---

๓. บอกประเภทของภูมินามหมู่บ้านดังต่อไปนี้

บ้านลำรุ	ประเภท _____
บ้านเขาหลัก	ประเภท _____
บ้านลำแก่น	ประเภท _____
บ้านคอนจันทร์	ประเภท _____
บ้านท่าดินแดง	ประเภท _____
บ้านทับละมุ	ประเภท _____

๔. จับคู่ชื่อหมู่บ้านกับความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้าน

บ้านลำรุ	☒	☒	บุคคลแรกที่เข้ามาในหมู่บ้านนี้เข้ามาเพื่อเจาะหาน้ำมันยาง
บ้านเขาหลัก	☒	☒	หมู่บ้านนี้เป็นที่ตั้งของฐานทัพเรือพังงาในปัจจุบัน
บ้านลำแก่น	☒	☒	เดิมหมู่บ้านนี้ชื่อว่า “บ้านป่าสงวน”
บ้านท่าดินแดง	☒	☒	การสัญจรไปมาของหมู่บ้านนี้ในอดีตใช้การเดินเท้า
บ้านทับละมุ	☒	☒	ต้นไม้ที่นี้เป็นไม้ที่ไม่มีรูตรงกลางลำต้น หรือที่เรียกว่า “ไม้ตัน”
บ้านคอนจันทร์	☒	☒	มีคนมาอาศัยที่หมู่บ้านนี้มากขึ้นเพราะ มีการตั้งฐานทัพเรือพังงา ที่บ้านทับละมุ

บทที่ ๘

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำไ้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนระบุที่ตั้งของตำบลลำไ้ได้
๒. นักเรียนอธิบายเขตการปกครองของตำบลลำไ้ได้
๓. นักเรียนวิเคราะห์ประเภทของภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำไ้ได้
๔. นักเรียนสรุปความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำไ้ได้

บทที่ ๘

ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำภี

๑. ที่ตั้งตำบลลำภี

ตำบลลำภี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของของอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีอาณาเขตดังนี้		
ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลกะปง	อำเภอกะปง
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลทุ่งมะพร้าว	อำเภอท้ายเหมือง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลทุ่งคาโงก	อำเภอเมือง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลลำแก่น	อำเภอท้ายเหมือง

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลลำภี แบ่งเขตการปกครองออกเป็นหมู่บ้านทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านบกปุย
- หมู่ที่ ๒ บ้านดินเป็ด
- หมู่ที่ ๓ บ้านช้างนอน
- หมู่ที่ ๔ บ้านลำภี
- หมู่ที่ ๕ บ้านเขี้ยวหลอด
- หมู่ที่ ๖ บ้านเก่าเจ้า
- หมู่ที่ ๗ บ้านคลองห้าง

หมู่ที่ ๑ บ้านบกปุย

บ้านบกปุย เป็นการตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ และชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น คือคำว่า “บก” หมายถึงพื้นที่สูงน้ำท่วมไม่ถึง และคำว่า “ปุย” หมายถึง ผลไม้ประจำถิ่นชนิดหนึ่ง (ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีมากในพื้นที่นี้ในอดีต) รวมกันเป็นคำว่า “บกปุย” หมายถึง พื้นที่สูงที่มีต้นปุยเป็นจำนวนมาก

ในอดีตหมู่บ้านบกปุย ไม่มีผู้คนอาศัย ต่อมาชาวบ้านกลุ่มหนึ่งนำโดยตาเจ้าใหญ่ ตาเจ้าหมื่นหิตา ตาแดงตุง อพยพเข้ามาทำมาหากินในบริเวณบ้านบกปุย ทุกครอบครัวมีความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ หลังจากนั้นก็มีผู้คนอพยพเข้ามาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตาเจ้าหมื่นหิตาได้รับการแต่งตั้งเป็นนายบ้านปกครองบ้านบกปุย ซึ่งในขณะนั้นเป็นชุมชนขนาดใหญ่ครอบคลุมถึงบ้านเก่าเจ้า และบ้านคลองห่างในปัจจุบันด้วย ต่อมาทางราชการเห็นว่าชุมชนบ้านบกปุยเป็นชุมชนขนาดใหญ่ การปกครองดูแลทำได้ไม่ทั่วถึง จึงแยก บ้านเก่าเจ้าออกไปตั้งเป็นหมู่ที่ ๖ และบ้านคลองห่าง ออกไปตั้งเป็นหมู่ที่ ๗ บ้านบกปุย ในปัจจุบันจึงมีขนาดเล็กลง

ตัวอย่างพื้นที่เนินที่น้ำท่วมไม่ถึง หรือ “บก”

ที่มา : www.arunsawat.com (๒๕๕๖)

“ลูกปุย” พันธุ์ไม้ในท้องถิ่นบกปุย

ที่มา : www.zp0000612.pat (๒๕๕๖)

ที่มา : baanmaha.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๒ บ้านดินเปิด

บ้านดินเปิด เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น คือต้นดินเปิด เนื่องจากในอดีตมีต้นดินเปิดขึ้นอยู่จำนวนมาก บริเวณชุมชนน้ำ (แอ่งน้ำขนาดใหญ่) กลางหมู่บ้าน เมื่อใครเดินทางมาที่ชุมชนน้ำ แห่งนี้จะบอกว่าไปชุมชนเปิด ต้นดินเปิดนี้ บางพื้นที่เรียกว่าพระยาสัตตบรรณ ปัจจุบันยังสามารถพบต้นดินเปิดได้บ้างในท้องถิ่น

บ้านดินเปิด เป็นชุมชนเก่าแก่เพราะบริเวณนี้มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการตั้งบ้านเรือนอาศัยและทำการเกษตร เมื่อมีผู้บุกเบิกเข้ามาอาศัยอยู่ ก็มีผู้อพยพตามเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากขึ้น จนสามารถ ตั้งเป็นหมู่บ้านได้ ทางราชการจึงประกาศตั้งเป็นหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านดินเปิด”

ต้นดินเปิด หรือ พญาสัตตบรรณ

ลักษณะ “ดอก และ “ผล” ของต้นดินเปิด

ที่มา : www.kasetporpeang.co (๒๕๕๖)

ที่มา : topicstock.pantip.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๓ บ้านช้างนอน

บ้านช้างนอน เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อสัตว์คือ ช้าง เนื่องจากในอดีตมีช้างป่ามาอาศัยหลับนอนในพื้นที่บริเวณนี้ เพราะพื้นที่นี้มีสภาพเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีพืชพันธุ์ธัญญาหารมาก บรรดาช้างป่าได้เข้ามาหากินและนอนหลับไม่ยอมไปไหน จนเป็นที่ทราบกันว่า พื้นที่นี้จะเป็นที่ที่ช้างจะมานอน และเนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ เป็นที่ราบภูเขา มีพื้นดินอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านจึงเข้ามาบุกเบิกตั้งถิ่นฐานทำเกษตรกรรม และย้ายเข้ามาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ช้างป่าก็ค่อย ๆ หดหายไป จนปัจจุบันไม่มีช้างป่าหลงเหลืออยู่อีกเลย

บ้านช้างนอน เป็นชุมชนเก่าแก่ชุมชนหนึ่งของตำบลลำภี สาเหตุของการเกิดชุมชนแห่งนี้เพราะความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหาร สภาพแวดล้อม ดิน น้ำ ที่เหมาะกับการตั้งบ้านเรือน ชาวบ้านจึงได้เข้ามาอาศัย ทำสวนทำไร่กันเป็นจำนวนมาก จนเกิดเป็นชุมชนและต่างขนานนามชุมชนแห่งนี้ว่า “บ้านช้างนอน” ตามเหตุการณ์ในขณะแรกตั้งหมู่บ้านนั่นเอง

ลักษณะของช้างที่กำลังนอน

หมู่ที่ ๔ บ้านลำภี

บ้านลำภี เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศและชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น คำว่า “ลำภี” มาจากคำ ๒ คำ คือคำว่า “ลำ” ซึ่งหมายถึง ลำคลอง ลำห้วย และคำว่า “ภี” หมายถึง ต้นหลุมพี หรือที่ภาษาถิ่นเรียกว่า “ต้นส้มพี” ต้นหลุมพี เป็นพืชตระกูลเดียวกับสละและระกำ ลำต้นจะคล้ายกันมาก แต่ต้นหลุมพีจะเล็กกว่า ต้นหลุมพีชอบขึ้นริมลำห้วย ริมลำคลอง และที่คลองลำภี ในอดีตจะมีต้นหลุมพีขึ้นตลอดสาย เมื่อชาวบ้านเข้ามาตั้งบ้านเรือนในพื้นที่ จึงพากันเรียกว่า “บ้านลำภี” ซึ่งหมายถึง ลำคลองลำห้วยที่มีต้นหลุมพีขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากนั่นเอง แต่ปัจจุบันต้นหลุมพีไม่มีให้เห็นในพื้นที่อีกแล้ว เนื่องจากการเข้ามา ตั้งบ้านเรือน ทำสวน ทำไร่ จึงได้ถางต้นหลุมพีทิ้งไป

บ้านลำภี ในอดีตเป็นเพียงชุมชนเล็กๆ มีครัวเรือนอาศัยอยู่จำนวน ๖ ครัวเรือนในขณะนั้น บ้านลำภียังไม่ได้เป็นที่ตั้งตำบล เป็นเพียงหมู่บ้าน ที่ขึ้นอยู่กับตำบลทุ่งมะพร้าว ต่อมา มีจำนวนครัวเรือนเพิ่มขึ้น และมีชาวบ้านจากตำบลอื่น ๆ ในอำเภอท้ายเหมือง และอำเภอเมืองพังงาอพยพเข้ามาอยู่มากขึ้น ทางราชการจึงได้แยกหมู่บ้านออกจากบ้านทุ่งมะพร้าว มาจัดตั้งเป็นตำบลชื่อ “ตำบลลำภี” จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะต้นหลุมพี

ที่มา : www.thaimtb.com (๒๕๕๖)

ลักษณะ ลูกหลุมพีที่ยังไม่แกะเปลือก

ลักษณะ ลูกหลุมพีที่แกะเปลือกแล้ว

ที่มา : www.bloggang.com (๒๕๕๖)

หมู่ที่ ๕ บ้านเขี้ยวหลอด

บ้านเขี้ยวหลอด เป็นการตั้งชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน สาเหตุที่ตั้งชื่อเช่นนี้ เพราะที่หมู่บ้านแห่งนี้ มีลำคลองสายหนึ่งที่มีสายน้ำไหลเขี้ยวตลอดสาย ลำคลองสายนี้ในปัจจุบันคือลำคลอง เขี้ยวหลอดนั่นเอง ในอดีตลำคลองสายนี้ จะมีน้ำไหลเขี้ยวแรงตลอดทั้งสาย คำว่า “เขี้ยวหลอด” มาจากการเขี้ยวตลอด ของสายน้ำนั่นเอง แต่ผู้คนในท้องถิ่นภาคใต้ชอบพูดตัดคำ จึงตัดคำว่า “เขี้ยวตลอด” เป็น “เขี้ยวหลอด” แต่ความหมายของคำยังคงเดิม และเรียกเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน แม้อำเภอคลองสายนี้จะไม่ได้ไหลเขี้ยวตลอดแล้ว เพราะลำคลองตื้นเขินกว่าในอดีตมาก

เดิมชุมชนบ้านเขี้ยวหลอด เป็นชุมชนหนึ่งที่ขึ้นอยู่กับหมู่ที่ ๑ บ้านบกปุ๋ยต่อมาชุมชนนี้ขยายใหญ่ขึ้น เพื่อความสะดวกในการปกครองดูแลหมู่บ้าน ทางราชการได้แยกหมู่บ้านเขี้ยวหลอดออกจากหมู่ที่ ๑ บ้านบกปุ๋ย มาเป็นหมู่ที่ ๕ บ้านเขี้ยวหลอดจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะของน้ำที่ไหลเขี้ยวตลอดสาย

หมู่ที่ ๖ บ้านเก่าเจ้า

บ้านเก่าเจ้า เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน สืบเนื่องจากในขณะแรกตั้งหมู่บ้าน กลุ่มบุคคลที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้กลุ่มแรกมี ๕ ครอบครัว ทั้ง ๕ ครอบครัวเป็นชาวบ้านจากหมู่บ้านทุ่งคาโงก อำเภอเมือง จังหวัดพังงา พวกเขาย้ายเข้ามาตั้งบ้านเรือนกระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่นี้ เมื่อใครจะเดินทางมาที่บ้านเหล่านั้นจะพูดว่าไปบ้านเก่าเจ้า จนเมื่อได้รับการตั้งเป็นหมู่บ้านก็ให้ชื่อว่า “บ้านเก่าเจ้า”

จากประชากรเพียง ๕ ครอบครัวแรก ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐาน ต่อมาได้ขยายจนกลายเป็นชุมชนขึ้นอยู่กับหมู่ที่ ๑ บ้านบกปุย เวลาผ่านไปประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนทางราชการเห็นว่าสามารถตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ได้ จึงได้แยกบ้านเก่าเจ้าออกจากหมู่ที่ ๑ บ้านบกปุย มาเป็นหมู่ที่ ๖ บ้านเก่าเจ้าในปัจจุบัน

บ้านเก่าเจ้าในปัจจุบัน

หมู่บ้าน ๗ บ้านคลองห้าง

บ้านคลองห้าง เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศและเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน คำว่า “คลองห้าง” มาจากคำ ๒ คำ คือคำว่า “คลอง” หมายถึงลำคลอง และคำว่า “ห้าง” หมายถึงที่พักชั่วคราวที่สร้างขึ้นบนต้นไม้ในป่า คำว่า “คลองห้าง” หมายถึง ลำคลองที่ชาวบ้านมาสร้างห้าง เพื่อเป็นที่พักชั่วคราว เนื่องจากในอดีตบ้านคลองห้างยังไม่มีผู้คนอาศัย ชาวบ้านเข้ามาในพื้นที่แห่งนี้เพื่อเข้ามาตัดหวายและ ลำสัตว์ป่า เมื่อเดินทางมาแล้วจะไม่สามารถเดินทางกลับภายในวันเดียวได้ทัน จึงต้องสร้างห้างที่ต้นไม้ใหญ่ริมลำคลองเป็นที่พัก เพื่อความสะดวกเพราะอยู่ใกล้แหล่งน้ำและป้องกันอันตรายจากสัตว์ป่าได้ด้วย การสร้างห้างริมลำคลองนี้จึงกลายเป็นชื่อหมู่บ้านในเวลาต่อมา

บ้านคลองห้าง เป็นหมู่บ้านใหม่ที่เพิ่งได้รับการจัดตั้ง ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งเข้ามาบุกเบิกทำไร่ ทำสวนและได้ผลผลิตดี จึงได้ชักชวนกันเข้ามาอยู่ จนกลายเป็นชุมชนเล็กๆ ชุมชนหนึ่งขึ้นอยู่กับบ้านบกปุย ต่อมาทางราชการเห็นว่า ชุมชนคลองห้างมีประชากรมากขึ้น สามารถตั้งเป็นหมู่บ้านได้จึงแยกจาก หมู่ที่ ๑ บ้านบกปุย มาตั้งเป็นหมู่ที่ ๗ บ้านคลองห้าง เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๓๔

ลักษณะของห้างบนต้นไม้

ที่มา : forum.uamulet.com (๒๕๕๖)

ที่มา www.bloggang.com (๒๕๕๖)

กิจกรรมที่ ๘

๑. จับคู่อาณาเขตติดต่อของตำบลลำภีกับตำบลอื่น โดยนำตัวอักษรไปใส่หน้าตัวเลข

___ ๑. ติดต่อกับตำบลกะปง	ก. ทิศตะวันออก
___ ๒. ติดต่อกับตำบลทุ่งคาโงก	ข. ทิศตะวันตก
___ ๓. ติดต่อกับตำบลลำแก่น	ค. ทิศเหนือ
___ ๔. ติดต่อกับตำบลทุ่งมะพร้าว	ง. ทิศใต้

๒. จับคู่ชื่อหมู่บ้านที่กำหนดให้

บ้านบกปุย	☉	☉	หมู่ที่ ๑
บ้านคลองห้าง	☉	☉	หมู่ที่ ๒
บ้านเก่าเจ้า	☉	☉	หมู่ที่ ๓
บ้านดินเป็ด	☉	☉	หมู่ที่ ๔
บ้านลำภี	☉	☉	หมู่ที่ ๕
บ้านช้างนอน	☉	☉	หมู่ที่ ๖
บ้านเขี้ยวหลอด	☉	☉	หมู่ที่ ๗

๓. นำชื่อหมู่บ้านที่กำหนดให้เติมในประเภทภูมินาม

บ้านบกปุย	บ้านดินเป็ด	บ้านช้างนอน	บ้านลำภี
บ้านเขี้ยวหลอด	บ้านเก่าเจ้า	บ้านคลองห้าง	

๑) หมู่บ้านใดบ้างที่ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ที่พบในท้องถิ่น

---

๒) หมู่บ้านใดเป็นการตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมคือมีลักษณะเป็น
ลำคลอง และมีคนมาสร้างห้างบนต้นไม้

---

๓) หมู่บ้านใดที่ตั้งตามการเปลี่ยนแปลงของภาษาหรือคำที่ออกเสียงเพี้ยนจากคำเดิมคือตัดคำ
เพื่อให้ง่ายต่อการออกเสียงภาษาถิ่น

---

๔) หมู่บ้านใดที่ตั้งชื่อตามสัตว์.

---

๕) หมู่บ้านใดที่ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้านคือมีกลุ่มบุคคลเข้ามาอาศัยครั้งแรก ๕
ครอบครัว

---

๔. ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำภี

๑) ใครคือคนกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาอาศัยในพื้นที่บ้านบกนุญ

---

๒) ดินแดนเป็ดมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร

---

๓) ลักษณะภูมิประเทศของบ้านช่างนอนเหมาะสำหรับการประกอบอาชีพอะไร

---

๔) ดินหลุมพี เป็นพืชตระกูลเดียวกับสละและระกำสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างไร

---

๕) ลำคลองเหี่ยวหลอดในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร

---

๖) ชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งรกรากที่บ้านเก่าเข้ามาจากหมู่บ้านใด

---

๗) ชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้ามาที่หมู่บ้านคลองห้างเข้ามาเพราะเหตุใด

เฉลย

เฉลยกิจกรรมที่ ๑

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภูมินาม มีความหมายอย่างไร

ภูมินามคือวัฒนธรรมทางด้านภาษาที่มนุษย์ใช้ตั้งชื่อขึ้นเพื่อเรียกสถานที่ต่างๆ ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต หรือนามสถานที่ในแต่ละท้องถิ่น

๒. การมีความรู้เกี่ยวกับหมู่บ้านที่นักเรียนอาศัยมีความจำเป็นอย่างไร

มีความจำเป็นมาก เพราะเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง ทำให้คนรุ่นหลังเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

๓. หมู่บ้านต่อไปนี้ เป็นภูมินามประเภทใด

ชื่อหมู่บ้าน	ประเภทของภูมินาม
บ้านบางไทร	การตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้ที่พบในท้องถิ่น
บ้านเขาน้อย	การตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ
บ้านบางมา	การตั้งชื่อตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
บ้านคอกช้าง	การตั้งตามชื่อสัตว์
ชุมชนเสนานุสรังสรรค์	การตั้งตามนามบุคคลสำคัญของท้องถิ่น
บ้านบนไร่	การตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
บ้านเขี้ยวหลอด	การตั้งตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน
บ้านย่าหมี	การตั้งตามนามบุคคลสำคัญของท้องถิ่น
บ้านหน้าเขา	การตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ
บ้านทับละมุ	การตั้งตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน

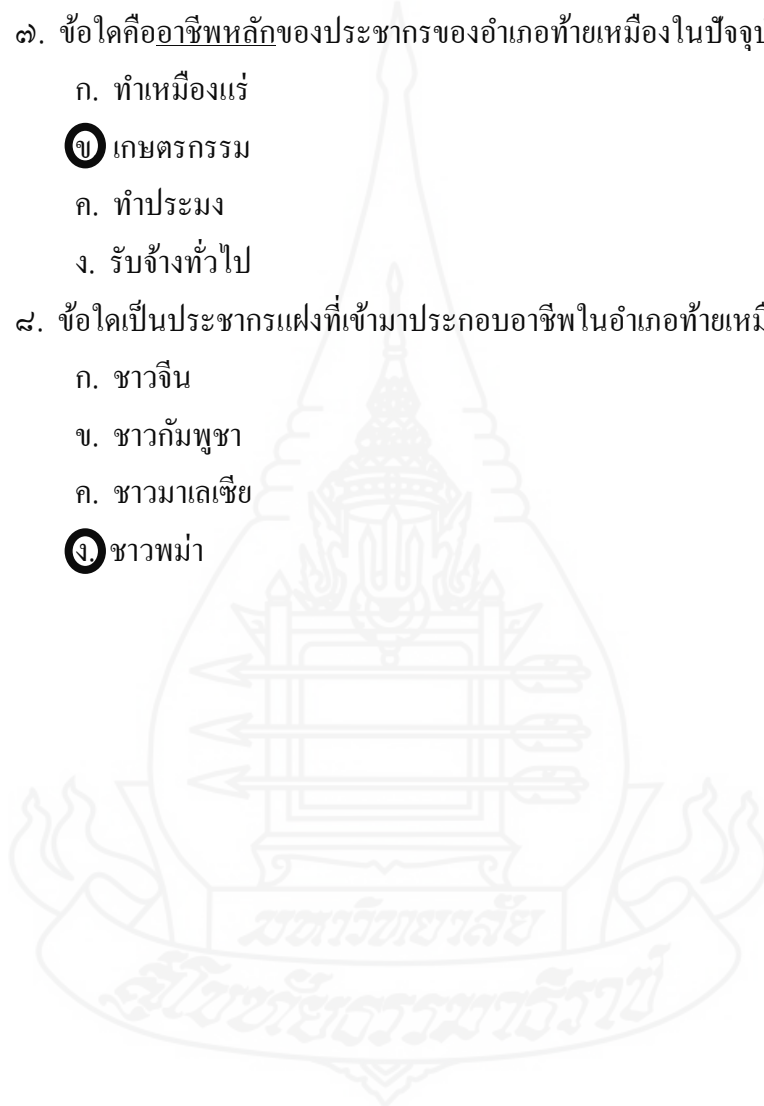

เฉลยกิจกรรมที่ ๒

คำสั่ง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใด ไม่ใช่ความเป็นมาของอำเภอท้ายเหมือง
  - ก. เดิมอำเภอท้ายเหมืองมีพื้นที่เป็นป่า
  - ข. ประชากรกลุ่มแรกที่เข้ามา เข้ามาทำเหมืองแร่
  - ค. ชื่ออำเภอมาจากการทำเหมืองแร่เหล็ก
  - ง. ได้รับการยกฐานะให้เป็นอำเภอเมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๐
๒. เดิมอำเภอท้ายเหมืองขึ้นอยู่กับอำเภอใด
  - ก. อำเภอทุ่งมะพร้าว
  - ข. อำเภอกะปง
  - ค. อำเภอตะกั่วทุ่ง
  - ง. อำเภอตะกั่วป่า
๓. ข้อใด ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของอำเภอท้ายเหมือง
  - ก. ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอตะกั่วป่าและอำเภอกะปง
  - ข. ทิศใต้ติดอำเภอเมืองและอำเภอตะกั่วทุ่ง
  - ค. ทิศตะวันออกติดทะเลอ่าวไทย
  - ง. ทิศตะวันตกติดทะเลอันดามัน
๔. สัญลักษณ์ ในแผนที่อำเภอ ตำแหน่ง N คืออำเภอใด
  - ก. อำเภอตะกั่วป่า
  - ข. อำเภอเมืองพังงา
  - ค. อำเภอตะกั่วทุ่ง
  - ง. อำเภอท้ายเหมือง
๕. ข้อใดคือจำนวนตำบลและจำนวนหมู่บ้านของอำเภอท้ายเหมือง
  - ก. ๖ ตำบล ๔๐ หมู่บ้าน
  - ข. ๖ ตำบล ๔๕ หมู่บ้าน
  - ค. ๗ ตำบล ๔๐ หมู่บ้าน
  - ง. ๗ ตำบล ๔๕ หมู่บ้าน

๖. อำเภอท้ายเหมืองมีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร
- ก. ทิศเหนือเป็นที่ราบสูง
  - ข. ทิศใต้ติดต่อกับชายทะเลยาว ๓๑ กิโลเมตร
  - ค. ทิศตะวันออกเป็นที่ราบสลับเทือกเขา
  - ง. ทิศตะวันตกเป็นที่ราบชายฝั่ง
๗. ข้อใดคืออาชีพหลักของประชากรของอำเภอท้ายเหมืองในปัจจุบัน
- ก. ทำเหมืองแร่
  - ข. เกษตรกรรม
  - ค. ทำประมง
  - ง. รับจ้างทั่วไป
๘. ข้อใดเป็นประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพในอำเภอท้ายเหมือง
- ก. ชาวจีน
  - ข. ชาวกัมพูชา
  - ค. ชาวมาเลเซีย
  - ง. ชาวพม่า

เฉลยกิจกรรมที่ ๓

๑. บอกอาณาเขตของตำบลท้ายเหมือง

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

๒. กา X หน้าชื่อที่ไม่ใช่หมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง

    x   ๑. บ้านเขากล้วย

    ๒. บ้านเขาน้อย

    x   ๓. บ้านบงปุย

    x   ๔. บ้านลำรุ

    ๕. บ้านทับยาง

    x   ๖. บ้านทุ่งมะพร้าว

    ๗. บ้านท่าซอ

    x   ๘. บ้านท่าดินแดง

    ๙. บ้านหินลาด

    x   ๑๐. บ้านทับปลา

๓. นำชื่อหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมืองเติมในประเภทภูมินามที่กำหนด

๑) ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านเขาน้อย บ้านหินลาด บ้านลำปี

๒) ชื่อสัตว์

บ้านห้วยกร้าง

๓) ชื่อพันธุ์ไม้

บ้านพอแดง บ้านทับยาง

๔) เหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน

บ้านตลาดท้ายเหมือง บ้านท่าซอ

๕) การประกอบอาชีพ
บ้านบนไร่

๔. ภูมินามหมู่บ้านต่อไปนี้ นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมเรื่องใด

๑) บ้านเขาน้อย

ชาวเขาน้อยในอดีตเข้ามาจับจองที่ดินเพื่อประกอบอาชีพทำการเกษตร

๒) บ้านห้วยกร่าง

ปลากร่างเป็นปลาตระกูลเดียวกับปลาช่อน แต่ตัวเล็กกว่า ชอบอาศัยในหนอง คลอง บึง เป็น ปลาน้ำจืด

๓) บ้านพองแดง

ต้นกะพ้อเป็นปาล์มชนิดหนึ่ง ขึ้นเป็นกอ ริมทะเล หรือบริเวณที่น้ำเค็มท่วมถึง ใบใช้ห่อขนมหรือ ทำหลังคา

๔) บ้านตลาดท้ายเหมือง

จังหวัดพังงาในอดีตทำเหมืองแร่ดีบุกเป็นจำนวนมาก

๕) บ้านท่าซอ

ศาลาท่าน้ำนอกจากจะเป็นท่าเรือแล้ว ยังเป็นที่พักผ่อนของชาวเรืออีกด้วย

๖) บ้านหินลาด

ในอดีตชาวจีนเข้ามาทำงานเหมืองแร่ในประเทศไทย

๗) บ้านบนไร่

ไร่ที่ชาวบนทำคือ ไร่ปลูกข้าว

๘) บ้านลำปี

ชาวบ้านในท้องถิ่นของชาวลำปีคือชาวมอแกน คือชาวเลหรือชาวไทยใหม่ ที่ยึดอาชีพทำมาหากินกับทะเลอันดามัน

เฉลยกิจกรรมที่ ๔

๑. จับคู่อาณาเขตติดต่อของตำบลทุ่งมะพร้าวกับตำบลอื่นโดยนำตัวอักษรไปใส่หน้าตัวเลข

___ ก ___	๑. ทิศเหนือ	ก. ตำบลลำภี
___ ข ___	๒. ทิศใต้	ข. ตำบลท้ายเหมือง
___ ง ___	๓. ทิศตะวันออก	ค. ตำบลลำแก่น
___ จ ___	๔. ทิศตะวันตก	ง. ตำบลทุ่งคาโงก

๒. จัดเส้นใต้ชื่อหมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครองของตำบลทุ่งมะพร้าว

บ้านบางไทร	<u>บ้านเกาะนก</u>	<u>บ้านเขากล้วย</u>	บ้านทับละมุ
<u>บ้านนาใน</u>	<u>บ้านขนิม</u>	<u>บ้านคอกช้าง</u>	<u>บ้านควนแรด</u>
<u>บ้านบนไร่</u>	<u>บ้านอินทนิล</u>	<u>บ้านทุ่งมะพร้าว</u>	บ้านย่าหมี

๓. การตั้งภูมินามของตำบลทุ่งมะพร้าวมีวิธีการตั้งชื่อ ๖ ประเภทดังนี้

๑) ตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น คือ

- ๑.๑ บ้าน _____ ทุ่งมะพร้าว _____
 ๑.๒ บ้าน _____ เขากล้วย _____
 ๑.๓ บ้าน _____ ควนแรด _____
 ๑.๔ บ้าน _____ อินทนิล _____

๒) ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ คือ

- ๒.๑ บ้าน _____ เกาะนก _____

๓) ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน คือ

- ๓.๑ บ้าน _____ ฝ่ายท่า _____

๔) ตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ คือ

- ๔.๑ บ้าน _____ นาใน _____

๕) ตั้งชื่อตามสภาพแวดล้อม คือ

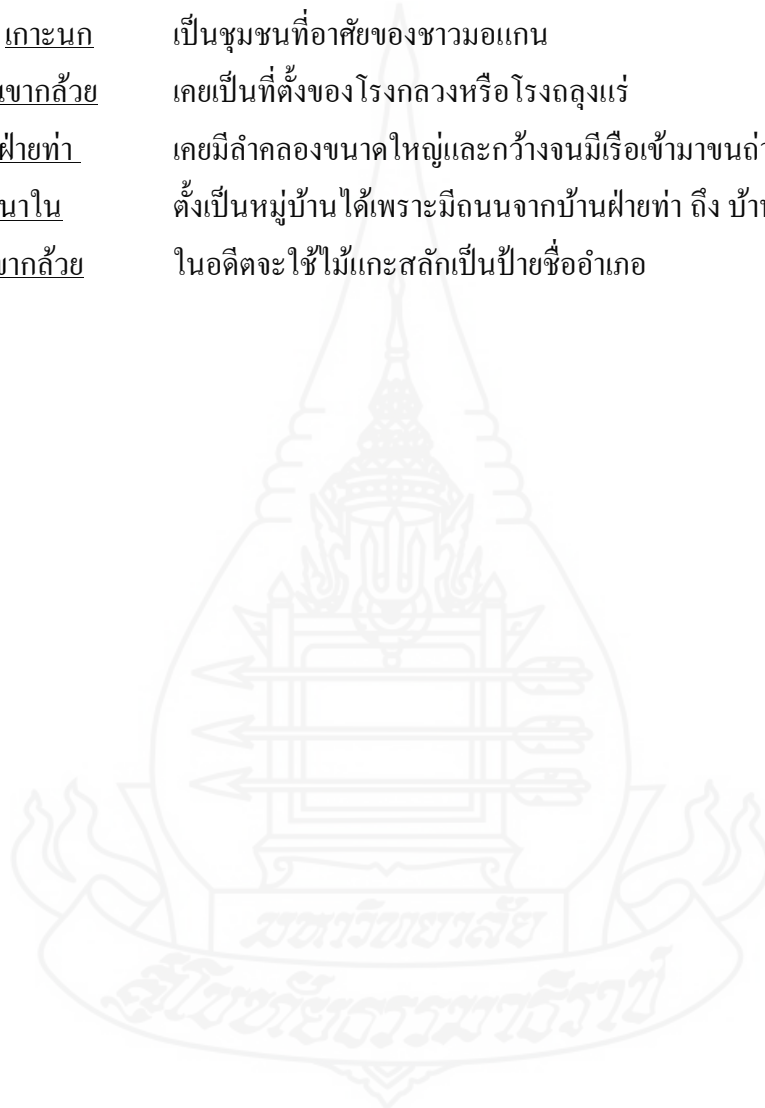
- ๕.๑ บ้าน _____ ขนิม _____

๖) ตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล เป็นหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่ คือ

- ๖.๑ บ้าน _____ นิคมพัฒนา _____
 ๖.๒ บ้าน _____ สร้างตนเอง _____
 ๖.๓ บ้าน _____ นิคมสามัคคี _____

๔. ความรู้เพิ่มเติมต่อไปนี้ที่นักเรียนได้รับจากการศึกษาภูมินามหมู่บ้านใด ให้นักเรียนนำชื่อหมู่บ้านไปเติมในช่องว่าง

บ้าน <u>ควนแรด</u>	ประโยชน์ของต้นจี้แรดคือใช้ทำหุกระบุง และปุงกี
บ้าน <u>ขนิม</u>	การทำเหมืองแร่ส่งผลให้แหล่งน้ำในชุมชนเปลี่ยนสีคล้ายสีของสนิม
บ้าน <u>อินทนิล</u>	ต้นตะแบกเป็นไม้เนื้อแข็งมีดอกสีม่วง
บ้าน <u>เกาะนก</u>	เป็นชุมชนที่อาศัยของชาวมอแกน
บ้าน <u>เขากล้วย</u>	เคยเป็นที่ตั้งของ โรงกลวงหรือ โรงถลุงแร่
บ้าน <u>ฝายท่า</u>	เคยมีลำคลองขนาดใหญ่และกว้างจนมีเรือเข้ามาขนถ่ายสินค้า
บ้าน <u>นาใน</u>	ตั้งเป็นหมู่บ้านได้เพราะมีถนนจากบ้านฝายท่า ถึง บ้านดินเป็ด ตัดผ่าน
บ้าน <u>เขากล้วย</u>	ในอดีตจะใช้ไม้แกะสลักเป็นป้ายชื่ออำเภอ

เฉลยกิจกรรมที่ ๕

๑. นำคำที่กำหนดมาให้เติมในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

ทิสเหนือ	ทิสใต้	ทิสตะวันออก	ทิสตะวันตก
----------	--------	-------------	------------

- ___ ทิสตะวันตก ___ ๑. ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน
 ___ ทิสตะวันออก ___ ๒. ติดต่อกับ ตำบลบางทอง
 ___ ทิสใต้ ___ ๓. ติดต่อกับ ตำบลโคกกลอย
 ___ ทิสเหนือ ___ ๔. ติดต่อกับ ตำบลท้ายเหมือง

๒. เติมชื่อหมู่บ้านในตำบลนาเตยที่ขาดหายไป

หมู่บ้าน ๑ บ้านบางเตย	หมู่บ้าน ๒ <u>บ้านห้วยนา</u>
หมู่บ้าน ๓ <u>บ้านยายนิน</u>	หมู่บ้าน ๔ <u>บ้านลุมพินี</u>
หมู่บ้าน ๕ <u>บ้านห้วยทราย</u>	หมู่บ้าน ๖ <u>บ้านท่าแดง</u>
หมู่บ้าน ๗ <u>บ้านบ่อदान-ในไร่</u>	หมู่บ้าน ๘ <u>บ้านบางคลี</u>
หมู่บ้าน ๙ <u>บ้านนาแฝก</u>	

๓. จับคู่ประเภทของภูมินามกับหมู่บ้านที่กำหนดให้

___ ก ___ ๑. บ้านนาเตย	ก. ตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น
___ ค ___ ๒. บ้านยายนิน	ข. ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศและสภาพแวดล้อม
___ ข ___ ๓. บ้านห้วยทราย	ค. ตั้งตามบุคคลสำคัญของท้องถิ่นหรือผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน
___ ง ___ ๔. บ้านลุมพินี	ง. ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
___ จ ___ ๕. บ้านนาแฝก	จ. ตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ

๔. เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

- ๑) ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของดินเตย
- ก. ทำกระสอบใส่ข้าวสาร
  - ข. ทำกระสอบใส่หมากพลู
  - ค. ทำหูกึ่งกึ่ง
  - ง. ทำเสื่อ

๒) “ห้วนนา”ในภาษาถิ่นใต้ หมายถึงสิ่งใด

- ก. คันนา
- ข. พื้นที่นาที่เปลี่ยนแปลง
- ค. โคนต้นข้าวที่ใช้ดำในนา
- ง. พื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำสำหรับทำนา

๓) จังหวัดพังงาในอดีตขึ้นอยู่กับหัวเมืองใด

- ก. นครศรีธรรมราช
- ข. ตะกั่วทุ่ง
- ค. ถลาง
- ง. ไชยา

๔) ลุมพินีวัน เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติอย่างไร

- ก. เป็นสถานที่ประสูติของพระพุทธเจ้า
- ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
- ค. เป็นสถานที่ปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
- ง. เป็นสถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งแรกของพระพุทธเจ้า

๕) ข้อใดไม่ใช่พืชที่ชาวบ้านบ่อदान – ในไร่ในอดีตปลูก

- ก. แดงโม
- ข. ข้าว
- ค. ถั่วลิสง
- ง. พริก

๖) “เทศ”หมายถึงคนที่มาจากที่ใด

- ก. ในเขตเทศบาล
- ข. อำเภออรัญประเทศ
- ค. ชายแดนของประเทศ
- ง. ประเทศบังกลาเทศ

๗) หัวเมืองถลางทำสงครามกับประเทศใดในปีพุทธศักราช ๒๓๒๘

- ก. พม่า
- ข. มอญ
- ค. เวียดนาม
- ง. กัมพูชา

๘) ข้อใดคือประโยชน์ของหญ้าแฝก

- ก. เป็นยาสำหรับสุนัข
- ข. เป็นพืชคลุมดินป้องกันวัชพืช
- ค. เป็นอาหารของมนุษย์
- ง. เป็นพืชที่ปลูกไว้ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

เฉลยกิจกรรมที่ ๖

๑. ตำบลบางทองตั้งอยู่ทางทิศใดของอำเภอท้ายเหมือง
ตำบลบางทอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอท้ายเหมือง มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลลำแก่น
ตำบลทุ่งมะพร้าวอำเภอท้ายเหมือง และตำบลกะไหล ตำบลถ้ำ อำเภอตะกั่วทุ่ง

๒. จัดเส้นใต้ชื่อหมู่บ้านที่ไม่อยู่ในเขตการปกครองของตำบลบางทอง

บ้านกลาง	<u>บ้านหินลาด</u>	บ้านทรายขาว	<u>บ้านลุมพินี</u>
บ้านแร่	บ้านราชา	<u>บ้านควนแรด</u>	<u>บ้านเขากล้วย</u>
บ้านค่าย	บ้านบางทอง	บ้านใหญ่	<u>บ้านบางใหญ่</u>

๓. นำประเภทของภูมินามต่อไปนี้เติมในช่องว่างเพื่อให้สัมพันธ์กับที่มาของภูมินามหมู่บ้าน (สามารถซ้ำได้)

ตั้งตามชื่อสัตว์

ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศหรือสภาพแวดล้อม

ตั้งตามชื่อพืช

ตั้งตามนามผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน

ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ

ตั้งตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน

- ๑) บ้านกลาง ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศหรือสภาพแวดล้อม
 ๒) บ้านบางทอง ตั้งตามนามผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน
 ๓) บ้านแร่ ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ
 ๔) บ้านใหญ่ ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศหรือสภาพแวดล้อม
 ๕) บ้านราชา ตั้งตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน
 ๖) บ้านค่าย ตั้งตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน
 ๗) บ้านทรายขาว ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศหรือสภาพแวดล้อม

๔. กา ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง

๑. บ้านกลางเคยเป็นชุมชนหนึ่งของอำเภอตะกั่วทุ่ง

๒. คำว่า “บัง” หมายถึง “พี่ชาย” ใช้เรียกชายที่นับถือศาสนาอิสลาม

๓. อุปราชเมืองนครมาแต่งงานกับนางทองเป็ย สาวชาวบ้านในตำบลบางทอง

๔. สงครามเก้าทัพ เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
(รัชกาลที่ ๒)

๕. ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ ๑) พม่ายกทัพมาตี
เมืองถลาง

เฉลยกิจกรรมที่ ๗

๑. วงกลมล้อมรอบสถานที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลลำแก่น

ตำบลคึกคัก	ตำบลบางทอง	ตำบลนาเตย
ตำบลท้ายเหมือง	ตำบลทุ่งมะพร้าว	ตำบลลำภี
ตำบลทุ่งคาโงก	ตำบลโคกกลอย	ทะเลอันดามัน

๒. เขียนชื่อหมู่บ้านในตำบลลำแก่นอย่างน้อย ๓ หมู่บ้าน

บ้านลำรุ   บ้านเขาหลัก   บ้านลำแก่น
บ้านท่าดินแดง   บ้านทับละมุ   บ้านคอนจันทร์

๓. บอกประเภทของภูมินามหมู่บ้านดังต่อไปนี้

บ้านลำรุ	ประเภทตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
บ้านเขาหลัก	ประเภทตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
บ้านลำแก่น	ประเภทตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น
บ้านคอนจันทร์	ประเภทตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น
บ้านท่าดินแดง	ประเภทตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
บ้านทับละมุ	ประเภทตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ

๔. จับคู่ชื่อหมู่บ้านกับความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้าน

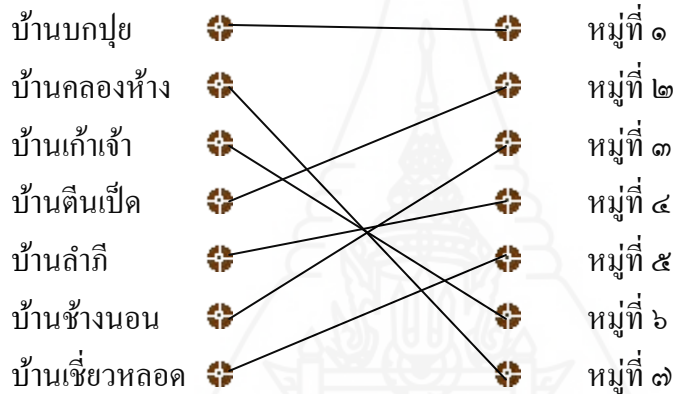
บ้านลำรุ	⊙	⊙	บุคคลแรกที่เข้ามาในหมู่บ้านนี้เข้ามาเพื่อเจาะหาน้ำมันยาง
บ้านเขาหลัก	⊙	⊙	หมู่บ้านนี้เป็นที่ตั้งของฐานทัพเรือพังงาในปัจจุบัน
บ้านลำแก่น	⊙	⊙	เดิมหมู่บ้านนี้ชื่อว่า “บ้านป่าสงวน”
บ้านท่าดินแดง	⊙	⊙	การสัญจรไปมาของหมู่บ้านนี้ในอดีตใช้การเดินทางเท้า
บ้านทับละมุ	⊙	⊙	ต้นไผ่ที่นี่เป็นไผ่ที่ไม่มีรูตรงกลางลำต้น หรือที่เรียกว่า “ไผ่ตัน”
บ้านคอนจันทร์	⊙	⊙	มีคนมาอาศัยที่หมู่บ้านนี้มากขึ้นเพราะ มีการตั้งฐานทัพเรือพังงา ที่บ้านทับละมุ

เฉลยกิจกรรมที่ ๘

๑. จับคู่อาณาเขตติดต่อของตำบลล้ากับตำบลอื่น โดยนำตัวอักษรไปใส่หน้าตัวเลข

__ ก __ ๑. ติดต่อกับตำบลกะปง	ก. ทิศตะวันออก
__ ก __ ๒. ติดต่อกับตำบลทุ่งคาโงก	ข. ทิศตะวันตก
__ ข __ ๓. ติดต่อกับตำบลลำแก่น	ค. ทิศเหนือ
__ ง __ ๔. ติดต่อกับตำบลทุ่งมะพร้าว	ง. ทิศใต้

๒. จับคู่ชื่อหมู่บ้านที่กำหนดให้

๓. นำชื่อหมู่บ้านที่กำหนดให้เติมในประเภทภูมินาม

บ้านบกปุย	บ้านดินเป็ด	บ้านช้างนอน	บ้านล้า
บ้านเขี้ยวหลอด	บ้านเก่าเจ้า	บ้านคลองห้าง	

๑) หมู่บ้านใดบ้างที่ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ที่พบในท้องถิ่น

บ้านบกปุย บ้านดินเป็ด

๒) หมู่บ้านใดเป็นการตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมคือมีลักษณะเป็น
ลำคลอง และมีคนมาสร้างห้างบนต้นไม้

บ้านคลองห้าง

๓) หมู่บ้านใดที่ตั้งตามการเปลี่ยนแปลงของภาษาหรือคำที่ออกเสียงเพี้ยนจากคำเดิมคือตัดคำ
เพื่อให้ง่ายต่อการออกเสียงภาษาถิ่น

บ้านเขี้ยวหลอด

๔) หมู่บ้านใดที่ตั้งชื่อตามสัตว์

บ้านช้างนอน

๕) หมู่บ้านใดที่ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้านคือมีกลุ่มบุคคลเข้ามาอาศัยครั้งแรก ๕

ครอบครัว

บ้านเก่าเจ้า

๔. ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำภี

๑) ใครคือคนกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาอาศัยในพื้นที่บ้านบกนุญ

ตาเจ้าใหญ่ ตาเจ้าหมื่นหิตา ตาแดงตุง เป็นกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านบกนุญ

๒) ดินดินเป็ดมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร

ดินดินเป็ดมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า ดินสัตตบรรณ

๓) ลักษณะภูมิประเทศของบ้านช้างนอนเหมาะสำหรับการประกอบอาชีพอะไร

ลักษณะพื้นที่เหมาะสำหรับประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพราะมีดินอุดมสมบูรณ์

๔) ดินหลุมพี เป็นพืชตระกูลเดียวกับสละและระกำสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างไร

นำผลของดินหลุมพีมารับประทาน

๕) ลำคลองเขี้ยวหลอดในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร

ปัจจุบันคลองเขี้ยวหลอดตื้นเขิน ไม่ได้ไหลเขี้ยวเหมือนในอดีต

๖) ชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งรกรากที่บ้านเก่าเจ้ามาจากหมู่บ้านใด

ชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้ามาที่บ้านเก่าเจ้ามาจากบ้านทุ่งคาโงก

๗) ชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้ามาที่หมู่บ้านคลองห้างเข้ามาเพราะเหตุใด

ชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้ามาบ้านคลองห้างเข้ามาเพื่อตัดหวายและล่าสัตว์

แหล่งอ้างอิง

ท้ายเหมือง (ออนไลน์) “ประวัติย่ออำเภอท้ายเหมือง” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก

<https://sites.google.com/site/thayhemuxng/home/prawati-yx-xaphex-thayhemuxng>

สภาวัฒนธรรมจังหวัดพังงา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพังงา (๒๕๕๐) **ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดพังงา**

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพังงา (๒๕๔๘) **สังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดพังงา** พังงา

อำเภอท้ายเหมือง (ออนไลน์) “มารู้จักท้ายเหมืองกันเถอะ” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก

123.242.170.139/newwab2011_old/index

อ้างอิงภาพ

- กองฟอน (2556) “อุ้มผาง...ตามฝันในเมืองแห่งสายหมอก (ตอน 1)” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556
จาก www.bloggang.com/
- การประปานครหลวง (2556) “หญ้าแฝก กำแพงมีชีวิตอนุรักษ์ดิน-คืนสายน้ำใส” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.mwa.co.th
- เขาพนม (2557) “แวะพักแวะชม อช.คลองวังเจ้า – อช.ออบหลวง” คืบคืบวันที่ 11 สิงหาคม 2557
จาก <http://www.bloggang.com/>
- คืบทะเลหนาวและดาวพันดวง (2556) “ความแตกต่างของต้น “ดินเปิด” กับ “เปิดน้ำ” ที่ไม่ควรปลูก
ในบริเวณบ้าน” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก topic.pantip.com/home/topicstock/
- โครงการลมหายใจไร่ลทิน (2557) “โครงการลมหายใจไร่ลทิน โชว์ผลงานภาพศิลป์น้อยหัวใจ
ชื่อสัตย์” คืบคืบวันที่ 11 สิงหาคม 2557 จาก www.thailanddexhibition.com
จาก time-museum.blogspot.com
- จารุพันธ์ ทองแถม (2556) “ปลูกต้นยางนาเพื่อลูกหลาน” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก
measwatch.org
- เจษฎา ศรีจุลดา (2556) “ความพอดี 5 ประการ” คืบคืบวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก www.lam.ac.th
- ชาลาติน (2556) “อิสลามหลังม่านไม้ไผ่” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.oknation.net
- เขียนมา (2556) “รวมผลไม้ต่างๆ>ผลไม้ป่า...เคยเห็นบ่” คืบคืบวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก
www.baanmaha.com/
- ต้นน้ำ (2556) “ข้อมูลวัดป่าขุนนา ให้อ่านดูครับ” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556
จาก www.weekenhobby.com
- ไทบ้าน (2556) “มาช่วยกันทำความสะอาดชุมชนให้น่าอยู่กันเถอะครับ” คืบคืบวันที่ 30 ตุลาคม 2556
จาก www.oknation.net
- นฉฉ ฉานิตวงศ์ (2556) “ดงวิ ห้วยมหัศจรรย์กลางป่ามรดกโลก” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556
จาก www.siamensis.org
- ปลายแป้นพิมพ์ (2556) “หลุมพี...ไม่ผลพื้นบ้าน” คืบคืบวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก
www.bloggang.com
- ฝากฝัน (2556) “คำพยากรณ์สุดท้าย” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.okaynation.net
- พฐ 2524 (2556) “ท้ายชื่อผลไม้ทางใต้ชนิดหนึ่ง” คืบคืบวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก
www.zpooooo612.pat.122.155.18.14

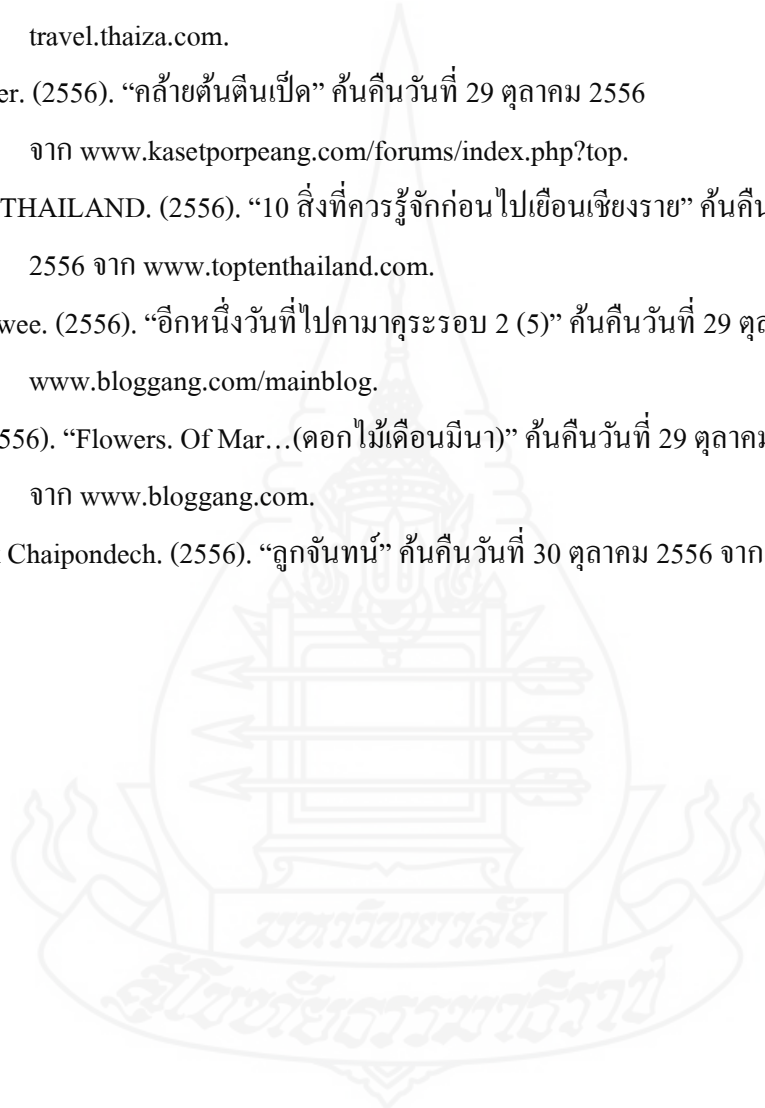
- พนิดา สุขแดง (2556) “ประเพณีสู่ขอ” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.baanmaha.com
- พอช ตรีเอิ้น (2556) “ข่าวท้องถิ่นสงขลา” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก news.hatyaio.com
- พิชชา (2556) “ตามรอยบาท สมเด็จพระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.oknation.net
- พิพิธภัณฑน์เหมืองแร่ภูเก็ต (2556) “พิพิธภัณฑน์เหมืองแร่ภูเก็ต” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556
- มูลนิธิไอทีเพื่อสังคม (2556) “ศูนย์เรียนรู้ชุมชนออนไลน์” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.it4social.org
- โลกภาพถ่าย (2556) “ชายของสันติภาพ (23/100)” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก th.inter-pix.com
- วิกิพีเดีย (2556) “พื้นที่ชุ่มน้ำกับวิกฤตการณ์โลกร้อน” ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก mblog.manager.co.th
- ศาลาท่าน้ำ (2556) “ตามรอยวิถีริมคลองมหาสวัสดิ์ จากปัจจุบันสู่อดีต” ค้นคืนเมื่อ 11 สิงหาคม 2557 จาก dc108.4shared.com
- สถานีวิทย์เวียดนาม ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศ (2557) “การปลูกนาขั้นบันได คือเอกลักษณ์วัฒนธรรมการทำนาในเขตเขาภาคเหนือของเวียดนาม” ค้นคืนวันที่ 11 สิงหาคม 2557 จาก vovword.vn
- สปริงนิวส์ (2556) “ตากเตรียมปิดศูนย์อพยพ หลังพม่าอ้าแขนรับผู้ลี้ภัย” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก new.springnewstv.tv
- สยามวิว่าดอทคอม (2557) “จัดงานแต่งงานแบบช่วยเหลือโลกร้อน” ค้นคืนวันที่ 11 สิงหาคม 2557 จาก www.siamviva.com
- สวนมิตรปราณี (2556) “ต้นตะแบก” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก www.saunmitpranee.com
- สุรชาติ สมดา (2556) “ต้นไม้ถึงจะเป็นไม้อ่อน โยนแต่ก็ไม่ได้อ่อนแอ” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก surachat30426.blogspot.com
- เสลา (2556) “บ้านไร่ปลายนา” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.arunsawat.com
- เสียงใต้รายวัน (2556) “บุรีรัมย์ ปิดศูนย์อพยพแล้ว หลังชาวบ้านทยอยกลับ” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก singtai.com
- หลากหลายความเป็นไทยกับ Thai tour.com (2556) “ชาวมอแกน คนไทยหรือเปล่า” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก thai-tour.com
- _____ (2556) “อุทยานแห่งชาติเขาลำปี – หาดท้ายเหมืองพังงา” ค้นคืนเมื่อ 29 ตุลาคม 2556 จาก thai-tour.com

- อ้อตพญาไม้ (2556) “นี่ก็ห้างที่เก่าแก่ที่สุดครับ” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก
forum.uamulet.com
- อาคม (2557) “เขื่อนหมูป่ามอแกนเกาะสุรินทร์ สัมผัสชีวิตกลางทะเลอันดามัน” ค้นคืนวันที่
11 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.oknation.net>
- อินทวัชร ลีจินดา (2556) “พระแสงศรกำลังราม” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก
www.7infantrydiv.com
- อุเทนแท่งคักรองน้ำ (2556) “ผลการติดตั้งแท่งคักรองน้ำสนิมเหล็ก” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556
จาก board.palungjit.org
- แอน (2556) “หาดทรายเล็กๆ ที่เขาหลัก จังหวัดพังงา” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก
www.primethai.com/thaiblog/?p=21
- โอทอป ในนครพนม (2556) “งานสานเสื่อใบเตยหนาม บ้านโนนสวรรค์” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม
2556 จาก nkpotop.blogspot.com
- A. Punnee. (2556). “สำรวจ 298 ต้นไม้โบราณ” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก
www.oknation.net/blog/bypunnee.
- Aiyara Gems. (2557). “ความรู้พิชิตมงคลสมรสแบบไทย” ค้นคืนวันที่ 11 สิงหาคม 2556 จาก
aiyaragems.com.
- ASTV ผู้จัดการออนไลน์ (2556) “เรียนรู้วิถีพอเพียงที่พระรามเก้า” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556
จาก www.manager.co.th.
- Chaopraya02. (2556). “อัมพวา..ชัยพัฒนานุรักษ์” ค้นคืนวันที่ 11 พฤศจิกายน 2556 จาก
www.chaoprayanews.com.
- Emo. (2556). “สนุกบ้านเรา Enjoy our homes” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก
snookbanrous.blogspot.com.
- Falco. (2556). “เส้นทางสายประวัติศาสตร์สวิส” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก
www.arunsawat.com/.
- Fisheries. (2556). “โป๊ะ” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก www.fisheries.go.th.
- Gaia. (2556) “น้ำตกวะภูแก้ว อำเภอสูงเนิน” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556
จาก www.skyscrapercity.com.
- ING-ing. (2556) “รวมรูปฝึกงานโรงพยาบาลแห่งมูลนิธิเพื่อนช้าง จังหวัดลำปาง” ค้นคืนวันที่
29 ตุลาคม 2556 จาก www.epofclinic.com.

- Kapook. (2556). “พิธีแต่งงานแบบอีสานสืบสานวัฒนธรรม” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก wedding.kapok.com.
- Ladysorry’s life. (2557). “เชียงคาน” คั่นคืนวันที่ 1 สิงหาคม 2557 จาก ladysorry.wordpress.com/tag/บ้านกลาง/.
- Mr.Oe. (2557). “มามีบ้านพักตากอากาศกันหะอะ Series หัวหินชะอำ” คั่นคืนวันที่ 11 สิงหาคม 2557 จาก thinkofliving.com.
- Mwat Pro. (2556). “เกษตรไปไม้” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก watprodesktop.com.
- My Boidiversity. (2557). “เคยหนาม” คั่นคืนวันที่ 11 สิงหาคม 2557 จาก www.biogang.net.
- My-name-is-gee. (2556). “ไปตามหาอามังที่อินเดีย (5) ชีวิตหลากหลาย” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.oknation.net.
- Phayao. (2556). “ไปเขาค้อ ไปท่องเที่ยว + แอบตกปลา” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.siamfishing.com.
- Photoontour. (2556). “sipsongpanna 6 สวนลืออดีตเป็นเมืองเก่าของกษัตริย์องค์สุดท้ายเมืองสิบสองปันนา” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.photoontour9.com.
- _____. (2556). “เมื่อชาวม้งต้องลงจากคอย” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.photoontour.com.
- Pis.ratana. (2556). “เดินป่า ปีนเขา เข้าถึงหัวใจป่าที่คอยม่อนล้าน” คั่นคืนวันที่ 30 สิงหาคม 2556 จาก www.oknation.net.
- Pittawat Nurach. (2556). “หญ้าแฝกช่วยป้องกันการพังทลายของหน้าดิน” คั่นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก Vetivergrassuru.blogspot.com.
- Positioning. (2556). “เครื่องซีเมนต์ไทยหนุนสร้างอุโมงเรือประมงประจำชุมชน มุ่งคืนอาชีพและสร้างชุมชนเข้มแข็งแบบยั่งยืน” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.positioningmag.com.
- Siripong. (2556). “พิพิธภัณฑน์หมีองแร่ บันทึกประวัติศาสตร์ยุครุ่งเรืองของภูเก็ต” คั่นคืนวันที่ 25 พฤศจิกายน 2556 จาก live.phuketindex.com.
- Surachai0793. (2556). “ล่องแพเมืองกาญจน์ มัลดีฟ THAILAND” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.bloggang.com.
- Thaiherb-tip108. (2556) “สมุนไพรไทย- ขวาไก่” คั่นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.maroom-kamin.com.

- Thailand Mountain Bike. (2557). “ไต่กะกาเฟชาวจักรยาน ตอน 111” ค้นคืนวันที่ 11 สิงหาคม 2557 จาก www.thaimbt.co.
- _____. (2557). “ไต่กะกาเฟชาวจักรยาน ตอน 17” ค้นคืนวันที่ 11 สิงหาคม 2557 จาก www.thaimbt.com.
- Thaiza. (2556). “เที่ยวแสวงบุญแบบชาวพุทธที่อินเดีย เนปาล” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก travel.thaiza.com.
- Tiger Seller. (2556). “คล้ายตื่นตื่นเปิด” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.kasetporpeang.com/forums/index.php?top.
- TOPTEN THAILAND. (2556). “10 สิ่งที่คุณควรรู้จักก่อนไปเยือนเชียงราย” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.toptenthailand.com.
- Wanraorawee. (2556). “อีกหนึ่งวันที่ไปคามาคุระรอบ 2 (5)” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.bloggang.com/mainblog.
- Wicsir. (2556). “Flowers. Of Mar...(ดอกไม้เดือนมีนา)” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2556 จาก www.bloggang.com.
- Youwalak Chaipondech. (2556). “ลูกจันทน์” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก share.psu.ac.th.

บทที่ 3

ข้อสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สรุปผลได้ดังนี้
สรุปผลการศึกษา

1. วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีเนื้อหาประกอบด้วย

- บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม
- บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง
- บทที่ 3 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง
- บทที่ 4 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว
- บทที่ 5 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย
- บทที่ 6 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง
- บทที่ 7 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น
- บทที่ 8 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำเกี

แต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายเรื่องและภาพประกอบ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน และด้านท้องถิ่น จำนวน 1 ท่าน ประเมินโดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความ

สอดคล้อง และให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบทดสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือ ได้ค่าระดับความคิดเห็น 4.25

3. การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้ศึกษาได้วางแผนในการสร้างหนังสือ และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 กำหนดลักษณะของหนังสือเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทสารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 ศึกษาหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือดังนี้

สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3.3 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลือกใช้รูปแบบงานเขียนสารคดี กำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ คือ หนังสือชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดพังงา ของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพังงา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพังงา

3.4 กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3.5 การออกแบบปก นำเสนอลักษณะเด่นของอำเภอท้ายเหมือง คือ

3.5.1 อาชีพการทำเหมืองแร่ในอดีตซึ่งเป็นที่มาของชื่อ “ท้ายเหมือง”

3.5.2 แผนที่อำเภอท้ายเหมืองซึ่งแบ่งเขตการปกครองเป็น 6 ตำบล

3.5.3 ประเพณีปล่อยเต่า เป็นประเพณีที่สำคัญของอำเภอท้ายเหมือง

3.5.4 ชายทะเลท้ายเหมือง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอท้ายเหมือง

3.6 ส่วนประกอบของหนังสือประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดประสงค์ของผู้เขียน หน้าสารบัญ เพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแบ่งเป็น 8 บท แต่ละบทมีกิจกรรมท้ายเรื่อง หน้าบรรณานุกรม บอกแหล่งค้นคว้าที่มาของข้อมูล

3.7 ขนาดของหนังสือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองมีขนาด 21 x 29.7 หรือ A4 เนื่องจากต้องมีคำอธิบายและภาพประกอบ พร้อมทั้งเนื้อหาสาระที่น่าเสนาอมากกว่าเด็กเล็ก จึงมีขนาดรูปเล่มใหญ่พอเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

3.8 ขนาดตัวอักษร ใช้อักษร Angsana New ขนาด อักษร 16 พิกเซล ซึ่งเหมาะกับวัยและสายตาของผู้อ่าน

3.9 การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ ตามโครงสร้างของเนื้อหาแบ่งออกเป็น 8 บท ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมินาม

บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอท้ายเหมือง

บทที่ 3 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลท้ายเหมือง

บทที่ 4 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งมะพร้าว

บทที่ 5 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลนาเตย

บทที่ 6 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลบางทอง

บทที่ 7 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำแก่น

บทที่ 8 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลลำภี

แต่ละบทจะมีกิจกรรมท้ายบทที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.10 ภาพประกอบ เลือกใช้ภาพประกอบเป็นภาพถ่าย ภาพการ์ตูน และภาพวาดเสมือนจริงที่สื่อความถึงที่มาของภูมินามหมู่บ้านนั้นๆ โดยได้สืบค้นภาพจากอินเทอร์เน็ต และถ่ายจากสถานที่จริงบางส่วน เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาของหนังสือ

3.11 การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.11.1 สร้างแบบสอบถาม เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือในด้านต่างๆ 5 ด้าน คือด้านการจัดรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษาและด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

3.11.2 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence-IOC)

3.11.3 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้เพื่อให้นักเรียนประเมินคุณค่าของหนังสือปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. อภิปรายหนังสือตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.97 สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้มีคุณภาพเหมาะสม ด้านการจัดรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสือตามแนวทาง ดังนี้

4.1 ด้านการจัดรูปเล่ม

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการออกแบบปกน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน และเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดของเล่ม ขนาดของตัวอักษร และการจัดทำรูปเล่ม มีความเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับ ชูติมา สัจจามันท์ (2543: 36-37) กล่าวว่า การจัดรูปเล่มต้องมีขนาดเหมาะสมกับผู้อ่าน การออกแบบปกต้องน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

4.2 ด้านเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองเนื้อหาแต่ละบทมีความเหมาะสม หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา การลำดับเนื้อเรื่องได้ดี กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และวัยของผู้อ่าน สอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุยี (2536:147-148) กล่าวว่า ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้สร้างคำนึงถึงโครงสร้างของเนื้อหาว่ามีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เสนอสาระ ไปตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม เชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละบท แต่ละตอน แต่ละหัวข้อ แต่ละย่อหน้าให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิด เกิดความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.3 ด้านภาพประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความน่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น ดังที่ สมพร จารุณัฐ (2541:107-127) กล่าวถึงการออกแบบภาพประกอบว่า มีความสำคัญมากเพราะภาพประกอบทำหน้าที่หลายอย่าง ได้แก่ ดึงดูดความสนใจของเด็กเป็นประการแรก หากสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการอ่านและสอดคล้องกับประสบการณ์ต่างๆของเด็ก ก็จะส่งเสริมความเข้าใจ เสริมสร้างจินตนาการของเด็กด้วย หากผู้สร้างหนังสือออกแบบโดยพิจารณาความเหมาะสมจะทำให้หนังสือมีคุณค่า น่าสนใจมากขึ้น

4.4 ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน สอดคล้องกับสมพร จารุณี (2540: 24-28) กล่าวว่า การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น การใช้ภาษาต้องถูกต้อง ชัดเจน สละสลวยเข้าใจง่ายและอธิบายความกะทัดรัดไม่วกวน

5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น รวมทั้งเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 อีกด้วย สอดคล้องกับ ภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 39) ได้กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเพิ่มเติมไปจากหนังสือแบบเรียน หรือใช้ประกอบหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น เป็นหนังสือที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากจะให้ความรู้เพิ่มเติมแล้ว การเสนอเรื่องราว หรือการเขียน นำอ่าน และอ่านเพลินกว่าหนังสือแบบเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีแต่ข้อเท็จจริง สำหรับเด็กเริ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติมจะช่วยให้อ่านแตกฉานขึ้น

6. อภิปรายหนังสือตามการประเมินของนักเรียน

ผลการประเมินการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จำนวน 10 คนประเมินเพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณภาพของหนังสือโดยใช้แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.28 สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้มีคุณภาพเหมาะสม ด้านการจัดรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสืออยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ด้านการจัดรูปเล่ม

นักเรียนมีความเห็นว่า การออกแบบปกน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน และเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดของเล่ม ขนาดของตัวอักษร และการจัดทำรูปเล่ม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.16

6.2 ด้านเนื้อหา

นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง เนื้อหาแต่ละบทมีความเหมาะสม หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา การลำดับเนื้อเรื่องได้ดี กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.10

6.3 ด้านภาพประกอบ

นักเรียนมีความเห็นว่า ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความน่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.33

6.4 ด้านการใช้ภาษา

นักเรียนมีความเห็นว่า การใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน สอดคล้องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.25

6.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

นักเรียนมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกฎหมายหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองช่วย ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้เรื่องกฎหมายหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น รวมทั้งเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.52

7. สรุปผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยรวม

7.1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ภาพรวมของหนังสือที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม มีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.93 – 1

7.2 นักเรียนมีความเห็นว่าหนังสือมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับ 4.28

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

8.1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาวัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อสามารถ
เสนอแนะให้ผู้เรียนใช้ได้ถูกต้อง

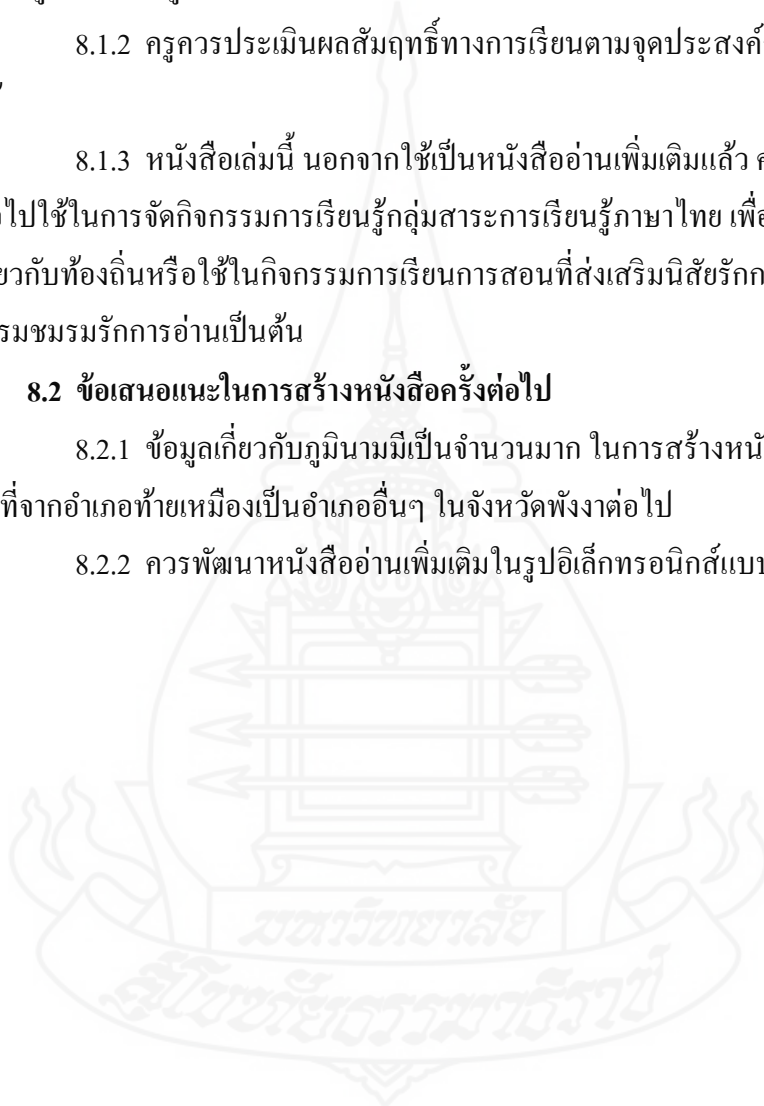
8.1.2 ครูควรประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่
กำหนดให้

8.1.3 หนังสือเล่มนี้ นอกจากใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้ว ครูผู้สอนยังสามารถ
นำหนังสือไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อพัฒนาความรู้
เพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นหรือใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
เช่น กิจกรรมชมรมรักการอ่าน เป็นต้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

8.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมินามมีเป็นจำนวนมาก ในการสร้างหนังสือครั้งต่อไปควร
เปลี่ยนพื้นที่จากอำเภอท้ายเหมืองเป็นอำเภออื่นๆ ในจังหวัดพังงาต่อไป

8.2.2 ควรพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปอิเล็กทรอนิกส์แบบมัลติมีเดีย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532) *หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ*
กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2552) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*
กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- ขวัญใจ เลิศฤทธิวิมานแมน (2553) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอพระประแดง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”
การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและ-
การสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จักรภัทร พงศ์ภัทระ (2546) *คู่มือการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ตามความต้องการของท้องถิ่น*
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ชารอักษร
- จารุรัตน์ คุ้มรักษ์ (2548) “การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามในอำเภอบึงนาราง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”
สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จินตนา ไบกาชุย (2536) *การเขียนสื่อการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร ดันอ้อ แกรมมี
_____. (2542) *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- ชัชวาล สิงหาทอง (2547) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอด่านช้าง สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี” การศึกษาค้นคว้า
อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชุติมา สัจจามันท์ และคนอื่นๆ (2543) “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย” *หนังสือ*
ชุดงานวิจัยด้านภาษาไทย อันดับที่ 2 สถาบันการศึกษาไทย กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา
- ถวัล มาศจรัส (2538) *เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่าน*
เพิ่มเติม กรุงเทพมหานคร มิติใหม่
- ท้ายเหมือง (2555) “ประวัติย่ออำเภอท้ายเหมือง” ค้นคืนวันที่ 23 ตุลาคม 2555 จาก
<https://sites.google.com/site/thayhemuxng/home/prawati-yx-xaphex-thayhemuxng>
- บุญยงค์ เกศเทศ (2536) *ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา กาพย์นิษฐ์* ประสานมิตร

- พระเทพภานาวาภิกรม (2552) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง พระนางสาวลี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ไพฑูริย์ ปิยะปกรณ์ (2531) *ภูมิศาสตร์ชนบท* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ภิญญาพร นิตยประภา (2534) *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- เรไร ไพรวรรณ (2551) *วรรณกรรมท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- วรางคณา บุญการ (2555) *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด ระบบนิเวศเขาคอหงส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คณะจัดการสิ่งแวดล้อม* มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วิมลรัตน์ ทองเหลือ (2552) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2” ม.ป.ท.
- สนั่น มีจันทร์หมาก (2537) *วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร เท็คโปรโมชั่น แอนด์ แอดเวอร์ไทซิ่ง
- สภาวัฒนธรรมจังหวัดพังงา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพังงา (2550) *ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดพังงา* พังงา ม.ป.ท.
- สมพร จารุณี (2540) *การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์* กรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- _____ (2554) “การพัฒนาหนังสือและเอกสารเพื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย* หน้าที่ 13 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพังงา (2548) *สังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดพังงา* พังงา ม.ป.ท.
- สุจิตต์ลักษณ์ ดีผดุง (2543) “ชื่อหมู่บ้านในจังหวัดนครปฐม” *วารสารภาษาและวัฒนธรรม* 19,2 (กรกฎาคม – ธันวาคม)
- สุพรรณิ ภักษา (2549) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ของดีเมืองลิกอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครศรีธรรมราช” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สุรัตนา พันธุ์บพิช (2549) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อำเภอท้ายเหมือง (ออนไลน์) “มารู้จักท้ายเหมืองกันเถอะ” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2556 จาก
123.242.170.139/newwab2011_old/index

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บำรุง สุวรรณรัตน์ ตำแหน่ง ประสบการณ์และความชำนาญ	วุฒิกการศึกษา กศ.ม (ภาษาและวรรณคดีไทย) ข้าราชการบำนาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
นางดวงกมล เพ็ชรพรหม ตำแหน่ง ประสบการณ์หรือความชำนาญ	วุฒิกการศึกษา ศิลปะศาสตร์บัณฑิต (ภาษาไทย) ครูชำนาญการพิเศษ - ครูชำนาญการพิเศษ - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนดิวก พังงาวิทยายน - วิทยากรแกนนำโครงการเร่งรัดคุณภาพการอ่านรู้เรื่อง และสื่อสารได้
นายศักดิ์ชัย สุนทรชาติ ตำแหน่ง ประสบการณ์หรือความชำนาญ	วุฒิกการศึกษา ศษม.หลักสูตรและการสอน ข้าราชการบำนาญ - ผู้อำนวยการสถานศึกษา - นักจัดรายการวิทยุ - ที่ปรึกษาประชาสัมพันธ์ จังหวัดพังงา - ผู้มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นอำเภอท้ายเหมือง

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 172

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

26 พฤษภาคม 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางดวงกมล เพ็ชรพรหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนวลน้อย จรูญสมาธิศักดิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกมัธยมศึกษา (ภาษาไทย) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ตามโครงการการศึกษาคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความ ครบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง เครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา 081 895 6283

ภาคผนวก ค

แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพหนังสือ
หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1	หมายถึง	เห็นด้วย
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
1	ด้านการจัดทำรูปเล่ม			
1.1	การออกแบบปกน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน			
1.2	การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา			
1.3	ขนาดและรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน			
1.4	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน			
2	ด้านเนื้อหา			
2.1	เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง			
2.2	การแบ่งเนื้อหาแต่ละบทมีความเหมาะสม			
2.3	หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา			
2.4	การลำดับเนื้อหาของเรื่องเข้าใจง่าย			
2.5	ความยาวของเนื้อหาในแต่ละบทเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน			
2.6	กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา			
2.7	กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน			
3	ด้านภาพประกอบ			
3.1	ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา			
3.2	ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ			
3.3	ขนาดของภาพประกอบเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน			
3.4	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น			
3.5	จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา			

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		1	0	-1
4	ด้านการใช้ภาษา			
4.1	การใช้ภาษาถูกต้องชัดเจนเข้าใจง่าย			
4.2	การใช้ภาษาเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน			
5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
5.1	หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง			
5.2	สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1			
5.3	หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง			
5.4	ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

ภาคผนวก ง

แบบแสดงความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับผู้เรียน

**แบบทดสอบความคิดเห็นของนักเรียน
เกี่ยวกับคุณภาพหนังสือ**

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

- 5   เห็นด้วยมากที่สุด
4   เห็นด้วยมาก
3   เห็นด้วยปานกลาง
2   เห็นด้วยน้อย
1   เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการจัดรูปเล่ม					
1.1	การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน					
1.2	ขนาดรูปเล่มของหนังสือ					
1.3	ขนาดของตัวอักษร อ่านชัดเจน					
2	ด้านเนื้อหา					
2.1	เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง					
2.2	การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ชวนติดตาม					
2.3	เนื้อหามีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป					
2.4	เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
2.5	กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป					
3	ด้านภาพประกอบ					
3.1	ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ					
3.2	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี					
3.3	จำนวนของภาพประกอบไม่มากหรือน้อยเกินไป					

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	ด้านการใช้ภาษา					
4.1	ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
4.2	ภาษาที่ใช้น่าอ่าน และชวนติดตาม					
5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง					
5.2	ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
5.3	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนเกิดความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/.....

วันที่ .....เดือน..... พ.ศ.2557

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

ตารางผนวกที่ 1.1 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือ ด้านการจัดรูปเล่ม

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
การออกแบบปกน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน	1	1	1	1
การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1
ขนาดและรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	1	1	1
ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	1	1	1
รวม				1

ตารางผนวกที่ 1.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง	1	1	1	1
การแบ่งเนื้อหาแต่ละบทมีความเหมาะสม	1	1	1	1
หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	1	1	1	1
การลำดับเนื้อหาของเรื่องเข้าใจง่าย	1	1	1	1
ความยาวของเนื้อหาในแต่ละบทเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	1	1	1
กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1
กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	0	1	0.67
รวม				0.95

ตารางผนวกที่ 1.3 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือ ด้านภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1
ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ	1	1	1	1
ขนาดของภาพประกอบเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	1	1	1
ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	1	0	1	0.67
จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1
รวม				0.93

ตารางผนวกที่ 1.4 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือ ด้านการใช้ภาษา

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
การใช้ภาษาถูกต้องชัดเจนเข้าใจง่าย	1	1	1	1
การใช้ภาษาเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	1	1	1
รวม				1

ตารางผนวกที่ 1.5 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่อง ภูมิามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง	1	1	1	1
สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	1	1	1	1
หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	1
ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจใน ท้องถิ่นของตนเอง	1	1	1	1
รวม				1

ตารางผนวกที่ 1.6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม

รายการประเมิน	ค่า IOC
ด้านการจัดรูปเล่ม	1
ด้านเนื้อหา	0,95
ด้านภาพประกอบ	0,93
ด้านการใช้ภาษา	1
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	1
รวม	0.97

รายชื่อนักเรียนผู้ตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

เด็กชายชยกฤต แก้วบำรุง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กหญิงรัศมีมาน อรัญรัตน์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กหญิงดวงกมล เตียงน้อย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กหญิงคำพลอย เหล็กคำตู้	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กหญิงจุฑาทิรัตน์ ยมนา	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กหญิงสิริขวัญ ขำระนอง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กหญิงวิรัชภัตรา บุญมา	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กชายโชคอนันต์ เพ็ชศิริ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กหญิงมิราดา นิ่งราวี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา
เด็กชายอดิศร ไ่ว่อง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนทุ่งมะพร้าววิทยา

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เรียน

ตารางผนวกที่ 2.1 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนด้านการจัดรูปเล่มของหนังสือ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของนักเรียน										ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	
1. การออกแบบปกหนังสือ น่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน	5	4	4	4	3	5	5	3	4	5	4.2
2. ขนาดรูปเล่มของหนังสือ	5	5	4	4	3	5	5	3	5	4	4.3
3. ขนาดของตัวอักษร อ่านชัดเจน	5	5	4	4	3	4	5	3	4	4	4.0
รวม											4.16

ตารางผนวกที่ 2.2 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของนักเรียน										ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	
1. เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4.5
2. การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ชวนติดตาม	3	4	4	3	4	4	4	5	4	4	3.9
3. เนื้อหามีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป	5	4	4	3	4	5	4	4	4	4	4.2
4. เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	3	5	5	4	4	4	5	4	4	4	4.2
5. กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป	3	5	3	3	4	4	4	4	4	4	3.7
รวม											4.10

ตารางผนวกที่ 2.3 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนด้านภาพประกอบของหนังสือ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของนักเรียน										ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	
1. ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ	3	5	4	5	4	4	5	4	5	5	4.4
2. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาได้ดี	3	4	4	5	4	4	5	4	5	5	4.3
3. จำนวนของภาพประกอบไม่ มากหรือน้อยเกินไป	4	4	4	5	4	4	5	4	5	4	4
รวม											4.33

ตารางผนวกที่ 2.4 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนด้านการใช้ภาษาของหนังสือ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของนักเรียน										ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	
1. ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4	4	5	4	5	5	4	4	4	5	4.4
2. ภาษาที่ใช้น่าอ่าน และชวนติดตาม	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4.1
รวม											4.25

ตารางที่ 2.5 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนด้านการคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของนักเรียน										ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	
1. หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4.8
2. ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	5	4	5	5	4	4	3	5	5	5	4.45
3. หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนเกิดความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น	5	5	5	4	4	4	3	4	5	5	4.4
รวม											4.5

ตารางผนวกที่ 2.6 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนต่อหนังสือโดยรวม

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น
ด้านการจัดรูปเล่ม	4.16
ด้านเนื้อหา	4.10
ด้านภาพประกอบ	4.33
ด้านการใช้ภาษา	4.25
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.56
รวม	4.28

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนวลน้อย จรูญสมาริศักดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	23 กุมภาพันธ์ 2524
สถานที่เกิด	อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบกลุย ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

